

Жыве Беларусь!

Народная газета

Орган Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь

№139—140 (652—653) 16 ліпеня 1993 г. Пятніца. Выдаецца з кастрычніка 1990 года на беларускай і рускай мовах. Тыраж 501040 экз. Кошт у розніцу — 7 руб.

ФАКС

Вкратце

Германия снимет ограничения и квоты для российских товаров, поступающих на германский рынок, за исключением текстиля и стали.

Об этом сообщил первый заместитель Председателя Совета Министров России Олег Лобов.

❑

Срок ультиматума, предъявленного Министерством обороны Грузии абхазской стороне, вчера в полночь истек.

Однако, по сообщению пресс-центра грузинских войск, дислоцированных в Абхазии, вчера в полдень грузинская сторона не начинала каких-либо активных наступательных действий.

❑

Главной задачей на сегодня секретарь Конституционной комиссии России Олег Румянцев считает "необходимость убедить Конституционное совещание, Верховный Совет и Конституционную комиссию создать небольшую совместную группу для окончательной доработки проекта Конституции из вариантов Конституционного совещания и Конституционной комиссии".

Он сообщил, что этот проект должен быть внесен на ноябрьский съезд народных депутатов - "как минимум, в первом чтении, как максимум — для принятия".

Там, на шахте угольной, очень неспокойно

Обстановка в Донецком угольном бассейне Украины, несмотря на временное затишье, продолжает оставаться напряженной, заявил сопредседатель Интернационального движения Донбасса Владимир Корнилов.

Он не исключил возможности проведения следующей забастовки уже в ближайшее время. Если она начнется, заметил он, то будет проходить в острой конфликтной форме.

Нет валюты, нет союза

Председатель комиссии по экономической реформе парламента Украины Владимир Пилипчук подчеркнул в беседе с журналистами, что заявление о мерах по экономической интеграции, подписанное премьерами России, Украины и Беларуси 10 июля в Москве, — это только декларация о намерениях.

"Договор об экономическом союзе трех республик может вернуть нас к бывшему Советскому Союзу", — заметил он.

По мнению Пилипчука, договор о согласованном ценообразовании и налоговой политике будет эффективным только в случае стабильности валютных систем трех республик.

Кого хочешь — выбирай

Президиум Гомельского горсовета принял заявление, в котором высказал неудовлетворение деятельностью Верховного Совета республики.

События последних нескольких дней, говорится в документе, показали, что Верховный Совет не столько ищет выход из тупиковой ситуации, сколько усиливает ее "недостойной политической игрой, начатой с целью отстранения от должности Председателя парламента С.Шушкевича".

Анатолий ЛИПСКИЙ.

Фундаментально!

Очень просто поступил с четырьмя тысячами тонн цемента Витебский завод сборного железобетона.

Он отказался от этого материала в пользу организованного при себе же "сыновнего" малого предприятия "ВИГЕМА", что расшифровывается тоже несложно: "Виктор Геннадиевич Маевский", то бишь — зам. директора завода-"отца".

Полученный по сходной цене дефицит был опять-таки продан, но с наваром в четыре миллиона рублей. Это, несомненно, укрепит материальный фундамент Маевского, хотя хозяином "ВИГЕМЫ" является не он сам, а его родня.

Сергей СЕРГЕЕВ.

Давайте трезво взглянем на детский сад

Октябрьский райисполком г.Могилева запретил всем коммерческим структурам реализацию спиртного с десяти часов вечера до восьми утра.

Многолюдные общественные места, а также территории у детских садов, школ, общежитий объявлены "зонами трезвости"...

Николай БОЙЦОВ.

Борис, ты четырежды не прав!

Так решил суд Московского района г.Минска, "приговорив" редактора витебской газеты "Выбар" Бориса Хамайду за две неявки на процесс к четырем (!) штрафам по 500 рублей каждый.

Оказывается, одну половину суммы Хамайда должен отдать как руководитель редакции, неосторожно раскритиковавшей депутата Верховного Совета Беларуси Ивана Авина, который требует теперь денежного вознаграждения за моральный ущерб, а вторую как автор упомянутой острой публикации.

Непонятно, правда, каким образом один и тот же ответчик мог явиться в суд сразу в двух лицах и почему его обязывают расплачиваться "под копирку". Но всем ведь известно, что суд не ошибается никогда, а Борис не прав всегда, хотя сам, кстати, будучи юристом, очень даже не верит в законность такого сюрприза.

Сергей БУТКЕВИЧ.

Почем валюта?

С 15 июля Национальным банком установлены курсы иностранных валют

	Единый курс	Курс инвест.	К долл. США
1 австрал. доллар	1,345.87	338.50	1.4771
1 австр. шиллинг	163.15	41.03	12.1851
1 фунт стерлинг.	2,932.11	737.45	0.6780
10 бельг. франков	556.52	139.97	35.7220
1 немецк. марка	1,147.88	288.70	1.7319
1 голланд. гульден	1,020.79	256.74	1.9475
1 датская крона	295.74	74.38	6.7221
100 итал. лир	125.08	31.46	1,589.3828
1 канад. доллар	1,556.17	391.39	1.2775
1 норвеж. крона	269.11	67.68	7.3873
1 доллар США	1,988.00	500.00	1.0000
1 фин. марка	343.85	86.48	5.7816
1 франц. франк	336.46	84.62	5.9086
1 шведск. крона	251.97	63.37	7.8898
1 швейцар. франк	1,298.49	326.58	1.5310
10 японск. иен	184.08	46.30	107.9965
1 ЭКЮ	2,239.47	563.25	0.8877
10 испанск. песет	149.39	37.57	133.0745
10 греч. драхм	84.11	21.15	236.3572
1 ирландск. фунт	2,771.26	697.00	0.7171
1 исландск. крона	27.42	6.90	72.5018
1 кувейт. динар	6.598.51	1,659.59	0.3013
10 ливанск. фунтов	11.49	2.89	1,730.2002
10 португ. эскудо	120.01	30.18	165.6529
1 сингапур. доллар	1,221.12	307.12	1.6280
10 турецк. лир	1.78	0.45	11,168.5393
1 эстонск. крона	143.48	36.09	13.8556
1 СДР	2,739.97	689.13	0.7256
1 российский рубль	1.80		
1 укр. карбованец	0.38		
1 литовский лит	162.33		
1 латвийский лат	3049.08		

Курс клиринговых валют

1 доллар США по расчетам с Кубой	500.00
1 доллар США по расчетам с ЧСФР	500.00

США заметили Беларусь. Отправляемся открывать для себя Америку

В ночь с 20 на 21 июля из аэропорта Минск-2 в Вашингтон вылетит делегация Республики Беларусь во главе с Председателем Верховного Совета Станиславом Шушкевичем.

Предполагается, что во время визита состоятся его встречи с президентом США Биллом Клинтоном, другими государственными лицами. Основной вопрос, который будет обсужден с руководством США, касается помощи в выводе и демонтаже стратегических вооружений с территории Беларуси.

Кроме того, переговоры будут касаться вопросов увеличения американских инвестиций в белорусскую экономику и сотрудничества в области науки.

Алесь ЛИПАЙ.

Пора, мой друг, пора

В Брестском политехническом институте осуществлена очередная сезонная раздача дипломов.

Семьдесят один молодой специалист распределен по заявкам предприятий и организаций. Шестьдесят пять — трудоустроены на основе трехсторонних договоров, 57 — отправились на предприятия, за счет которых обучались. Еще 195 выпускников отказались от выезда в загрязненные районы Гомельской и Могилевской областей и будут устраивать жизнь самостоятельно.

Василий ВИКТОРОВИЧ.

Месяц в Ветцларе — начало дружбы

Целым месяцем жизни в немецком городе Ветцларе "обернулось" для группы студентов Витебского пединститута их участие в учредительном собрании первого германско-белорусского общества "Калі ласка — willkomen".

Приехавшие на открытие общества 14 будущих учителей немецкого языка и 2 их педагога были приглашены погостить четыре недели в семьях местных жителей.

Степан СТАРОЖИЛ.

"Монолит" трещит по швам

На трехдневную рабочую неделю переводит цеха администрация Витебского завода радиодеталей — ведущего предприятия ПО "Монолит".

Но и эта мера лишь на короткое время отсрочит безработицу для доброй трети кадров. Таков результат десятикратного сокращения объема производства "хлеба электроники" — конденсаторов, почти все сырье для которых, а главное — драгоценные металлы, находится в России и продается за ее пределы по ценам, которые делают продукцию завода слишком дорогой для потребителей в СНГ.

Если не удастся найти рынок сбыта в дальнем зарубежье, останется либо полностью перепрофилировать огромное предприятие, либо продать его российским партнерам.

Сергей СЕРГЕЕВ.

Молоко с пеленок

Фланель, как известно, одна из самых лучших тканей для детских пеленок. На некоторых животноводческих фермах же Могилевщины ее вынуждены использовать в качестве фильтров для очистки молока.

Наш корреспондент попытался найти ответ на вопрос, почему такое происходит. Как выяснилось, в области есть ткацкие предприятия, которые при желании могли бы обеспечить животноводов фильтрами для молока, но...

Николай АНДРЕЕВ.

Выпуск подготовлен по сообщениям корреспондентов "Народной газеты", агентств ИТАР—ТАСС, Белинформ, Интерфакс, БелаПАН и РИД.

Не ўсё так дрэнна

У капітана "Брыганціны" цвёрдая рука, а яе ветразі поўныя ветру

"Брыганціна" —дзіцячы аздараўленчы комплекс сталічнай птушкафабрыкі імя Крупскай — адправілася ўжо ў другое плаванне на працягу гэтага лета. На яе "борце" больш чатырохсот хлопчыкаў і дзяўчынак, і іх цікаваму жыццю можна толькі пазайздросціць. Уся лагерная змена распісана штодзённымі мерапрыемствамі, але гэта казённае слова тут не падыходзіць. Конкурсы, віктарыны, спаборніцтвы праводзяцца не дзеля галачкі, а каб жылося весялей і цікавей.

Мамы і таты могуць быць спакойнымі: кормяць іх вельмі добра, нават ананасы і шакалад даюць, а даглядаюць даволі строга. Прырода навокал прыгожая, нават у дажджлівае надвор'е сумаваць не даводзіцца — ёсць раскошны басейн з блакітнай вадой і гарачай саунай. "Плаваннем" "Брыганціны" кіруе начальнік лагера Віктар Аляксеевіч Міхан. Для яго гэтая справа ў нечым новая, але сёння ніхто не зможа яго папракнуць. Дзякуючы кіраўніцтву фабрыкі быт лагера наладжаны нармальна, а гэта, як адзначае Віктар Аляксеевіч, грошы, і немалыя. "Бізнес на дзецях не робяць і на іх не эканомяць" — гэтыя словы давялося пачуць у лагеры. Здаецца, яны найлепшым чынам адлюстроўваюць адносіны кіраўніцтва птушкафабрыкі да нашых маленькіх грамадзян. Канешне, усе любяць сваіх дзяцей, але, як паказвае жыццё, сёння гэтая любоў патрабуе вялікіх грошай, і не кожнае прадпрыемства ў стане на такім узроўні арганізаваць летні адпачынак дзяцей сваіх работнікаў, як гэта зрабілі на Мінскай птушкафабрыцы імя Крупскай.

Сяргей ГРЫЦ, фота аўтара.

Афіцыйная хроніка

У Прэзідыуме Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь

14 ліпеня пад старшынствам Станіслава Шушкевіча адбылося пасяджэнне Прэзідыума Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь.

Адобраны асноўныя палажэнні канцэпцыі развіцця юрыдычнай навукі і адукацыі, прадстаўленыя Камісіяй Вярхоўнага Савета па заканадаўству. Адзначалася, што выпрацоўка новых падыходаў у гэтай галіне абумоўлена праводзімай у рэспубліцы прававой рэформай і стварэннем прынцыпова новай прававой сістэмы, якая адпавядае цывілізаваным формам сучаснага грамадства і прававой дзяржавы. Канцэпцыю трэба будзе дапрацаваць з улікам заўваг і прапаноў, выказаных членамі Прэзідыума.

Прынята рашэнне аб устанаўленні дыпламатычных адносін з Мальдыўскай Рэспублікай і Ямайкай.

Прызнана страціўшай сілу пастанова ЦВК і СНК БССР ад 17 красавіка 1925 года "Аб зацвярджэнні правіл увозу з-за мяжы і вывазу за мяжу тавараў у месцах, дзе няма мытных устаноў".

За значны ўклад у развіццё нацыянальнага выяўленчага мастацтва ўказам Прэзідыума ўзнагароджаны медалём Францыска Скарыны мастакі-жывапісцы Аляксандр Кішчанка і Леанід Шчамялёў.

Ганаровае званне "Заслужаны дзеяч мастацтваў Рэспублікі Беларусь" прысвоена мастаку-жывапісцу, дацэнту кафедры выяўленчага мастацтва Віцебскага дзяржаўнага педагагічнага інстытута Івану Сталярову. Намеснік старшыні выканкама Гродзенскага аблсавета Пётр Сіманаў узнагароджаны Ганаровай граматай Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь.

Разгледжаны хадайніцтвы аб памілаванні і іншыя пытанні.

Прэс-служба Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь — Белінфарм.

Заява прэс-цэнтра Міністэрства абароны

Ваеннае будаўніцтва ажыццяўляецца ў строгай адпаведнасці з рашэннямі Вярхоўнага Савета рэспублікі

У сувязі з прыняццем Першым з'ездам беларусаў свету заявы па пытаннях ваеннага будаўніцтва са сваёй заявай выступіў прэс-цэнтр Міністэрства абароны Рэспублікі Беларусь. У ёй выказана шкадаванне, што ў яркую падзею ў культурна-нацыянальным жыцці рэспублікі, якой, несумненна, з'яўляецца з'езд, прыўнесены элементы палітыканства. Міністэрства абароны неаднаразова заяўляла, што ваеннае будаўніцтва ажыццяўляецца ў строгай адпаведнасці з рашэннем Вярхоўнага Савета рэспублікі аб стварэнні ўласных Узброеных Сіл, яе Канстытуцыяй і законамі. Іншая, адвольная інтэрпрэтацыя гэтых пытанняў грунтуецца на эмоцыях і спекуляванні на праблемах, якія суправаджаюць складаны працэс забеспячэння надзейнай абароны суверэннай дзяржавы. У прыняцці заявы па ваеннаму пытанню з'езд пайшоў за кучкай экстрэмістаў, якія процiпастаўляюць Узброеныя Сілы беларускаму народу.

Прэс-цэнтр Міністэрства абароны падкрэсліў, што дэлегатам з'езда з краін далёкага замежжа павінна быць відавочна недарэчнасць патрабаванняў з боку культурна-нацыянальных супольніцтваў змяніць падыходы і канцэпцыі ў ваенным і дзяржаўным будаўніцтве гэтых дзяржаў. Дэлегаты з'езда ў сваёй заяве беспадстаўна адзначылі, што Беларусь не мае надзейнай, адданай справе абароны беларускай дзяржаўнай арміі, што ва Узброеных Сілах Беларусі пануюць негатыўныя адносіны да яе незалежнасці і нацыянальнага адраджэння. Гэта гучыць зневажальна з боку грамадзян іншых дзяржаў, хоць і беларусаў, у адносінах да цяперашніх грамадзян Беларусі, якія праходзяць службу ва Узброеных Сілах рэспублікі і прысягнулі на вернасць беларускаму народу.

Прэс-цэнтр Міністэрства абароны выказаў здзіўленне, што ў заяве з'езда змяшчаецца палітычна патрапаная фразеалогія БЗВ аб праследаванні ў войсках патрыятычна настроеных ваеннаслужачых, аб перашкодах у вяртанні на радзіму афіцэраў-беларусаў.

Прэс-цэнтр Міністэрства абароны выказаў думку, што прынятая з'ездам заява з'яўляецца "прадуктам пэўных палітычных сіл" і будзе негатыўна ўздзейнічаць на гістарычны працэс кансалідацыі беларусаў свету, згуртавання ўсіх грамадзян рэспублікі незалежна ад іх нацыянальнасці, веравызнання, палітычных арыентацый у справе ўмацавання дзяржавы і яе абароны.

Белінфарм.

Беларусь — Франция: год спустя

"Судьба Беларуси связана с судьбой Европы"

Ярослав ШИМОВ

Ровно год назад мы познакомили читателей "Народной газеты" с господином Клодом Жолифом, Чрезвычайным и Полномочным Послом Франции в Республике Беларусь. Накануне национального праздника Франции — Дня взятия Бастилии 14 июля — мы попросили господина Жолифа рассказать, что изменилось за год во франко-белорусских отношениях и в деятельности французского посольства.

— Не хочу ограничиваться общими словами. Лучше расскажу о трех событиях, связанных с развитием наших отношений, которые произошли за этот год, — начал посол. — В декабре на Березине, где 180 лет назад, в конце 1812 года, шли бои между русскими и французскими войсками, состоялась церемония, в которой участвовали официальные лица и многочисленные гости из Франции, Беларуси, России. К сожалению, пресса не очень подробно освещала это событие. А оно, как мне кажется, имело большое общечеловеческое значение. Ведь мемориал на Березине посвящен нашей общей истории, всем участникам далекой войны, независимо от того, на чьей стороне они тогда сражались.

Весной представители нашего посольства приняли участие в международном празднике французского языка и культуры в Белорусском институте иностранных языков. Меня, кстати, приятно удивило и качество знаний белорусских студентов, и их искренний интерес к нашей культуре. Вообще, праздник прошел успешно.

Наконец, в последнее время в Беларуси, на улицах Минска и других городов я все чаще замечаю французские автомобили, например "Пежо". Это тоже приятный и обнадеживающий знак.

Почему я остановился на трех таких разных событиях? Конечно, наше сотрудничество за год ими не ограничивается. Но мне кажется, то, о чем я упомянул, — это символы развития наших связей в трех самых важных областях — общечеловеческой, культурной и экономической.

— Давайте, господин посол, остановимся на последней. Оказывает ли Франция Беларуси экономическую помощь? Ведь наша экономика в глубоком кризисе, и, опираясь исключительно на свои силы, нам из него, похоже, трудно выбраться...

— По-моему, вашей стране в экономическом плане нужно следующее. Во-первых, гуманитарная помощь. Не продовольствие — у Беларуси довольно неплохое сельское хозяйство, и его можно и нужно развивать. Я имею в виду медикаменты, медицинское оборудование, все, что поможет вам справиться с чернобыльской бедой. Во-вторых, необходимо техническое сотрудничество, подготовка кадров, консультации западных специалистов. Что касается Франции, то мы особенно заинтересованы в сотрудничестве с белорусами в таких отраслях, как энергетика, транспорт, конверсия военного производства.

Наконец инвестиции. Пока они незначительны. Некоторые наши фирмы открыли в Минске свои представительства. Они разбираются в обстановке, изучают местный рынок... Это только начало.

— Премьер-министр Украины Леонид Кучма в одном из недавних интервью сказал: "Говорят, давайте откроем рынок Западу. Но ведь серьезные люди ждут. К нам лезет одна шантрапа". Вы согласны с такой оценкой западных бизнесменов, которые осваивают рынок СНГ, в том числе Беларуси?

— Мне нравится слово "шантрапа". Дело в том, что во французском языке есть выражение, которое звучит так же, как это слово, но означает совсем другое — "мы не будем петь". Так вот, извините за каламбур, я знаю некоторых своих соотечественников, которые хотят делать бизнес в Беларуси и они "будут петь". Они отнюдь не шантрапа. Уже состоялись переговоры наших известных фирм, например занимающихся деревообработкой, с вашими предпринимателями. И намерения у французов вполне серьезные.

Но есть не менее серьезные проблемы. Как можно вкладывать капиталы в экономику страны, у которой нет четкой системы законов, обеспечивающих права иностранных инвесторов? В Беларуси таких законов пока нет, как нет и большого числа квалифицированных кадров — администраторов, экономистов и т.п. Когда эти препятствия будут устранены, приток инвестиций увеличится. Это в ваших и в наших интересах.

— Как вы, представитель Франции, относитесь к политической борьбе, развернувшейся в последнее время в белорусском парламенте?

— Я как дипломат не могу осуждать или поддерживать кого-то, когда речь идет о внутренних делах другой страны. Все происходящее нас интересует. Меня радует, что дискуссии и споры ваших политиков ведутся в цивилизованной форме. Спорить всегда сложно, но в любом случае, мне кажется, нужно уважать мнение оппонентов.

Вообще, за год политическая жизнь Беларуси заметно оживилась. Чего не скажешь об экономике — живя в Минске, я вижу, как стремительно растут цены, все больше, к сожалению, становится людей, которые едва сводят концы с концами... Впрочем, я надеюсь, что этот кризис надолго не затянется.

— Как вы думаете, господин посол, есть ли у нашей страны шанс когда-либо в будущем присоединиться к Европейскому сообществу?

— В Европейском сообществе сейчас происходит идейная эволюция, переход к идее общей, единой Европы, в которой будет место и для восточноевропейских стран, и для государств СНГ. Но, конечно, пройдет немало времени, прежде чем мы сможем говорить о действительно единой Европе. Быстрая интеграция Беларуси да и других бывших стран восточного блока в ЕС невозможна. Надо ждать и работать. Но судьба Беларуси, я убежден, связана с судьбой Европы.

— Как работает сейчас французское посольство в Минске?

— Перед нами стоит одна большая проблема — отсутствие постоянного помещения для посольства. Нормально работать в номерах гостиницы "Беларусь", которые мы занимаем уже больше года, трудно. Такая ситуация укреплению отношений Франции с Беларусью никак не способствует. Белорусские власти обещают помочь, вероятно, мы вскоре получим здание в центре Минска. Надеюсь, эта проблема все-таки будет решена. Может быть, не без помощи "четвертой власти"...

На перекрестке мнений

А на площади — все спокойненько...

Валерий ДРОЗДОВ

Пикетами в наши дни никого не удивишь. Привыкли. Стоит себе человек, ну и пусть стоит. Жизнь такая пошла, что поневоле станешь равнодушным к чужому горю. Каждый умирает в одиночку.

Плакат, висящий на груди женщины, вышедшей на площадь Независимости после очередного повышения цен, внимание привлекал особое. Потому что касался каждого. Он был категоричен, как выстрел: "Остановите рост цен или освободите кресла!"

Этот призыв я всегда вспоминаю, заходя в гастроном и видя цену на колбасные изделия. Четыре, пять тысяч... А вот и восемнадцать... Худо-бедно, а килограммчик купить я могу себе однажды позволить, но моя мать, сорок четыре года проработавшая сельской учительницей, со своей скромной пенсией сегодня подобного допустить не может. Поневоле приходит желание действительно выкинуть кого-либо из мягкого кресла.

К кому обращен этот призыв? К парламенту, к правительству? Или к самому господу Богу? Но, пожалуй, даже Всевышнему пришлось бы покинуть свое насиженное место на небесах и спуститься на грешную землю. Потому что выполнить подобное требование сегодня не в состоянии и Бог.

Представить, конечно, можно. Предположим, в одночасье премьер подписывает распоряжение о "замораживании" цен. Пожалуй, пару недель и продержались бы. Даже больше, до очередного повышения цен на энергоресурсы в соседней России. А дальше все полетело бы, как говорится, в тартарары. То есть экономика государства пришла бы к полному краху. Заводы, колхозы, предприниматели, фермеры работать в убыток не могут. Это аксиома. Кто-то должен при "замораживании" цен им восполнить образовавшийся пробел. Правительство? Откуда ему взять средства? Во всем цивилизованном мире не власти кормят народ, а народ избранные им власти.

Кто-то сегодня вспоминает Сталина. И послевоенное снижение цен. Блеф. Да, Сталин цены снижал. Но каким образом? В основном за счет ограбления сельского люда, составлявшего тогда абсолютное большинство населения и работавшего в колхозах практически бесплатно. Такого "прыгоннага права" не знала история. Я, послевоенный витебский "малец", хорошо помню, сколько людей выходило на луг в дни сенокоса или на поле в страду. С первого взгляда счету не поддавалось. Причем с песнями работали, хотя и знали, что задаром! В государственные закрома все засыпалось исправно, на трудодни оставался мизер. Вот так и создавалась мнимая дешевизна. Говорю это потому, что хорошо помню, как отец приволок на своей спине из райцентра мешок зерна, смолол его в ручных жерновах. Как мы радовались своему испеченному в печи хлебу!

Чтобы снизить цену на тот же хлеб, надо заставить крестьян работать бесплатно. Представить себе такое может нынче только сумасшедший. Да и некого там уже заставлять. В моей родной деревне, где был огромный колхоз, школа-восьмилетка, где в одном из классов (учились дети 1955 года рождения) было 25 учеников, сегодня не наберется и пяток трудоспособных. Доживают свой век, потихоньку вымирая, пенсионеры.

Отпуск "на свободу" цен на продукты питания, на мой взгляд, произошел в ситуации, когда дальше тянуть было нельзя. Во-первых, с ростом цен на энергоресурсы не выдерживали колхозы и совхозы. Во-вторых, "оазис" дешевизны, образовавшийся в центре Европы, привлек к себе внимание спекулянтов со всего ближнего и даже дальнего зарубежья. Когда не видишь общей картины, многого не осознаешь. Но вот передо мной сводка транспортной милиции за несколько дней. Волосы дыбом встают. "Тянут" во все стороны с нашей Беларуси на миллионы рублей.

Цены будут расти и дальше. До тех пор, пока они не выйдут на уровень мировых. И нас впереди еще ждет очень многое из того, через что прошли все государства: гиперинфляция, массовая безработица и т.д. В правительстве это понимают, там в большинстве своем сидят умные люди. И, на мой взгляд, некоторое притормаживание реформ происходит именно из-за страха перед завтрашним днем. Выход на мировые цены волей-неволей "посадит в калошу" наши крупные предприятия. Тот же тракторный завод продает машины в десятки стран мира. В ту же Америку, например. Не будем наивными: покупают там наши трактора, потому что они дешевле. Пока есть возможность продавать за низкую цену. Но завтра не будет. Продукция станет просто неконкурентоспособной.

Тем не менее, если мы хотим стать цивилизованным государством, надо двигаться по пути рыночных реформ. Обратной дороги нет.

Людей, если разобраться детально, цены не особо и волнуют. Привыкли. После первого повышения в апреле 1991 года, когда обед в столовой стал стоить всего трешку, на площадь перед Домом правительства вышел, если помните, чуть ли не весь трудовой Минск. Сегодня, когда тот же обед уже стоит под полтысячи рублей, толерантность белорусов начинает даже удивлять. Терпят! Цены пусть будут высокими. Но высокой должны быть и зарплата, и пенсия. Наше денежное довольствие за инфляцией далеко не поспевает. В Германии во время кризиса 1933 года зарплату выдавали ежедневно! Пока до этого в Беларуси не доходит, но что-то думать надо.

Вернемся ко второй части лозунга женщины-пикетчицы. Может, и впрямь повыбрасывать чинуш из мягких кресел? Можно, но эта акция, на мой взгляд, ничего не принесет. Умные люди в данной ситуации в освободившееся кресло не сядут. Потому что месяца через два-три, если идти подобным путем, мы и их попросим удалиться.

Одно дело — зарабатывать очки путем страстных обвинений и разоблачений на митингах, а совершенно другое — взвалить на свои плечи ответственность за державу. Сегодня листовки коммунистов и самого радикального крыла Белорусского народного фронта, разбрасываемые на площадях, практически идентичны по содержанию. И те и другие громят коррупцию, обвиняют правительство в росте цен. Хотя многие из этих ребят в свое время усердно изучали "Капитал" Маркса. В той же Высшей партийной школе этому труду Маркса уделялось самое пристальное внимание. А прочитав "Капитал" до конца, каждый здравомыслящий человек должен ясно понимать, что сегодняшняя ситуация в нашем государстве создалась не из-за Кебича или Шушкевича. Экономика живет по своим "железным" законам.

— Нам всем сейчас нужна выдержка.., — сказал на Всемирном форуме белорусов Станислав Шушкевич.

Ох, как надо к нему прислушаться!

А женщине на площади я бы посоветовал лозунг сменить. Пожалуй, самым актуальным сегодня будет другой — "Мировым ценам — мировая зарплата".

Мы сами должны быть хозяевами в своем доме

Эдуард ГИРЕЙ, доцент

Вначале я представил эту статью в "Советскую Белоруссию". Однако ее сотрудники, ознакомившимися с материалом, обратили мое внимание на то, что, видите ли, содержание и направленность статьи не соответствуют их убеждениям и направленности газеты, а потому, мол, публикация в их газете маловероятна. Было рекомендовано представить статью в "Народную газету", что я и делаю.

О чем хочу сказать? О том, что "вершиной творческого вдохновения" 11-й сессии Верховного Совета является постановление о военно-экономическом союзе с Россией.

Предположение о создании такого союза принадлежит премьер-министру В.Кебичу как ответ на надвигающиеся неблагоприятные явления в экономике республики.

На первый взгляд эти шаги правительства продиктованы серьезной заботой о благополучии республики, при этом как-будто республика ничего не теряет, а только приобретает. Но все же более глубокий анализ показывает, что радоваться пока рано.

Известно, что всякий союз основан на взаимном интересе. Если поставки в достаточном количестве недорогой нефти соответствуют интересам Беларуси, то очень проблематичной остается готовность России снабжать Беларусь такой нефтью, а также размещать российские военные заказы, как надеется сп. В.Кебич, на предприятиях Беларуси в ущерб себе, не получая ничего взамен.

Чтобы "улагодить" Россию, и предложен был не экономический союз, а, по сути дела, военно-экономический союз, который, если будет принят, по сравнению с экономическим союзом приобретет совершенно новое качество. Военно-экономический союз не только ставит под сомнение статус Беларуси как нейтральной державы. Этот союз неизбежно приведет к сужению суверенности Беларуси, к неспособности белорусской армии, поскольку она еще не стала национальной армией, защитить интересы Беларуси, приведет к участию наших солдат в военных акциях России, к тяжелому бремени военных расходов. Не слишком ли высокая цена для Беларуси?

Исход голосования в Верховном Совете по Договору о коллективной безопасности — так назван военный союз — был предрешен. Да тут, собственно, и ожидать другого было нечего. Для большинства депутатов белорусского парламента национальные интересы Беларуси — дело далеко не первостепенной важности. К этому большинству явным образом относятся выходцы не из Беларуси и слившаяся с ними местная номенклатурная рать. Чего стоят, не побоюсь сказать, шабаши, устраиваемые этими силами в отношении национальных символов и языка.

Я считаю, что в постановке вопроса на сессии о Договоре о коллективной безопасности кое-кто был заинтересован не только с точки зрения экономической целесообразности. Не секрет, что реформы в республике, в сущности, заблокированы. В то же время активно идет процесс личного обогащения бывших и нынешних номенклатурных работников.

Безразличие правительства к нормам человеческого общежития разъедает общество. Повсеместно имеет место выборочный подход при распределении кредитов, земельных участков, дефицитных материалов, должностей и т.п. Для своих людей — есть, для лиц не из номенклатурной обоймы — нет.

Правительство оказывается все менее способным развивать цивилизованные нормы отношений в республике. Взять хотя бы отношение правительства к целевому займу. Получив крупные суммы у населения, правительство взамен предлагает не вещевые предметы, как об этом указано в облигациях целевого займа, а нечто иное.

Можно было бы понять правительство, если бы оно, учитывая сложное экономическое положение, попросило отсрочки или предложило другие варианты равноценной компенсации за вещевые облигации. Ссылки же на то, что правительство сп. В.Кебича к этому займу не имеет отношения, мягко говоря, не корректны. Не только же в Москву пошли деньги целевого займа. Пропорциональная их часть осталась в Беларуси. Взял долг — верни его. Таково кредо каждого порядочного человека. В том числе и правительства, если оно является порядочным.

Республика слышала много вселяющих надежду заявлений и обещаний. Было постановление о наделении к марту прошлого года всех желающих горожан земельными участками до 10 соток с удобным подъездом. С высокой трибуны одной из сессий Верховного Совета выражалась уверенность в том, что через год Беларусь сможет выпускать собственный легковой автомобиль. Премьер-министр выражал уверенность в поставках по ценам ниже мировых казахстанского зерна.

Все это оказалось хоть и эффективным, но малосодержательным звуком. Не следует сбрасывать со счета и попытки правительства установить зоны, закрытые для критики.

В этих условиях сп. В.Кебичу не просто отвести обвинение оппозиции в ухудшающейся экономической и моральной обстановке в республике. Необходимо было нейтрализовать действия оппозиции. И нейтрализатор был найден в виде Договора о коллективной безопасности. В этом можно видеть второе назначение этого договора. При таком повороте событий оппозиции уже стало не до экономических проблем. Оппозиция бросилась защищать самые ценные завоевания республики — суверенитет и нейтралитет белорусского государства.

С точки зрения политического маневра это талантливый ход правительства. С таким ходом можно было бы поздравить В.Ф.Кебича и его окружение, если бы на карту не была поставлена судьба Беларуси. Поэтому, Вячеслав Францевич, позвольте воздержаться с поздравлениями, как, думаю, воздержится с поздравлениями и большинство наших соотечественников.

Никакие личные, никакие партийные интересы не могут быть выше интересов народа Беларуси. С Россией надо не только поддерживать, но и всесторонне развивать самые тесные экономические отношения. Необходимости же в военном союзе пока нет. С нас достаточно дани в виде здоровья и жизни наших сограждан.

Не берите грех на душу!

Уважаемые народные депутаты!

Уважаемые члены правительства!

Я, ныне пенсионерка, проработавшая в колхозе на полевых работах, учительницей математики в школе и в училище в общей сложности 41 год, и мой муж, тоже пенсионер, имеющий 56 лет трудового стажа, накопившие 50 тысяч рублей и доверившие свой капитал государству, требуем вернуть наши деньги. Мы их не украли, нам их никто не дарил, мы их честно заработали, по копеечке, по рублю откладывали на черный день, надеялись, что проценты увеличат наш капитал. А что же получилось? Пойдем в могилу со страшной обидой и злобой на государство, на правительство, которые ограбили нас. А ведь мы создавали те блага, которыми воспользовались вы, стоящие у руля!

Полностью поддерживаю автора заметки Владимира Шиша "Вярніце нашы грошы", опубликованной в "Народной газете" 1 июня 1993 года. Не берите тяжелый грех на душу, отдайте наши деньги, умноженные не на 100, а хотя бы на 200, потому что все не в 100 раз подорожало, а в 200 и более раз. И если справедливость восторжествует, то не только я сама и моя семья будем поддерживать вашу политику и голосовать за вас, но и агитировать всех людей, стоящих по 4—5 часов в очередях ежедневно (благо имеем такую возможность), а это — сила!

С уважением и надеждой

Н.ГРИНЕВИЧ, пенсионерка.

Паратунак нацыі — у барацьбе з карупцыяй

Мікалай НАСКО, інжынер

Дзіўлюся, з якой лёгкасцю наш урад пускае на вецер народныя грошы. З вялікай горыччу чытаю радкі ў нашых газетах пра вялізныя сумы, адпушчаныя на закупку збожжа, декаў і ў многіх выпадках трапіўшыя ў кішэні махляроў. Яны скалочваюць свой "стартавы капітал" за кошт нашай дзяржавы — Рэспублікі Беларусь. Парадаксальна тое, што грошы трапілі да асоб, якія нават не маюць ніякага дачынення да збожжа. Пайшлі ў пясок дзесяткі мільёнаў долараў, атрыманых за рэалізацыю нафтапрадуктаў.

Ці не сістэма гэта ў нашага кіраўніцтва? Да якога часу будуць бескантрольна "сплываць" дзяржаўныя сродкі, адпускаемыя на закуп збожжа і другіх патрэбных тавараў?

Відавочна, што некампетэнтнасць і недальнабачнасць урадавых кіраўнікоў, скараспеласць прымаемых рашэнняў, няздатнасць працаваць у новых рынкавых умовах прыводзяць да эканамічнага тупіка і жабрацтва. I ніхто ніякай адказнасці не нясе. Звольнілі з пасады С.Мазалюка, а ён лёгка перасеў у камерцыйнае крэсла. У другіх цывілізаваных краінах свету, дзе дзейнічае закон рынку, урад даўно падаў бы ў адстаўку, тым больш, калі былі выпадкі злоўжывання. А ў нас усё сыходзіць з рук. Цярплівасць беларусаў, лагоднасць, пакладзістасць — гэтыя рысы характару народа дапамагаюць ураду трымацца "на плаву".

"Совместить" пераход да рынкавых адносін у эканоміцы з вернасцю "социалистическому выбору" немагчыма. Эканамічнае становішча дзяржавы пры цяперашнім урадзе, які чыніць перашкоды прадпрымальніцтву, тармозіць працэс прыватызацыі, грамадскага харчавання і іншых структур, ніколі не палепшыцца. Хоць наш прэм'ер і абяцаў весці нас нейкім сваім шляхам, але гэты шлях не акрэслены і да сённяшняга дня. Спад вытворчасці прамысловай прадукцыі і прадукцыі сельскай гаспадаркі працягваецца, народ бяднее з кожным днём.

У часы таталітарнай сістэмы неабавязкова было быць кампетэнтным ці залішне ініцыятыўным: трэба толькі выконваць указанні з Масквы. Вось і стараюцца ўступіць у эканамічны саюз, быццам гэта дапаможа вывесці нас з багны эканамічнага крызісу.

Няўжо, калі будзе заключаны эканамічны саюз, то гэтыя пагадненні адразу запрацуюць: імгненна з'явіцца пшаніца, тавары?

Патрэбна карэнная ломка старога партнаменклатурнага апарату, як гэта адбылося ў краінах былога сацыялістычнага лагера Усходняй Еўропы, дзе таталітарныя карумпіраваныя рэжымы літаральна былі змецены за некалькі тыдняў.

Чаму карупцыя бязбоязна працягвае жыць і квітнець? Старыя чыноўнікі зжыліся са звычкамі, якія склаліся ў часы таталітарызму, і не могуць ад іх адрачыся. Толькі іх аддаленне ад улады аслабіць хвалю карупцыі.

Трэба павесці жорсткую барацьбу супраць зла. Толькі ў гэтым паратунак нацыі.

У кіраўніцтве павінны быць людзі сумленныя

Даволі доўга наш прэм'ер супакойваў народ: у рэспубліцы абстаноўка стабільная, яна кантралюецца, а ў яго добрыя адносіны з кіраўнікамі расійскага ўрада і ёсць дамоўленасць аб нафце. Распавядаў пра дамоўленасць з Казахстанам у цэлым і з Кустанайскай вобласцю, як з рэгіёнам, аб пастаўцы збожжа. Нам у канцы года было даведзена, што спад у прамысловасці стабілізаваўся, а па некаторых галінах вытворчасці маецца нават рост.

Але ўсе гэтыя заявы аказаліся, прабачце, пустой гаварыльняй, як і заява аб абароне беларускага рынку, аб мове і г.д.

А нядаўна мы даведваемся, што у эканоміцы, нечакана для Кебіча, наступіў крах і што без эканамічнага і ваеннага саюзу з Расіяй Рэспубліка Беларусь прападзе.

Але ж накірунак на мілітарызацыю эканомікі — гэта шлях да поўнага жабрацтва. У нас, можна сказаць, яшчэ пустыя крамы, абнішчэнне людзей, чарнобыльскія праблемы, захворванні дзяцей, а нам зноў прапануюць шлях да ўзбраення, а нашым хлопцам — перспектыву служыць у гарачых кропках. Як сведчыць вопыт Афганістана, сваіх дзяцей нашы партыйныя кіраўнікі ды генералы туды не пасылалі. Там лілі кроў сыны простых людзей.

А памятаеце, што зрабіў вясной Вярхоўны Савет? Пасля дакладаў кіраўнікоў дэпутаты спынілі сесію і паехалі "асэнсоўваць сітуацыю". Давайце не будзем хітрыць. Спынілі сесію, мяркую, каб дачакацца вынікаў з'езда ў Маскве. Вы ніколі не маглі вырашыць нічога самастойна, вы заўсёды пляліся ў хвасце падзей, усюды спазняючыся. Зараз здарылася тое, аб чым папярэджвала апазіцыя БНФ у парламенце яшчэ год назад. Што ўрад Кебіча вядзе нас да краху, разумелі амаль што паўмільёна людзей, паставіўшых свае подпісы за рэферэндум. Людзі бачылі, што эканоміка фактычна не ўпраўлялася, што іх абрабавалі і ў той жа час за кошт народа абагаціліся мафіёзныя структуры. Працаваць чэсна стала нявыгадна, выгадна толькі гандляваць.

І таму лічу, што ў такія цяжкія перыяды ў кіраўніцтве павінны быць людзі сумленныя, працуючыя на карысць Рэспублікі Беларусь і яе народа.

Зразумела, што за час 70-годдзя панавання камуністаў, якія прывялі эканоміку да краху, працы накапілася вельмі шмат. Але народ наш у асноўным працавіты, сумленны, цярплівы. Я думаю, мы знойдзем сілы, каб перажыць цяжкія моманты. Вольная, незалежная Беларусь будзе жыць.

Вольга АМЕЛЬКА.

г.Минск.

Премьеру надо признать банкротство своей политики и уйти в отставку вместе со всем правительством

Полностью разделяю точку зрения журналиста "Народной газеты" С.Плыткевича на экономическую ситуацию в республике и на то, почему молчит премьер. В стране, я также считаю, проводится совершенно бездарная экономическая политика правительства, политика "хвостизма", постоянных оглядок на Россию. Мы видим неумение делать дело самостоятельно и при этом полную безнаказанность за просчеты, откровенные провалы и даже преступления власть имущих различных рангов и ведомств. И в результате мы имеем то, что имеем. Нельзя построить новое государство Беларусь — независимое, свободное, нейтральное — руками старой, партийно-советской номенклатуры. Она долгие годы жила по указке из "центра" и научилась лишь декларировать, обещать, поучать, запрещать, "не пущать" и, в лучшем случае, распределять, причем все больше себе. Вспомним хотя бы то, родившееся в стенах Совмина, постановление о льготах себе, то бишь членам правительства, министрам и пр. и пр. вплоть до народных депутатов за особые заслуги перед народом. Не кощунство ли это? На это разума хватило. А в остальном — полная беспомощность. Нужна Россия-мать. А у России своих проблем "выше головы". Но она разберется с ними. Для Беларуси один выход — премьеру признать банкротство своей политики и уйти вместе со всем нынешним правительством в отставку. Печально, что расплачиваться за содеянное приходится народу. Но испытывать долготерпение "памяркоўнага" беларуса по меньшей мере аморально. А может, и опасно. "Ён маўчыць, маўчыць, трывае, але хутка загукае..."

Тамара БЕЛАЯ, ветеран труда.

История одного депутатского запроса

Бумага все стерпит. До поры

Виктор ХОРОШКО

Помню, в среде комсомольских секретарей райкомов ходила расхожая шутка: не умей работать, умей составлять планы и отчеты. И вы знаете, в этой шутке была стопроцентная правда.

Один из моих друзей-коллег из соседнего района, едва вступив в должность заведующего организационным отделом, вынужден был делать для обкома комсомола отчет о техническом всеобуче молодежи. Будучи гуманитарием по образованию и по складу характера, и знать не знал вообще, что это такое. Но усвоив с первых дней правило — маслом каши не испортишь, — что в переводе на комсомольский лексикон означало: никогда не уменьшай прошлогодних показателей, — добавил в каждую цифру пару единиц. Отправил отчет и преспокойно занялся текущими вопросами.

Каково же было удивление заворга, когда на один из пленумов из Минска прибыла в район представительная делегация во главе с первым секретарем ЦК комсомола. Району вручили тогда переходящее красное знамя.

Только спустя год, когда знамя уехало по другому адресу, коллега с гордостью поведал нам эту историю, которая, кроме понимающих улыбок, никаких чувств у друзей не вызвала. Тогда это было в норме. Да молодому и сошло бы.

Прошло с тех пор пятнадцать лет, другие времена настали. Казалось бы, "липовая" отчетность и плановость канули в Лету. Ан, нет.

Июнь 1992 года. Постоянная комиссия Верховного Совета Республики Беларусь по делам семьи и молодежи решила проверить в Гомеле ход выполнения двух важнейших из пакета чернобыльских законов программ: "Охрана материнства и детства в условиях воздействия последствий катастрофы на Чернобыльской АЭС на 1991—1995 годы" и "Национальная программа профилактики генетических последствий, обусловленных катастрофой на Чернобыльской АЭС". Согласитесь, эти документы вовсе не комсомольские игры в серьезное дело. Приняты они еще в феврале 1991 года и к моменту проверки, по идее, должны быть широко развернуты в пострадавшем городе.

Увы, друзья, увы! В комиссию сначала идет ответ, что "данные документы находятся в областном управлении здравоохранения, откуда не были спущены в нижестоящие органы". А после глава исполкомовского медицинского ведомства Татьяна Михайловна Слепокурова пишет, что в Гомеле давно "разработаны конкретные мероприятия".

Но, как показал несложный анализ подписанных документов, имела место элементарная фальсификация. И "мероприятие", и "план мероприятий" явились почти дословным повторением программ, утвержденных Верховным Советом еще в 1989 году. Более того, директивными документами там значатся Постановления ЦК КПСС, Совмина СССР, ВЦСПС и Минздрава СССР, а в графе "исполнители" фигурируют Министерства здравоохранения СССР и БССР.

Комиссия по делам семьи и молодежи не могла оставить эти факты без внимания. И в своем постановлении посчитала недопустимым пребывание в должности Слепокуровой. Одновременно отмечен и недостаточный контроль за выполнением госпрограмм со стороны Минздрава республики.

Министерство же на критику отреагировало своеобразно — отправило постановление в Гомельский горисполком, что и требовалось Слепокуровой.

Но тут последовал официальный запрос в горисполком со стороны секретаря комиссии Верховного Совета С.Бердавцева. Видя, что дело приобретает серьезный оборот, в "бой" вступила дальнобойная артиллерия. Из министерства на имя Бердавцева приходит ответ за подписью заместителя министра. Он вежливо сообщил, что в Гомельском горсовете "состоялось совещание всех главврачей лечебно-профилактических учреждений. Было принято решение о ходатайстве перед Верховным Советом Республики Беларусь о создании независимой комиссии... для проверки реального положения дел в Гомеле". В этом же письме факт фальсификации со стороны Слепокуровой назван "неквалифицированной информацией народных депутатов Республики Беларусь".

Тем не менее горсовет все же создал комиссию, в которую, кстати, включил и народных депутатов Республики Беларусь.

И что же?

Комиссия сделала такой вывод: "Представленный здравотделом план мероприятий... является повторением республиканской программы, неконкретен, не отражает разработок здравотдела по данному направлению".

А следующим абзацем ниже читаем: "комиссия считает необоснованным обвинение в адрес Слепокуровой со стороны комиссии Верховного Совета в представлении фальсифицированных материалов". Однако подписей народных депутатов Александра Шидловца и Игоря Пырха под документом нет. Они попросту не работали в той комиссии.

Круг вроде бы замкнулся. Но вскоре в Минздраве пересмотрели свое отношение к вышеизложенному делу. Сам министр дал ответ, в котором признал, что министерство "в основном разделяет мнение комиссии Верховного Совета" и "в III квартале проведет комплексную проверку работы горздравотдела города Гомеля с соответствующими выводами и предложениями".

Пока же руководство думает, как в данной ситуации поступить, ведомство Слепокуровой "успешно" продолжает дело с "липовой" отчетностью. Всплыла история с красной икрой, закупленной на средства облисполкома и предназначенной для благотворительной помощи больным детям и семьям погибших в Афганистане. В списках подделанные подписи. Есть двойные списки. Доказано, что икру получили дети ответственных медработников.

Однако Татьяна Михайловна Слепокурова снова не хочет признавать явный подлог и считает, что обнародование факта не что иное, как козни ее недругов. Надо полагать, что и в горисполкоме разделяют это мнение.

Что ж, жизнь расставит все точки над "і". Белое станет белым, черное — черным. Подождем...

Ці чулі?

Купіце энергаталон... на пошце

Мінскія сувязісты паклапаціліся, каб гараджане не марнавалі час у доўгіх чэргах. З гэтага часу ва ўсіх аддзяленнях сувязі прымаюцца плацяжы за камунальныя паслугі, дзіцячы сад, аплачваюцца квітанцыі за аўтастаянку. На пошце нават можна купіць праязныя і талоны на ўсе віды транспарту.

— З лёгкай рукі мэра горада мы зрабілі гэта не толькі для зручнасці мінчан, але і з карысцю для сябе, — гаворыць начальнік дзяржаўнага аб'яднанага прадпрыемства "Мінская пошта" Аляксандр Малыка. — Новаўвядзенне дапаможа сувязістам зводзіць канцы з канцамі. На 30 працэнтаў знізіўся аб'ём падпіскі на другое паўгоддзе ў параўнанні з такім жа перыядам мінулага года. Страціўшы падпісчыкаў, у нас узнікла нямала праблем. Дастаўка ж карэспандэнцыі давала магчымасць мець работу многім паштальёнам. Такая фінансавая сітуацыя, вядома ж, не магла не адбіцца на зарплаце паштовых работнікаў. Яна па-ранейшаму адна з самых нізкіх. Таму пошта і занялася не ўласцівымі ёй паслугамі.

Што ж, не было б шчасця, ды няшчасце дапамагло.

Наталля НЕВІДОМАЯ, Белінфарм.

г.Мінск.

Третий — не лишний?

По принципу "третий — лишний" решили на сей раз проигнорировать традиционный, проходящий каждое первое воскресенье июля праздник на кургане Дружбы официальные круги Латвии.

В этом, очевидно, проявилось их новое отношение к антифашистскому сопротивлению, одним из символов которого стал курган-памятник, насыпанный на стыке территорий Беларуси, России и Латвии 34 года назад.

И все-таки торжества в честь героев интернациональной партизанской борьбы с гитлеровскими оккупантами, организованные нынче белорусской стороной, не обошлись без представителей соседнего прибалтийского государства. Неофициальная делегация ветеранов-латышей привычно "форсировала" речушку, служащую границей Лудзенского района, и радостно присоединилась к бывшим товарищам по оружию, приехавшим со стороны Верхнедвинска и Себежа. Праздник, как всегда, был искренним и трогательным. В следующий раз его организацию берут на себя россияне.

Сергей БУТКЕВИЧ.

 НАРОДНАЯ ГАЗЕТА

Закон Республики Беларусь

О праве собственности на землю

Настоящий Закон устанавливает формы земельной собственности, основания возникновения, изменения и прекращения частной собственности на землю, регулирует порядок осуществления прав и обязанностей собственников земли.

Земельные отношения, связанные с приватизацией зданий, строений, сооружений, находящихся в государственной собственности, регулируются специальными актами земельного законодательства Республики Беларусь.

Статья 1. Собственность на землю

Собственность на землю в Республике Беларусь выступает в государственной и частной формах.

Земля может принадлежать на праве общей (долевой или совместной) собственности нескольким собственникам независимо от форм собственности.

Статья 2. Государственная собственность на землю

В собственности Республики Беларусь находятся все земли, за исключением земель, переданных в частную собственность.

Земли, находящиеся в государственной собственности, передаются Советами народных депутатов в соответствии с их компетенцией в пользование (аренду), владение, а также отчуждаются в частную собственность в порядке, предусмотренном земельным законодательством Республики Беларусь.

Право владения и право пользования землей (аренда земли) колхозами, совхозами, другими сельскохозяйственными предприятиями и организациями независимо от форм собственности, крестьянскими (фермерскими) хозяйствами гарантируются государством согласно действующему законодательству.

Статья 3. Частная собственность на землю

В частной собственности находятся земли, переданные в собственность гражданам Республики Беларусь из государственной собственности в соответствии с земельным законодательством.

Право частной собственности на земельный участок удостоверяется соответствующим Советом народных депутатов, о чем делается запись в земельно-кадастровых документах с последующей выдачей Государственного акта на право частной собственности на землю.

Статья 4. Субъекты права частной собственности на землю

Субъектами права частной собственности на землю являются только граждане Республики Беларусь, постоянно проживающие на территории Республики Беларусь или приравненные к постоянно проживающим в соответствии с законодательными актами Республики Беларусь.

Возврат земли лицам, утратившим право собственности на нее до принятия настоящего Закона, или их наследникам не допускается. Эти лица могут получить землю в собственность на общих основаниях.

Статья 5. Предоставление земельных участков иностранным инвесторам

Иностранные юридические и физические лица, предприятия с иностранными инвестициями, а также иностранные государства, международные объединения и организации не могут иметь в Республике Беларусь земельные участки на праве собственности.

Земельные участки субъектам, указанным в части первой настоящей статьи, предоставляются в пользование на условиях аренды сроком до 99 лет в соответствии с Кодексом Республики Беларусь о земле.

Статья 6. Права и обязанности частных собственников

Частные собственники земельных участков имеют права и несут обязанности, предусмотренные статьями 45 и 46 Кодекса Республики Беларусь о земле, а также имеют право отчуждать земельные участки, сдавать их в залог, аренду и передавать по наследству в соответствии с настоящим Законом.

Статья 7. Земельные участки, которые могут находиться в частной собственности

В частной собственности могут находиться земельные участки, приобретенные:

для ведения личного подсобного хозяйства;

для строительства и обслуживания жилого дома;

для садоводства и дачного строительства.

Общая площадь земельных участков, приобретаемых в частную собственность для ведения личного подсобного хозяйства, не должна превышать размеров, установленных частью второй статьи 54 Кодекса Республики Беларусь о земле.

Площадь земельных участков, приобретаемых в частную собственность для строительства и обслуживания жилого дома, для садоводства и дачного строительства, определяется в каждом случае согласно статьям 53 и 54 Кодекса Республики Беларусь о земле.

Статья 8. Земли, не подлежащие передаче в частную собственность

Не подлежат передаче в частную собственность:

земли общего пользования (площади, улицы, проезды, дороги, набережные, парки, лесопарки, бульвары, скверы и т.п.);

земли транспорта и связи;

земли, предоставленные для нужд обороны;

земельные участки на территориях, подвергшихся радиоактивному загрязнению вследствие катастрофы на Чернобыльской АЭС (зоны эвакуации (отчуждения) и первоочередного отселения);

земли заповедников, национальных и дендрологических парков, ботанических садов, заказников, памятников природы и архитектуры;

земли оздоровительного, рекреационного и историко-культурного назначения;

земли лесного фонда;

земли водного фонда;

сенокосы, пастбища и другие угодья населенных пунктов, используемые для общих нужд населения;

земельные участки, предоставленные или предоставляемые гражданам для целей, указанных в части первой статьи 7 настоящего Закона, если в соответствии с генеральными планами, проектами планировки и застройки городов и других населенных пунктов предусмотрено иное целевое использование этих участков;

служебные земельные наделы;

земли населенных пунктов, дачных и садоводческих товариществ на площадях залегания разведанных и в установленном порядке утвержденных месторождений полезных ископаемых. Перечень таких населенных пунктов, дачных и садоводческих товариществ утверждается Советом Министров Республики Беларусь.

Статья 9. Порядок передачи земель, находящихся в государственной собственности, в частную собственность граждан

Земли, находящиеся в собственности Республики Беларусь, указанные в частях первой, второй и третьей статьи 16 Кодекса Республики Беларусь о земле, передаются в частную собственность соответственно сельскими, городскими (поселковыми), районными Советами народных депутатов.

Передача производится по заявлению гражданина после внесения платы за землю.

Граждане, имеющие во владении и пользовании земельные участки, предоставленные им до принятия настоящего Закона для ведения личного подсобного хозяйства, строительства и обслуживания жилого дома, садоводства и дачного строительства, приобретают один из этих участков по льготной цене в соответствии с частью второй статьи 11 настоящего Закона.

Также по льготной цене приобретают в собственность земельные участки для строительства и обслуживания жилого дома граждане, нуждающиеся в улучшении жилищных условий в соответствии с жилищным законодательством Республики Беларусь.

Во всех остальных случаях земельные участки приобретаются в собственность по нормативной цене, устанавливаемой согласно части первой статьи 11 настоящего Закона, и по договорной цене (не ниже нормативной), если это предусмотрено законодательством Республики Беларусь.

Граждане, указанные в части третьей настоящей статьи и не подавшие заявление или не внесшие плату в течение 18 месяцев с момента вступления в силу настоящего Закона, теряют право на приобретение земельного участка в собственность по льготной цене.

По обоснованной просьбе гражданина местный Совет народных депутатов может отсрочить внесение платы (ее части) за земельный участок, приобретаемый в собственность, но не более чем на два года.

До полного внесения платы за землю гражданину запрещается отчуждать ее, а также сдавать в аренду и в залог.

Статья 10. Порядок осуществления сделок с земельными участками

Сделки по отчуждению гражданам земельных участков, находящихся в государственной собственности, совершаются на основании письменного решения соответствующего Совета народных депутатов.

Сделки по отчуждению земельных участков, находящихся в частной собственности, совершаются в письменной форме, нотариально удостоверяются и регистрируются в исполнительном комитете Совета народных депутатов, уполномоченного передавать такие участки в частную собственность.

Собственники земельных участков, приобретенных для строительства и обслуживания жилого дома, садоводства и дачного строительства, имеют право отчуждать земельные участки соответствующим местным Советам народных депутатов и гражданам Республики Беларусь при условии сохранения целевого назначения этих земель в соответствии с земельным законодательством Республики Беларусь. Жилые дома, дачи и садовые домики могут отчуждаться субъектам права частной собственности на землю только вместе с земельными участками, если они находятся в размерах, предусмотренных соответственно частью первой статьи 53 и частью второй статьи 54 Кодекса Республики Беларусь о земле, кроме случаев продажи строений на снос.

Отчуждение земельных участков, приобретенных гражданами в собственность для ведения личного подсобного хозяйства, производится по разрешению местных Советов народных депутатов и при сохранении целевого назначения земель.

В случаях приобретения жилого дома, дачи, садового домика в собственность лицом, не имеющим права на получение в собственность земельного участка, имеющего отношение к такому строению, этот участок выкупается у собственника соответствующим Советом народных депутатов за плату по ценам, действующим на момент выкупа.

Если бывший собственник жилого дома имеет другой дом в том же населенном пункте и постоянно проживает в нем, он может сохранить в собственности земельные участки для ведения личного подсобного хозяйства в размерах, предусмотренных частью второй статьи 7 настоящего Закона.

Статья 11. Цена земли

Нормативная цена земли при продаже ее местными Советами народных депутатов устанавливается Советом Министров Республики Беларусь исходя из качества земли и ее местоположения.

Льготная цена земли устанавливается в размере пятикратной ставки земельного налога, уплачиваемого за эту землю, в соответствии с Законом Республики Беларусь "О плате за землю", на момент выкупа.

Средства, поступающие от продажи земли, отчуждаемой в частную собственность, направляются в специальный внебюджетный фонд соответствующего местного Совета народных депутатов и используются на охрану земель, повышение их качества и социальное развитие территорий.

Цена земли по сделкам между гражданами устанавливается участниками сделки.

Статья 12. Наследование земельных участков

Наследование земельных участков осуществляется согласно гражданскому законодательству Республики Беларусь, поскольку оно не противоречит настоящему Закону.

Земельный участок не передается по наследству в случаях, когда ни один из наследников не может быть собственником земли. В этих случаях земельный участок переходит в собственность местного Совета, а наследники получают денежную компенсацию, равную сумме, выплачиваемой при осуществлении выкупа соответствующих земельных участков Советом народных депутатов. Вместо компенсации наследникам по их желанию соответствующие земельные участки могут быть предоставлены местными Советами народных депутатов в пользование (аренду) при сохранении их целевого назначения в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

Статья 13. Залог земельного участка

Земельные участки, находящиеся в частной собственности, могут являться предметом залога только в качестве обеспечения своевременного возврата банковского кредита.

В случае неисполнения залогодателем обеспеченного залогом обязательства банк-залогополучатель имеет право от имени залогодателя реализовать при сохранении целевого назначения земельный участок соответствующему Совету народных депутатов или гражданину, который может быть собственником такого участка, и из вырученной суммы удовлетворить свои претензии к залогодателю.

Статья 14. Аренда земельного участка

Собственники земельных участков, приобретенных для ведения личного подсобного хозяйства, на период временной нетрудоспособности (сроком до одного года), обучения на дневных отделениях учебных заведений, прохождения действительной срочной воинской службы и военных сборов могут передавать земельные участки в аренду гражданам Республики Беларусь. В случаях наследования таких земельных участков несовершеннолетними наследниками допускается передача участков в аренду другим гражданам законными представителями наследников под контролем местных Советов народных депутатов до приобретения наследниками полной дееспособности.

Собственники земельных участков, приобретенных для строительства и обслуживания жилого дома, садоводства и дачного строительства, могут передавать их в аренду при условии сохранения целевого назначения земель, а также дома, дачи или садовые домики вместе с земельными участками. Такие земельные участки могут передаваться в аренду только вместе с земельным участком в размерах, предусмотренных соответственно частью первой статьи 53 и частью второй статьи 54 Кодекса Республики Беларусь о земле.

Статья 15. Основания прекращения права частной собственности на землю

Право частной собственности на земельный участок (его часть) прекращается путем передачи земельного участка (его части) в собственность Республики Беларусь в случаях добровольного отчуждения земли местному Совету народных депутатов и принудительного изъятия земельного участка, а также в случаях, указанных в частях третьей и пятой статьи 10, частью второй статьи 12 и частью второй статьи 13 настоящего Закона.

Статья 16. Случаи, при которых допускается принудительное изъятие земельных участков

Принудительное изъятие земельных участков, находящихся в частной собственности, осуществляется по решению суда:

для государственных или общественных нужд;

при систематическом невнесении земельного налога в течение сроков, установленных законодательством Республики Беларусь (с удержанием задолженности по налогам);

в случаях утраты гражданства Республики Беларусь, выезда на постоянное место жительства за пределы Республики Беларусь, за исключением выезда лиц, при котором эти лица приравниваются к лицам, постоянно проживающим на территории Республики Беларусь, согласно законодательным актам Республики Беларусь;

в случае выкупа земельного участка, приобретенного для ведения личного подсобного хозяйства, в соответствии с частью пятой статьи 10;

при использовании земли не по целевому назначению;

при неиспользовании по целевому назначению в течение одного года земельного участка, приобретенного для ведения личного подсобного хозяйства, и двух лет — в остальных случаях;

при невыполнении требований природоохранного режима использования земель;

при использовании земельного участка способами, приводящими к снижению плодородия почв, их химическому и радиоактивному загрязнению, ухудшению экологической обстановки.

Решение о принудительном изъятии земельного участка за нарушение земельного законодательства принимается на основании материалов, свидетельствующих о том, что после получения предупреждения от уполномоченного лица собственник земельного участка не принял мер к устранению в установленный срок допущенных нарушений.

Статья 17. Порядок передачи земель, находящихся в частной собственности, в собственность Республики Беларусь

Передача земель, находящихся в частной собственности, в собственность Республики Беларусь производится после их выкупа и возмещения в полном объеме убытков согласно статье 107 Кодекса Республики Беларусь о земле, за исключением случаев, предусмотренных законодательством Республики Беларусь.

При изъятии земельного участка для государственных и общественных нужд вместо выкупа по желанию собственника ему предоставляется в частную собственность равноценный земельный участок, а также производится строительство на новом месте физическими или юридическими лицами, для которых отводятся земельные участки, жилых, производственных и иных построек взамен изымаемых.

Допускается добровольное безвозмездное отчуждение земельного участка, находящегося в частной собственности, в собственность Республики Беларусь.

Выкуп земельных участков, которые в соответствии со статьей 16 Кодекса Республики Беларусь о земле предоставляются по решению сельских, поселковых и городских Советов народных депутатов, производится этими Советами, а земельных участков, которые предоставляются по решению районных, областных Советов народных депутатов или Верховного Совета Республики Беларусь, — районными Советами народных депутатов.

Выкуп земельных участков, а также возмещение убытков производятся за счет средств юридических и физических лиц, которым предоставляются изымаемые земельные участки, в сроки, установленные судом, но не свыше трех месяцев со дня изъятия земельных участков.

Выкуп земельных участков, не предоставляемых непосредственно после выкупа юридическим или физическим лицам, производится соответствующим местным Советом народных депутатов за свой счет в течение трех месяцев с момента передачи земельного участка в собственность Республики Беларусь.

При выкупе собственнику земельного участка возмещаются расходы, связанные с улучшением качества земли, за исключением случаев изъятия за использование земли не по целевому назначению, систематическое невыполнение мероприятий по охране и защите земель, сохранению плодородия и других полезных свойств земли, использование земельного участка способами, приводящими к снижению плодородия почв, их химическому и радиоактивному загрязнению, ухудшению экологической обстановки. Порядок возмещения указанных расходов определяется Советом Министров Республики Беларусь.

Статья 18. Плата за земельные участки, находящиеся в частной собственности

Граждане, являющиеся собственниками земельных участков, облагаются ежегодно земельным налогом в соответствии с законодательством Республики Беларусь.

Статья 19. Порядок рассмотрения споров, связанных с правом собственности на землю

Все споры, связанные с правом собственности на землю, рассматриваются в судебном порядке.

Статья 20. Международные договоры

Если международным договором Республики Беларусь установлены иные правила, чем те, которые содержатся в настоящем Законе, то применяются правила международного договора.

Председатель Верховного Совета Республики Беларусь С.ШУШКЕВИЧ.

16 июня 1993 г.

г.Минск.

Постановление Верховного Совета Республики Беларусь

О введении в действие Закона Республики Беларусь "О праве собственности на землю"

Верховный Совет Республики Беларусь **постановляет**:

1. Ввести в действие Закон Республики Беларусь "О праве собственности на землю" с 1 сентября 1993 года.

2. Закон Республики Беларусь "О праве собственности на землю" применяется к правоотношениям, возникшим после введения его в действие.

К правоотношениям, возникшим до 1 сентября 1993 года, названный Закон применяется к тем правам и обязанностям, которые возникнут после введения Закона в действие.

3. В дальнейшем до приведения законодательства Республики Беларусь в соответствие с Законом Республики Беларусь "О праве собственности на землю" действующие акты законодательства применяются в той части, в которой они не противоречат названному Закону.

4. Установить, что лица, выехавшие за пределы Республики Беларусь в связи со служебными обязанностями или обучением, лечением, направлением на работу за границу, приравниваются к постоянно проживающим на территории Республики Беларусь при решении вопросов о праве собственности на землю.

5. Поручить Совету Министров Республики Беларусь:

до 1 октября 1993 года:

определить порядок выкупа земли и установить ее нормативную цену;

разработать и утвердить форму договора купли-продажи земли, Государственного акта на право частной собственности на землю;

разработать и утвердить Государственную программу охраны и рационального использования земель, предусмотрев в ней мероприятия по организационно-правовому, кадровому, научному и материально-техническому обеспечению ее осуществления;

до 1 ноября 1993 года:

представить в Верховный Совет Республики Беларусь предложения о приведении законодательных актов Республики Беларусь в соответствие с Законом Республики Беларусь "О праве собственности на землю";

в целях усовершенствования Закона Республики Беларусь "О правовом режиме территорий, подвергшихся радиоактивному загрязнению в результате катастрофы на Чернобыльской АЭС" внести в Верховный Совет Республики Беларусь предложения о социальной защите граждан при приобретении на этих территориях земельных участков в собственность;

привести решения правительства Республики Беларусь в соответствие с Законом, а также обеспечить пересмотр и отмену министерствами, государственными комитетами и ведомствами Республики Беларусь их нормативных актов, противоречащих данному Закону.

6. Совету Министров Республики Беларусь и Национальному банку Республики Беларусь до 1 ноября 1993 года разработать порядок передачи земельных участков в залог для получения банковского кредита, а также определить банк, который имеет право принимать землю в залог.

7. Районным Советам народных депутатов, Комитету по земельной реформе и землеустройству при Совете Министров Республики Беларусь при оформлении документов, удостоверяющих право владения или право постоянного пользования землей колхозами, совхозами, другими сельскохозяйственными предприятиями, предусмотреть создание необходимого запаса земель для выделения гражданам для ведения личного подсобного хозяйства, строительства и обслуживания жилого дома, садоводства и дачного строительства, огородничества.

Председатель Верховного Совета Республики Беларусь С.ШУШКЕВИЧ.

16 июня 1993 г.

г.Минск.

Закон Рэспублікі Беларусь

Аб страхаванні

ГЛАВА І. АГУЛЬНЫЯ ПАЛАЖЭННІ

Артыкул 1. Адносіны, якія рэгулююцца гэтым Законам

Гэты Закон накіраваны на забеспячэнне страхавой абароны інтарэсаў фізічных і юрыдычных асоб, фарміраванне рынку страхавых паслуг і рэгулюе адносіны ў галіне страхавання паміж страхоўшчыкамі і страхавальнікамі, адносіны страхоўшчыкаў паміж сабой, а таксама адносіны па дзяржаўнаму рэгуляванню страхавой дзейнасці.

Дзеянне гэтага Закона не распаўсюджваецца на дзяржаўнае сацыяльнае страхаванне.

Артыкул 2. Заканадаўства аб страхаванні

Заканадаўства аб страхаванні складаецца з гэтага Закона, а таксама іншых актаў заканадаўства, што выдаюцца ў адпаведнасці з ім.

Артыкул 3. Паняцце страхавання

Страхаванне ўяўляе сабой сістэму адносін па абароне маёмасных інтарэсаў фізічных і юрыдычных асоб, асабістых немаёмасных інтарэсаў фізічных асоб шляхам фарміравання за кошт страхавых узносаў (страхавых прэмій), якія выплачваюцца гэтымі асобамі, грашовых фондаў, прызначаных для выплаты страхавых сум і пакрыцця страт пры надыходзе страхавых выпадкаў.

Артыкул 4. Формы страхавання

Страхаванне можа ажыццяўляцца ў формах абавязковага і добраахвотнага страхавання.

Страхаванне з'яўляецца абавязковым, калі гэта прадугледжана заканадаўчымі актамі Рэспублікі Беларусь. У астатніх выпадках страхаванне з'яўляецца добраахвотным.

Віды, умовы і парадак правядзення абавязковага страхавання вызначаюцца заканадаўчымі актамі Рэспублікі Беларусь аб абавязковым страхаванні.

Аперацыі па абавязковаму страхаванню праводзяцца дзяржаўнымі страхавымі арганізацыямі, калі заканадаўствам не прадугледжана іншае. Дзяржава гарантуе выплату страхавальнікам страхавых кампенсацый або страхавых сум па абавязковых відах страхавання пры надыходзе страхавых выпадкаў, калі страхаванне праводзілася дзяржаўнай страхавой арганізацыяй.

Умовы добраахвотнага страхавання вызначаюцца дагаворам бакоў у адпаведнасці з заканадаўствам.

Артыкул 5. Аб'ект страхавання

Аб'ектам страхавання прызнаюцца маёмасць, жыццё, рызыка і іншыя аб'екты, з якімі звязаны страхавыя інтарэсы: маёмасныя інтарэсы юрыдычных і фізічных асоб, а таксама асабістыя немаёмасныя інтарэсы фізічных асоб.

Страхавы інтарэс павінен існаваць у момант заключэння дагавора страхавання.

Страхавы інтарэс — мера матэрыяльнай зацікаўленасці ў страхаванні.

Маёмасны інтарэс выражаецца ў атрыманні кошту застрахаванай маёмасці.

Асабісты немаёмасны інтарэс заключаецца ў атрыманні страхавой сумы ў выпадку надыходу падзей, абумоўленых дагаворам страхавання.

Артыкул 6. Страхоўшчыкі

Страхоўшчыкамі (страхавымі арганізацыямі) могуць быць дзяржаўныя страхавыя арганізацыі, акцыянерныя страхавыя таварыствы, таварыствы з абмежаванай або дадатковай адказнасцю, якія ствараюцца з мэтай ажыццяўлення страхавой, а таксама іншай дзейнасці, што вызначаецца гэтым Законам, пры наяўнасці ў іх статутнага, рэзервовага фондаў і рэзерваў у агульнай суме не менш пяці тысяч, а для спецыяльна ствараемых перастраховачных арганізацый не менш пятнаццаці тысяч мінімальных заработных плат у грашовай форме, якія прайшлі рэгістрацыю і атрымалі ліцэнзію на права правядзення пэўнага віду страхавання або перастрахавання.

Пры правядзенні страхавых і перастраховачных аперацый у замежнай валюце страхавая арганізацыя павінна мець фонд у адпаведнай валюце ў размеры не менш пяці тысяч, а перастраховачная — пятнаццаці тысяч мінімальных заработных плат па дзеючаму афіцыяльнаму курсу Нацыянальнага банка Рэспублікі Беларусь.

У страхавых арганізацыях з замежнымі інвестыцыямі доля замежных удзельнікаў не павінна перавышаць 49 працэнтаў статутнага фонду.

Артыкул 7. Страхавальнікі

Страхавальнікамі прызнаюцца юрыдычныя і фізічныя асобы, якія выплачваюць страхавыя ўзносы і ўступаюць у канкрэтныя страхавыя адносіны са страхоўшчыкам (страхавой арганізацыяй).

Страхавальнікі маюць права заключаць дагаворы страхавання ў інтарэсах і ад імя трэціх асоб.

Юрыдычныя і фізічныя асобы Рэспублікі Беларусь маюць права заключаць дагаворы страхавання толькі са страхоўшчыкамі (страхавымі арганізацыямі) Рэспублікі Беларусь.

Замежныя юрыдычныя і фізічныя асобы, якія інвесціруюць свой капітал у эканоміку Рэспублікі Беларусь, могуць застрахаваць свой маёмасны інтарэс толькі ў страхоўшчыкаў Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 8. Страхавыя пасрэднікі

Заключэнне і выкананне дагавора страхавання можа ажыццяўляцца праз страхавых пасрэднікаў (агентаў і брокераў).

Страхавы агент з'яўляецца прадстаўніком страхоўшчыка, якому апошні даручае на падставе кантракта ад імя страхоўшчыка за пэўнае ўзнагароджанне ажыццяўленне страхавой дзейнасці.

Абавязацельствы, прынятыя агентам у межах атрыманых паўнамоцтваў ад імя страхоўшчыка, выконваюцца апошнім, як калі б яны былі прыняты ім самастойна.

Страхавы брокер з'яўляецца незалежным пасрэднікам, які ажыццяўляе сваю дзейнасць на падставе пагадненняў са страхавальнікамі і страхоўшчыкамі.

Пасрэдніцкая дзейнасць па страхаванню, звязаная з заключэннем дагавораў страхавання ад імя замежных страхавых арганізацый, на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь не дапускаецца, калі міждзяржаўнымі пагадненнямі з удзелам Рэспублікі Беларусь не прадугледжана іншае.

Артыкул 9. Страхавы выпадак і страхавая рызыка

Страхавым выпадкам прызнаецца падзея, з надыходам якой заканадаўства або дагавор страхавання звязваюць выплату страхавой сумы або страхавой кампенсацыі.

Пералік страхавых выпадкаў па абавязковаму страхаванню вызначаецца заканадаўчымі актамі Рэспублікі Беларусь аб абавязковым страхаванні, а па добраахвотнаму страхаванню — умовамі дагавора страхавання.

Страхавая рызыка — верагодны надыход страхавога выпадку — выражае аб'ём магчымай адказнасці страхоўшчыка па таму або іншаму віду страхавання.

Артыкул 10. Страхавы кошт

Страхавым коштам (страхавой ацэнкай) прызнаецца кошт маёмасці, з якой звязваецца страхавы інтарэс, што вызначаецца пагадненнем бакоў на момант заключэння дагавора страхавання, калі заканадаўствам не прадугледжана іншае.

Узаемна ўзгодненыя бакамі страхавы кошт не можа быць імі аспрэчаны.

Па абавязковаму маёмаснаму страхаванню страхавая сума не можа перавышаць страхавы кошт.

Артыкул 11. Страхавая сума і страхавая кампенсацыя

Страхавой сумай прызнаецца сума грашовых сродкаў, у межах якой страхоўшчык абавязаны правесці выплату пры надыходзе страхавога выпадку.

Страхавой кампенсацыяй прызнаецца сума грашовых сродкаў, што выплачваюцца ў лік пакрыцця ўрону пры надыходзе страхавога выпадку па дагавору маёмаснага страхавання.

Па дагавору маёмаснага страхавання страхавая кампенсацыя не можа перавышаць страхавую суму, калі іншае не прадугледжана дагаворам страхавання.

Праваахоўныя і судовыя органы, медыцынскія, метэаралагічныя, ветэрынарныя, камунальныя і іншыя ўстановы і арганізацыі абавязаны прадастаўляць страхавым арганізацыям па іх запытах дакументы і заключэнні, неабходныя для вырашэння пытання аб выплаце страхавых сум і страхавой кампенсацыі.

Сумы, якія выплачваюцца страхавымі арганізацыямі, не падлягаюць абкладанню падаткамі і зборамі. З гэтых сум не спаганяецца дзяржаўная пошліна.

Артыкул 12. Страхавы ўзнос (страхавая прэмія) і страхавы тарыф

Страхавым узносам (страхавой прэміяй) з'яўляецца плата за страхаванне, якую страхавальнік ці іншая асоба ад імя страхавальніка абавязаны ўнесці страхоўшчыку. Размер страхавога ўзносу па добраахвотных відах страхавання вызначаецца пагадненнем бакоў, а па абавязковых відах страхавання — заканадаўствам. Страхавыя ўзносы не абкладаюцца падаткамі. Страхавыя ўзносы па абавязковых відах страхавання, а таксама па страхаванню маёмасці юрыдычных асоб, грузаў і рызыкі непагашэння крэдытаў уключаюцца страхавальнікам у сабекошт прадукцыі (работ, паслуг).

Страхавы тарыф — гэта страхавы ўзнос з адзінкі страхавой сумы за пэўны перыяд страхавання.

Размер страхавога тарыфу па абавязковых відах страхавання вызначаецца заканадаўствам, а па добраахвотных відах страхавання — страхавой арганізацыяй.

(Заканчэнне на 5-й стар.)

Закон Рэспублікі Беларусь

Аб унутраных войсках Міністэрства ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь

Артыкул 1. Унутраныя войскі Міністэрства ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь

Унутраныя войскі Міністэрства ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь (далей — унутраныя войскі) — дзяржаўнае ўзброенае фарміраванне, прызначанае для абароны жыцця, здароўя, правоў, свабод і законных інтарэсаў грамадзян, грамадства і дзяржавы, канстытуцыйнага ладу, бяспекі і суверэнітэту Рэспублікі Беларусь ад злачынных і іншых проціпраўных замахаў.

Артыкул 2. Задачы ўнутраных войск

Задачамі ўнутраных войск з'яўляюцца:

удзел у ахове грамадскага парадку;

забеспячэнне рэжыму ізаляцыі асоб, якія адбываюць пакаранне ў выглядзе пазбаўлення волі і заключаны пад варту, і іх канваіраванне;

ахова асабліва важных дзяржаўных аб'ектаў і спецыяльных грузаў;

удзел у ажыццяўленні рэжыму надзвычайнага становішча;

выкананне задач у сістэме тэрытарыяльнай абароны Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 3. Прынцыпы дзейнасці ўнутраных войск

Дзейнасць унутраных войск будуецца на прынцыпах законнасці, гуманізму, павагі правоў чалавека і адзінаначалля.

Артыкул 4. Прававая аснова дзейнасці ўнутраных войск

Унутраныя войскі ўваходзяць у сістэму Міністэрства ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь. У сваёй дзейнасці яны кіруюцца Канстытуцыяй Рэспублікі Беларусь, гэтым Законам, іншымі заканадаўчымі актамі Рэспублікі Беларусь, статутамі баявой службы ўнутраных войск і патрульна-паставой службы міліцыі, агульнавоінскімі статутамі.

Артыкул 5. Арганізацыя ўнутраных войск

Унутраныя войскі складаюцца са злучэнняў і часцей:

міліцыі;

аператыўнага прызначэння;

па ахове папраўча-працоўных устаноў;

па ахове асабліва важных дзяржаўных аб'ектаў і спецыяльных грузаў;

ваенна-вучэбных устаноў, вучэбных часцей і падраздзяленняў забеспячэння дзейнасці ўнутраных войск.

Кіраўніцтва ўнутранымі войскамі ажыццяўляе міністр унутраных праў Рэспублікі Беларусь, а непасрэднае кіраванне — Камандуючы ўнутранымі войскамі, які па пасадзе з'яўляецца намеснікам міністра ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь.

Для забеспячэння кіравання ўнутранымі войскамі ствараюцца Упраўленне Камандуючага ўнутранымі войскамі і Ваенны Савет унутраных войск, дзейнасць якіх ажыццяўляецца ў адпаведнасці з палажэннямі, што зацвярджаюцца Міністрам унутраных спраў Рэспублікі Беларусь.

Колькасць унутраных войск вызначаецца Вярхоўным Саветам Рэспублікі Беларусь.

Структура, дыслакацыя і размяшчэнне ўнутраных войск вызначаюцца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 6. Паўнамоцтвы органаў дзяржаўнай улады і кіравання ў забеспячэнні дзейнасці ўнутраных войск

Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь:

ажыццяўляе заканадаўчае рэгуляванне арганізацыі і дзейнасці ўнутраных войск, устанаўлівае заканадаўчыя гарантыі прававой і сацыяльнай абароны ваеннаслужачых і членаў іх сем'яў;

вызначае колькасць унутраных войск;

ажыццяўляе кантроль за правамернасцю прыцягнення ўнутраных войск да выканання задач, ускладзеных на іх гэтым Законам;

заканадаўча вызначае агульныя задачы ўнутраных войск у сістэме бяспекі Рэспублікі Беларусь;

прымае рашэнне аб прыцягненні ўнутраных войск для аказання садзейнічання органам унутраных спраў у забеспячэнні прававога рэжыму надзвычайнага становішча.

Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь:

забяспечвае фінансаванне і выдзяленне матэрыяльна-тэхнічных рэсурсаў для забеспячэння дзейнасці ўнутраных войск;

зацвярджае пералік відаў зброі і боепрыпасаў, баявой і спецыяльнай тэхнікі, спецыяльных сродкаў, якія знаходзяцца на ўзбраенні ўнутраных войск;

вызначае штогадовыя кантынгенты грамадзян Рэспублікі Беларусь, якія падлягаюць прызыву на ваенную службу і зборы ва ўнутраныя войскі, выдае пастановы аб чарговых прызывах на ваенную службу і аб звальненні ў запас ваеннаслужачых, выслужыўшых устаноўленыя тэрміны службы;

забяспечвае аснашчэнне ўнутраных войск узбраеннем, баявой і спецыяльнай тэхнікай, спецыяльнымі сродкамі;

устанаўлівае заданні па падрыхтоўцы і перадачы ва ўнутраныя войскі сродкаў транспарту, сувязі і іншых відаў матэрыяльна-тэхнічнага забеспячэння пры аб'яўленні мабілізацыі і ў ваенны час, а таксама іншыя мабілізацыйныя заданні;

зацвярджае пералік маршрутаў канваіравання асуджаных і асоб, заключаных пад варту, аб'ектаў і спецыяльных грузаў, што падлягаюць вайсковай ахове, а таксама судоў, у інтарэсах якіх унутраныя войскі выконваюць ускладзеныя на іх абавязкі;

вызначае структуру, дыслакацыю і размяшчэнне ўнутраных войск, уносіць прапановы Вярхоўнаму Савету Рэспублікі Беларусь для вызначэння іх колькасці;

прымае рашэнні аб стварэнні, перапрафіляванні і скасаванні ваенна-вучэбных устаноў унутраных войск, а таксама вызначае парадак падрыхтоўкі ваенных кадраў;

ажыццяўляе мерапрыемствы па сацыяльнай абароне, матэрыяльнаму і бытавому забеспячэнню ваеннаслужачых унутраных войск і членаў іх сем'яў, а таксама ваеннаслужачых, звольненых у запас (адстаўку), і членаў іх сем'яў;

прысвойвае воінскія званні асобам вышэйшага афіцэрскага складу, пазбаўляе званняў і аднаўляе ў гэтых званнях; па прадстаўленню міністра ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь назначае (вызваляе) ваеннаслужачых на воінскія пасады, што падлягаюць замяшчэнню асобамі вышэйшага афіцэрскага складу;

вырашае іншыя пытанні забеспячэння дзейнасці ўнутраных войск, акрамя тых, якія згодна з Канстытуцыяй Рэспублікі Беларусь і гэтым Законам аднесены да кампетэнцыі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь і мясцовых органаў дзяржаўнай улады і кіравання.

Мясцовыя органы дзяржаўнай улады і кіравання:

удзельнічаюць у разглядзе прапаноў Міністэрства ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь па фарміраванню воінскіх часцей, падраздзяленняў і ўстаноў унутраных войск;

ствараюць унутраным войскам належныя ўмовы для іх дзейнасці, забяспечваюць рэалізацыю гарантый прававой і сацыяльнай абароны ваеннаслужачых унутраных войск і членаў іх сем'яў;

аказваюць камандаванню ўнутраных войск садзейнічанне ў якасным камплектаванні воінскіх фарміраванняў прызыўнікамі;

прадастаўляюць воінскім часцям і падраздзяленням унутраных войск службовыя памяшканні і жылую плошчу, забяспечваюць аказанне камунальна-бытавых і іншых паслуг у адпаведнасці з дзеючым заканадаўствам;

у выпадках, якія не цярпяць прамаруджвання, па ўзгадненню з Міністэрствам унутраных спраў Рэспублікі Беларусь прыцягваюць асабовы склад воінскіх часцей па месцы іх пастаяннай дыслакацыі для ліквідацыі вынікаў надзвычайных сітуацый;

вырашаюць задачы па забеспячэнню жыццядзейнасці ўнутраных войск, арганізуюць на дагаворнай аснове пастаўку ва ўнутраныя войскі падведамнымі прадпрыемствамі заказной прадукцыі, электраэнергіі, цеплаэнергіі, выдзяляюць для патрэб унутраных войск зямельныя ўчасткі.

Артыкул 7. Камплектаванне ўнутраных войск

Унутраныя войскі камплектуюцца ваеннаслужачымі ў адпаведнасці з Законам Рэспублікі Беларусь "Аб усеагульным воінскім абавязку і ваеннай службе" і іншымі заканадаўчымі актамі Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 8. Абавязкі ваеннаслужачых унутраных войск

Ваеннаслужачыя ўнутраных войск, выконваючы ўскладзеныя на іх задачы, абавязаны:

1) удзельнічаць у ахове грамадскага парадку, у тым ліку пры правядзенні масавых грамадска-палітычных, спартыўных і святочных мерапрыемстваў, прымаючы неабходныя меры па абароне здароўя, жыцця, гонару, годнасці, правоў, свабод і законных інтарэсаў грамадзян ад проціпраўных замахаў;

2) забяспечваць ахову асабліва важных дзяржаўных аб'ектаў, спецыяльных грузаў, складаў (баз) Міністэрства ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь і воінскіх грузаў пры перавозках;

3) ва ўстаноўленым парадку прымаць удзел у ажыццяўленні рэжыму надзвычайнага становішча;

4) забяспечваць абарону канстытуцыйнага ладу Рэспублікі Беларусь;

5) ахоўваць папраўча-працоўныя ўстановы, лячэбна-працоўныя прафілакторыі і следчыя ізалятары, ажыццяўляць сіламі падраздзяленняў кантралёраў сумесна з адміністрацыяй нагляд за асуджанымі ў папраўча-працоўных установах і асобамі, якія ўтрымліваюцца ў лячэбна-працоўных прафілакторыях;

6) канваіраваць і ахоўваць асоб, якія ўтрымліваюцца пад вартай;

7) удзельнічаць у ліквідацыі пажараў, вынікаў выбухаў і аварый на аб'ектах, якія ахоўваюцца;

8) адшукваць асоб, якія ўцяклі з-пад аховы і нагляду;

9) спыняць сумесна з адміністрацыяй і міліцыяй групавыя непадпарадкаванні і масавыя беспарадкі ў папраўча-працоўных установах, лячэбна-працоўных прафілакторыях і следчых ізалятарах, абясшкоджваць злачынцаў, якія захапілі заложнікаў у папраўча-працоўных установах;

10) ахоўваць грамадскі парадак, матэрыяльныя каштоўнасці, дзяржаўную і калектыўную ўласнасць, уласнасць грамадзян пры стыхійных бедствах;

11) удзельнічаць у забеспячэнні каранцінных мерапрыемстваў пры ўзнікненні эпідэмій і эпізаотый, заражэнні мясцовасці таксічнымі і радыеактыўнымі рэчывамі;

12) удзельнічаць у затрыманні злачынцаў, якія захапілі паветранае судна або іншыя важныя аб'екты;

13) па рашэнню міністра ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь удзельнічаць у спыненні парушэнняў грамадскага парадку, калі гэтыя парушэнні носяць масавы характар і ўяўляюць пагрозу жыццю і здароўю грамадзян, дэзарганізуюць работу прадпрыемстваў, устаноў і арганізацый, транспарту ці накіраваны на разбурэнне і знішчэнне дзяржаўнай і калектыўнай уласнасці, уласнасці грамадзян;

14) браць пад варту і вызваляць з-пад варты асоб на падставе прыгавору або вызначэння суда;

15) аказваць дапамогу пагранічным войскам у затрыманні парушальнікаў Дзяржаўнай граніцы Рэспублікі Беларусь.

Структура і абавязкі ўнутраных войск на ваенны час вызначаюцца заканадаўчымі актамі аб абароне Рэспублікі Беларусь, пастановамі і распараджэннямі Савета бяспекі Рэспублікі Беларусь.

Унутраныя войскі выконваюць ускладзеныя на іх абавязкі сумесна з адміністрацыяй, аператыўнымі і рэжымнымі органамі аб'ектаў, якія ахоўваюцца, міліцыяй, органамі дзяржаўнай бяспекі, часцямі пагранічных войск і Міністэрства абароны Рэспублікі Беларусь.

Не дапускаецца выкарыстанне ўнутраных войск для выканання абавязкаў, не прадугледжаных гэтым Законам.

Артыкул 9. Правы ваеннаслужачых унутраных войск

Ваеннаслужачым унутраных войск у мэтах выканання ўскладзеных на іх задач прадастаўляецца права:

1) затрымліваць, праводзіць нагляд, апытанне і перадаваць у органы міліцыі (дзяржаўнай бяспекі) асоб, якія спрабуюць пранікнуць на аб'екты, што ахоўваюцца, дастаўляюць на гэтыя аб'екты забароненыя прадметы або ўчынілі напад на ахоўваемы аб'ект, а таксама ўцяклі з-пад варты;

2) рабіць вобыск асуджаных у папраўча-працоўных установах і асоб, якія ўтрымліваюцца пад вартай, пры канваіраванні, надгляд траспартных сродкаў і грузаў на кантрольна-прапускных пунктах аб'ектаў, што ахоўваюцца, а ў выпадках, прадугледжаных заканадаўствам, праводзіць асабісты надгляд грамадзян і іх рэчаў пры накіраванні праз кантрольна-прапускныя пункты аб'ектаў;

3) праводзіць ачапленне (блакіраванне) раёнаў мясцовасці, асобных будынкаў і аб'ектаў пры вышуку ўцёкшых асуджаных і асоб, якія ўчынілі злачынствы, спыненні групавых парушэнняў грамадскага парадку, масавых беспарадкаў і іншых антыграмадскіх дзеянняў, а таксама пры аварыях, катастрофах, крушэннях, пажарах і стыхійных бедствах;

4) правяраць у асоб пры падазрэнні ва ўчыненні правапарушэнняў дакументы, што засведчваюць іх асобу; пры ахове грамадскага парадку затрымліваць, надглядаць і перадаваць работнікам міліцыі асоб, якія ўчынілі правапарушэнні;

5) бесперашкодна ўваходзіць у памяшканні прадпрыемстваў, устаноў і арганізацый пры праследаванні асоб, якія ўчынілі злачынствы, а для спынення грамадска небяспечных дзеянняў, што пагражаюць жыццю і здароўю грамадзян, — у жылыя і іншыя памяшканні;

6) у неадкладных выпадках карыстацца бясплатна сродкамі сувязі, што належаць прадпрыемствам, установам і арганізацыям, і выкарыстоўваць пры непасрэдным праследаванні ўцёкшых асуджаных або асоб, якія падазраюцца ва ўчыненні злачынства, і ў іншых выпадках, якія не цярпяць адкладу, сродкі перамяшчэння (акрамя спецыяльных і дыпламатычных аўтамабіляў), што належаць прадпрыемствам, установам і арганізацыям;

7) пры правядзенні вышуковых мерапрыемстваў спыняць з мэтай праверкі транспартныя сродкі і праводзіць іх надгляд;

8) затрымліваць ваеннаслужачых, якія парушаюць грамадскі парадак, і перадаваць іх ваенным камендантам або камандзірам воінскіх часцей;

9) патрабаваць ад грамадзян і службовых асоб захоўвання грамадскага парадку;

10) прымяняць у выпадках і парадку, прадугледжаных гэтым Законам, спецыяльныя сродкі і табельную агнястрэльную зброю;

11) перадаваць для часовага размяшчэння і ўтрымання ў следчых ізалятарах, турмах і месцах кароткачасовага ўтрымання затрыманых асоб, якія канваіруюцца на выязныя судовыя пасяджэнні, і затрыманых уцёкшых асуджаных (падсудных).

На ваеннаслужачых унутраных войск пры іх удзеле ў выкананні задач міліцыі распаўсюджваецца прававы статус работніка міліцыі.

Неправамерныя дзеянні ваеннаслужачых унутраных войск могуць быць абскарджаны грамадзянамі ва ўстаноўленым парадку вышэйстаячаму камандзіру (начальніку), пракурору або ў суд.

Артыкул 10. Прымяненне фізічнай сілы

Ваеннаслужачыя ўнутраных войск маюць права прымяніць фізічную сілу, у тым ліку баявыя прыёмы рукапашнага бою, для прадухілення і спынення правапарушэнняў, пераадолення процідзеяння законным патрабаванням, калі ненасільныя спосабы не забяспечваюць выканання ўскладзеных на іх абавязкаў.

Фізічная сіла прымяняецца зыходзячы з абставін, якія складваюцца. Калі гэта магчыма, прымяненню сілы павінна папярэднічаць папярэджанне аб намеры яе выкарыстаць.

Ва ўсіх выпадках, калі пазбегнуць прымянення фізічнай сілы немагчыма, ваеннаслужачыя абавязаны імкнуцца прычыніць найменшую шкоду здароўю, гонару, годнасці і маёмасці грамадзян, а таксама забяспечыць прадастаўленне пацярпеўшаму медыцынскай і іншай дапамогі.

Артыкул 11. Прымяненне спецыяльных сродкаў

Пры выкананні абавязкаў ваеннаслужачыя ўнутраных войск маюць права прымяняць наручнікі, гумавыя палкі, спецыяльныя хімічныя рэчывы, святлогукавыя ўстройствы адцягваючага ўздзеяння, устройствы для адкрыцця памяшканняў і прымусовага спынення транспарту, вадамёты, бронемашыны і іншыя спецыяльныя і транспартныя сродкі, а таксама службовых жывёл для:

1) адбіцця нападу на ваеннаслужачых, грамадзян і асоб, якія выконваюць службовыя абавязкі або грамадскі абавязак па ахове грамадскага парадку і барацьбе са злачыннасцю;

2) вызвалення заложнікаў;

3) адбіцця нападу на будынкі, памяшканні, збудаванні і транспартныя сродкі незалежна ад іх прыналежнасці ці іх вызвалення;

4) спынення непадпарадкавання або супраціўлення законным патрабаванням ваеннаслужачых і іншых асоб, якія выконваюць службовыя абавязкі або грамадскі абавязак па забеспячэнню грамадскага парадку, прадухіленню і спыненню правапарушэнняў;

5) спынення масавых беспарадкаў і групавых парушэнняў грамадскага парадку, дзеянняў, накіраваных на разбурэнне і знішчэнне дзяржаўнай і калектыўнай уласнасці, уласнасці грамадзян;

6) затрымання і дастаўлення ў органы міліцыі або іншае службовае памяшканне асоб, якія ўчынілі правапарушэнне, а таксама канваіравання і ўтрымання асоб, затрыманых і падвергнутых арышту, заключаных пад варту, калі яны аказваюць непадпарадкаванне або супраціўленне, а таксама ёсць падставы меркаваць, што яны могуць уцячы або прычыніць шкоду навакольным і сабе;

7) затрымання ўзброеных злачынцаў, якія знаходзяцца ў памяшканнях і іншых цяжкадаступных месцах.

Прымяненню сродкаў, указаных у гэтым артыкуле, павінна папярэднічаць папярэджанне аб намеры прымяніць такія сродкі, за выключэннем адбіцця раптоўнага нападу і вызвалення заложнікаў, і прадастаўленне дастатковага часу для спынення правапарушэння.

Від спецыяльнага сродку і інтэнсіўнасць яго прымянення вызначаюцца ваеннаслужачым самастойна з улікам абставін, якія складваюцца, характару правапарушэння і асобы правапарушальніка.

Забараняецца прымяняць спецыяльныя сродкі ў адносінах да жанчын з бачнымі прыметамі цяжарнасці, асоб з несумненнымі прыметамі інваліднасці і малалетніх, акрамя выпадкаў учынення імі ўзброенага нападу або іншых дзеянняў, якія пагражаюць жыццю і здароўю людзей.

Артыкул 12. Прымяненне агнястрэльнай зброі

У мэтах забеспячэння выканання ўскладзеных абавязкаў у надзвычайных сітуацыях, калі іншыя спосабы і сродкі аказаліся неэфектыўнымі, ваеннаслужачым унутраных войск прадастаўляецца права ў якасці крайняй меры прымяняць зброю ў выпадках:

1) абароны грамадзян і самаабароны ад нападу, які пагражае здароўю, ці для прадухілення такога нападу або захопу зброі ваеннаслужачага;

2) вызвалення заложнікаў;

3) адбіцця нападу на аб'екты, якія ахоўваюцца, вартавых, іншых асоб каравула (вайсковага нарада) або каравульнае памяшканне, а таксама пры спыненні спроб пабочных асоб пранікнуць на аб'екты, якія ахоўваюцца;

4) спынення масавых беспарадкаў у папраўча-працоўных установах і следчых ізалятарах, што суправаджаюцца пагромамі, разбурэннямі, падпаламі, забойствамі, захопамі заложнікаў і іншымі проціпраўнымі дзеяннямі;

5) затрымання асоб, якія ўчынілі грамадска небяспечныя дзеянні і аказваюць узброенае супраціўленне;

6) затрымання асоб, якія ўцякаюць з-пад варты, калі іншымі спосабамі і сродкамі затрымаць іх немагчыма;

7) спынення грамадска небяспечных дзеянняў, якія ўяўляюць пагрозу маёмасці людзей, нападу на аб'екты, што суправаджаецца падпаламі, разбурэннямі і спробамі завалодвання агнястрэльнай зброяй;

8) яўнага нападу на асоб, якія знаходзяцца пад вартай.

Забараняецца прымяняць зброю:

1) у напрамку вогненебяспечных і выбухованебяспечных, а таксама тых, што змяшчаюць моцнадзейныя атрутныя рэчывы, складоў (сховішчаў);

2) ў адносінах да жанчын, малалетніх, інвалідаў з яўнымі прыметамі інваліднасці, за выключэннем выпадкаў учынення імі ўзброенага нападу або іншых дзеянняў, якія пагражаюць жыццю і здароўю людзей; у адносінах да грамадзян, якія маюць пры сабе малалетніх дзяцей.

Артыкул 13. Прававая абарона ваеннаслужачых унутраных войск

Ваеннаслужачыя ўнутраных войск пры выкананні службовых абавязкаў з'яўляюцца прадстаўнікамі ўлады і знаходзяцца пад абаронай дзяржавы. Ніхто не мае права ўмешвацца ў іх службовую дзейнасць, за выключэннем органаў і службовых асоб, упаўнаважаных на тое заканадаўчымі актамі.

Законныя патрабаванні ваеннаслужачых унутраных войск пры выкананні імі службовых абавязкаў з'яўляюцца абавязковымі для выканання грамадзянамі, ваеннаслужачымі і службовымі асобамі.

Невыкананне законных патрабаванняў ваеннаслужачых унутраных войск, а таксама іншыя дзеянні, якія перашкаджаюць выкананню ўскладзеных на ўнутраныя войскі абавязкаў, цягнуць устаноўленую законам адказнасць.

Артыкул 14. Фінансаванне ўнутраных войск

Фінансаванне ўнутраных войск робіцца за кошт сродкаў рэспубліканскага бюджэту.

Артыкул 15. Раскватараванне воінскіх часцей

Раскватараванне воінскіх часцей (падраздзяленняў) унутраных войск праводзіцца ў парадку і па нормах, устаноўленых для ваеннаслужачых Узброеных Сіл Рэспублікі Беларусь.

Утрыманне ваенных гарадкоў, будынкаў, збудаванняў, што выдзяляюцца для раскватаравання воінскіх часцей (падраздзяленняў), якія ажыццяўляюць ахову папраўча-працоўных устаноў, лячэбна-працоўных прафілакторыяў, а таксама іншых аб'ектаў, робіцца за кошт сродкаў устаноў (аб'ектаў), што ахоўваюцца.

Артыкул 16. Правы і льготы ваеннаслужачых унутраных войск

Ваеннаслужачыя ўнутраных войск карыстаюцца правамі і льготамі, устаноўленымі заканадаўствам для ваеннаслужачых Узброеных Сіл Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 17. Палітычныя арганізацыі ва ўнутраных войсках

Ва ўнутраных войсках забараняецца стварэнне і дзейнасць грамадскіх аб'яднанняў, якія дамагаюцца палітычных мэт.

Артыкул 18. Нагляд і кантроль за выкананнем законнасці ў дзейнасці ўнутраных войск

Нагляд за дакладным і аднастайным выкананнем законаў у дзейнасці ўнутраных войск ажыццяўляюць Генеральны пракурор Рэспублікі Беларусь і падначаленыя яму пракуроры.

Ведамасны кантроль за рацыянальным выкарыстаннем сіл і сродкаў ва ўнутраных войсках, за адпаведнасцю арганізацыйнай структуры воінскіх фарміраванняў аб'ёму і характару ўскладзеных на іх задач, а таксама законнасцю іх дзейнасці ажыццяўляецца міністрам унутраных спраў Рэспублікі Беларусь.

Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь С.ШУШКЕВІЧ.

3 чэрвеня 1993 г.
г.Мінск.

Пастанова Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь

Аб парадку ўвядзення ў дзеянне Закона Рэспублікі Беларусь "Аб унутраных войсках Міністэрства ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь"

Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь **пастанаўляе:**

1. Увесці ў дзеянне Закон Рэспублікі Беларусь "Аб унутраных войсках Міністэрства ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь" з дня яго апублікавання.

2. Даручыць Савету Міністраў Рэспублікі Беларусь:

у трохмесячны тэрмін прадставіць у Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь прапановы аб прывядзенні заканадаўчых актаў Рэспублікі Беларусь у адпаведнасць з Законам Рэспублікі Беларусь "Аб унутраных войсках Міністэрства ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь";

забяспечыць перагляд і адмену міністэрствамі, дзяржаўнымі камітэтамі і ведамствамі Рэспублікі Беларусь нарматыўных актаў, якія супярэчаць дадзенаму Закону.

Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь С.ШУШКЕВІЧ.

3 чэрвеня 1993 г.
г.Мінск.
№ 2342-XII

Закон Рэспублікі Беларусь

Аб парадку выезду з Рэспублікі Беларусь і ўезду ў Рэспубліку Беларусь грамадзян Рэспублікі Беларусь

Гэты Закон гарантуе ў адпаведнасці з прынцыпамі Усеагульнай дэкларацыі правоў чалавека і іншымі агульнапрызнанымі міжнародна-прававымі актамі забеспячэнне права грамадзяніна Рэспублікі Беларусь свабодна пакідаць сваю краіну і вяртацца ў яе; рэгулюе парадак афармлення дакументаў для выезду за мяжу і ўезду ў Рэспубліку Беларусь.

Артыкул 1. Права грамадзян Рэспублікі Беларусь на выезд з Рэспублікі Беларусь і ўезд у Рэспубліку Беларусь

Кожны грамадзянін Рэспублікі Беларусь мае права выязджаць з Рэспублікі Беларусь і ўязджаць у Рэспубліку Беларусь.

Грамадзянін Рэспублікі Беларусь не можа быць пазбаўлены права на ўезд у Рэспубліку Беларусь.

Грамадзянін Рэспублікі Беларусь не можа быць пазбаўлены права на выезд з Рэспублікі Беларусь. Права на выезд грамадзяніна Рэспублікі Беларусь можа быць часова абмежавана ў адпаведнасці з гэтым Законам і іншымі актамі заканадаўства Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 2. Недапушчальнасць абмежавання правоў грамадзян, якія выязджаюць з Рэспублікі Беларусь на пастаяннае жыхарства

У адносінах да грамадзян, якія звярнуліся з просьбай аб выездзе з Рэспублікі Беларусь на пастаяннае жыхарства, і членаў іх сем'яў дзейнічаюць усе палажэнні заканадаўства Рэспублікі Беларусь, яны карыстаюцца ўсімі правамі і нясуць устаноўленыя законам абавязкі. Якое-небудзь адвольнае абмежаванне іх грамадзянскіх, працоўных, жыллёвых і іншых правоў не дапускаецца.

Грамадзяне Рэспублікі Беларусь да выезду за мяжу на пастаяннае жыхарства абавязаны выканаць маёмасныя абавязацельствы перад асобамі, на якіх распаўсюджваецца юрысдыкцыя Рэспублікі Беларусь.

Грамадзяне Рэспублікі Беларусь, якія атрымалі выязныя дакументы, маюць права згодна з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь на вываз у краіну выезду маёмасці, што належыць ім на праве ўласнасці.

Грамадзяне Рэспублікі Беларусь пры выездзе за мяжу на пастаяннае жыхарства маюць права захоўваць за сабой на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь жыллё і іншую маёмасць, якая належыць ім на праве ўласнасці, акрамя зямлі.

Выплата пенсій грамадзянам Рэспублікі Беларусь, якія выязджаюць з Рэспублікі Беларусь за мяжу на пастаяннае жыхарства, ажыццяўляецца ў парадку і на ўмовах, прадугледжаных дзеючым заканадаўствам і міжнароднымі дагаворамі Рэспублікі Беларусь.

Грамадзяне Рэспублікі Беларусь, якія выехалі з Рэспублікі Беларусь на пастаяннае жыхарства, па вяртанні ў Рэспубліку Беларусь на пастаяннае або часовае жыхарства карыстаюцца на агульных падставах усімі правамі, якія гарантуюцца заканадаўствам Рэспублікі Беларусь, і нясуць прадугледжаныя законам абавязкі.

Артыкул 3. Афармленне дакументаў на выезд за мяжу

Выезд за мяжу афармляецца грамадзянам па іх асабістай заяве або па хадайніцтву іх законных прадстаўнікоў упаўнаважанымі на гэта дзяржаўнымі органамі па месцы пастаяннага жыхарства заяўніка.

Заявы аб выездзе за мяжу на пастаяннае жыхарства прымаюцца пры наяўнасці натарыяльна заверанай згоды асоб, якія знаходзяцца на ўтрыманні заяўніка і застаюцца ў Рэспубліцы Беларусь, а пры наяўнасці непаўналетніх дзяцей, што пражываюць у Рэспубліцы Беларусь, — таксама іх законнага прадстаўніка ў Рэспубліцы Беларусь пры адсутнасці ў іх патрабаванняў па выплатах аліментных плацяжоў.

У выпадках, калі па якіх-небудзь прычынах згода, прадугледжаная часткай другой гэтага артыкула, не можа быць атрымана, грамадзянін, які выязджае, мае права звярнуцца ў суд, што разглядае пытанне аб наяўнасці або адсутнасці аліментных абавязацельстваў. Па рашэнню суда гэтыя абавязацельствы могуць быць пагашаны аднаразова або ў адпаведнасці з міжнароднымі дагаворамі Рэспублікі Беларусь могуць быць устаноўлены абавязацельствы па выплаце аліментаў.

Парадак і правілы афармлення дакументаў на выезд з Рэспублікі Беларусь устанаўліваюцца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 4. Дакументы для выезду з Рэспублікі Беларусь і ўезду ў Рэспубліку Беларусь

Грамадзяне Рэспублікі Беларусь ажыццяўляюць сваё права на выезд з Рэспублікі Беларусь і ўезд у Рэспубліку Беларусь па пашпартах грамадзяніна Рэспублікі Беларусь.

Парадак афармлення грамадзянам Рэспублікі Беларусь дыпламатычных і службовых пашпартоў, а таксама пашпарта марака рэгулюецца іншымі актамі заканадаўства Рэспублікі Беларусь.

Пашпарты, якія афармлены належным чынам, сапраўдныя для выезду з Рэспублікі Беларусь ва ўсе краіны свету. Парадак уезду грамадзян Рэспублікі Беларусь у замежныя краіны рэгулюецца іх адпаведным заканадаўствам, а таксама міжнароднымі дагаворамі Рэспублікі Беларусь.

Грамадзяне Рэспублікі Беларусь, якія выехалі за мяжу на пастаяннае жыхарства, становяцца на ўлік у консульскай установе Рэспублікі Беларусь за мяжой, аб чым робіцца адзнака ў пашпарце.

Грамадзяне Рэспублікі Беларусь, якія пастаянна пражываюць за мяжой, уязджаюць у Рэспубліку Беларусь на часовае жыхарства па сапраўдных пашпартах грамадзяніна Рэспублікі Беларусь.

Грамадзяне Рэспублікі Беларусь вяртаюцца на пастаяннае жыхарства ў Рэспубліку Беларусь па пашпартах грамадзяніна Рэспублікі Беларусь, у якіх зроблена адзнака аб зняцці іх з уліку ў консульскай установе Рэспублікі Беларусь за мяжой.

Артыкул 5. Падставы для часовых абмежаванняў у праве на выезд з Рэспублікі Беларусь

Выезд за мяжу грамадзяніну Рэспублікі Беларусь можа быць часова абмежаваны:

1) калі ён валодае звесткамі, што складаюць дзяржаўную тайну, — да спынення дзеяння акалічнасцей, якія перашкаджаюць выезду;

2) калі супраць яго ўзбуджана крымінальная справа — да заканчэння вядзення справы;

3) калі ён асуджаны за ўчыненне злачынства — да адбыцця пакарання або вызвалення ад пакарання;

4) калі ён ухіляецца ад выканання абавязацельстваў, накладзеных на яго судом, — да выканання абавязацельстваў;

5) калі да яго прад'яўлены грамадзянскі іск у судзе — да заканчэння вядзення справы;

6) калі ён паведаміў аб сабе заведама ілжывыя звесткі пры афармленні дакументаў;

7) калі ён прыпісаны да прызыўнога ўчастка і падлягае прызыву ў прызначаны час на абавязковую тэрміновую ваенную службу — да праходжання тэрміновай ваеннай службы або да вызвалення ад яе ў адпаведнасці з законам.

Прадпрыемствы, установы і арганізацыі абавязаны прадставіць у месячны тэрмін па запытах дзяржаўных органаў, упаўнаважаных афармляць дакументы на выезд за мяжу, звесткі аб наяўнасці ўказаных у частцы першай гэтага артыкула прычын, якія перашкаджаюць выезду за мяжу.

Пры ўзнікненні ў якой-небудзь краіне надзвычайнай сітуацыі, што стварае немагчымасць бяспечных умоў пражывання грамадзян Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь можа прымаць рашэнні аб абмежаванні выезду ў дадзеную краіну. Гэтыя рашэнні і звесткі аб іх адмене падлягаюць апублікаванню. Указаныя абмежаванні дзейнічаюць да спынення акалічнасцей, што перашкаджаюць выезду.

Адзнака ў пашпарце грамадзяніна Рэспублікі Беларусь аб выездзе за мяжу можа быць анулявана ў выпадках, устаноўленых пунктамі 1—6 часткі першай гэтага артыкула, а таксама пры яе падробцы.

Падставай для адмовы ў афармленні дакументаў грамадзяніну для выезду за мяжу на пастаяннае жыхарства могуць быць выпадкі, прадугледжаныя пунктамі 1—7 часткі першай гэтага артыкула, а для выезду на часовае знаходжанне — пунктамі 1—6 часткі першай гэтага артыкула.

Абмежаванні, указаныя ў пункце 1 часткі першай гэтага артыкула, павінны быць даведзены да ведама грамадзян наймальнікамі, адміністрацыяй навучальных устаноў і камандаваннем воінскіх часцей пры паступленні на работу, вучобу, залічэнні на абавязковую ваенную службу, звязаныя з допускам да звестак, якія складаюць дзяржаўную тайну.

Артыкул 6. Тэрміны разгляду заяў грамадзян і дзеяння афармленых дакументаў на выезд за мяжу

Заява грамадзяніна Рэспублікі Беларусь аб афармленні дакументаў на выезд за мяжу на пастаяннае жыхарства павінна быць разгледжана не пазней трох месяцаў з дня падачы дакументаў, а на часовы выезд — у месячны тэрмін.

Адзнака ў пашпарце аб часовым выездзе з Рэспублікі Беларусь дзейнічае тэрмінам да пяці гадоў, а аб выездзе на пастаяннае жыхарства — на працягу аднаго года. Пасля заканчэння ўказанага ў пашпарце тэрміну выезду за мяжу афармленыя дакументы страчваюць сілу і заява падаецца зноў ва ўстаноўленым гэтым Законам парадку.

Калі паездка за мяжу звязана з тэрміновым лячэннем грамадзяніна, які выязджае, ці з цяжкай хваробай або смерцю блізкага сваяка, што пражывае за мяжой, заява аб афармленні дакументаў на выезд разглядаецца неадкладна, але не пазней чым на працягу трох рабочых дзён. Пры гэтым у пашпарце робіцца адзнака аб выездзе за мяжу тэрмінам да трох месяцаў.

Пісьмовае паведамленне аб адмове ў афармленні дакументаў на выезд за мяжу на падставах, прадугледжаных артыкулам 5 гэтага Закона, накіроўваецца грамадзяніну не пазней чым праз дзесяць дзён пасля прыняцця такога рашэння.

У выпадку адхілення просьбы аб афармленні дакументаў на выезд за мяжу паўторная заява разглядаецца пасля заканчэння шасці месяцаў з дня прыняцця рашэння аб адмове ў праве на выезд. На паўторны разгляд прымаюцца раней прадстаўленыя дакументы, калі ўказаныя ў іх даныя засталіся без змяненняў.

Артыкул 7. Парадак абскарджання часовага абмежавання права на выезд за мяжу

Часовае абмежаванне права на выезд за мяжу можа быць абскарджана грамадзянінам у вышэйстаячы дзяржаўны орган, упаўнаважаны разглядаць заявы і скаргі грамадзян аб выездзе за мяжу, або ў суд.

Часовае абмежаванне права на выезд за мяжу, прадугледжанае пунктамі 2 і 3 часткі першай артыкула 5 гэтага Закона, абскарджанню не падлягае.

Артыкул 8. Дзяржаўная пошліна за афармленне дакументаў на выезд за мяжу

За афармленне дакументаў на выезд за мяжу збіраецца дзяржаўная пошліна ў памерах і парадку, якія ўстаноўлены заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

У выпадку часовага абмежавання права на выезд за мяжу заплачаная пошліна падлягае вяртанню. Пры страце (крадзяжы), прывядзенні ў непрыгоднасць пашпартоў, якія афармлены на выезд за мяжу, хадайніцтва аднаўляецца з выплатай дзяржаўнай пошліны ва ўстаноўленым памеры.

Артыкул 9. Выезд з Рэспублікі Беларусь непаўналетніх

Грамадзяне, якія не дасягнулі 18-гадовага ўзросту, могуць выязджаць з Рэспублікі Беларусь па натарыяльна заверанаму хадайніцтву законных прадстаўнікоў або ў іх суправаджэнні. Пры адсутнасці згоды аднаго з бацькоў выезд непаўналетняга можа быць дазволены на падставе рашэння суда.

Выезд за мяжу на пастаяннае жыхарства дзяцей ва ўзросце ад 14 да 18 гадоў можа быць здзейснены пры наяўнасці іх згоды, выкладзенай у пісьмовай форме і натарыяльна засведчанай.

Артыкул 10. Выезд з Рэспублікі Беларусь недзеяздольных

Грамадзяне, прызнаныя судом недзеяздольнымі, маюць права выязджаць за мяжу толькі ў суправаджэнні сваіх законных прадстаўнікоў.

Артыкул 11. Прымяненне міжнародных дагавораў

Калі міжнароднымі дагаворамі Рэспублікі Беларусь устаноўлены іншыя правілы, чым тыя, што ёсць у гэтым Законе, прымяняюцца правілы міжнародных дагавораў.

Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь С.ШУШКЕВІЧ.

2 чэрвеня 1993 г.
г.Мінск.

Пастанова Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь

Аб увядзенні ў дзеянне Закона Рэспублікі Беларусь "Аб парадку выезду з Рэспублікі Беларусь і ўезду ў Рэспубліку Беларусь грамадзян Рэспублікі Беларусь"

Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь **пастанаўляе:**

1. Увесці ў дзеянне Закон Рэспублікі Беларусь "Аб парадку выезду з Рэспублікі Беларусь і ўезду ў Рэспубліку Беларусь грамадзян Рэспублікі Беларусь" з 1 студзеня 1994 года.

2. Устанавіць, што на перыяд да атрымання грамадзянамі Рэспублікі Беларусь пашпарта грамадзяніна Рэспублікі Беларусь пры выездзе за мяжу яны карыстаюцца замежнымі пашпартамі грамадзяніна СССР з адзнакай аб прыналежнасці да грамадзянства Рэспублікі Беларусь.

3. Даручыць Савету Міністраў Рэспублікі Беларусь да 1 снежня 1993 года:

прадставіць у Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь прапановы аб прывядзенні дзеючых заканадаўчых актаў у адпаведнасць з гэтым Законам;

прывесці ў адпаведнасць з дадзеным Законам рашэнні ўрада Рэспублікі Беларусь;

зацвердзіць у адпаведнасці з гэтым Законам парадак і правілы афармлення дакументаў на выезд за мяжу грамадзянам Рэспублікі Беларусь, у тым ліку ваеннаслужачым, супрацоўнікам Міністэрства ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь і Камітэта дзяржаўнай бяспекі Рэспублікі Беларусь, а таксама правілы афармлення дыпламатычных, службовых пашпартоў і пашпарта марака;

забяспечыць перагляд і адмену міністэрствамі, дзяржаўнымі камітэтамі і ведамствамі нарматыўных актаў, якія супярэчаць дадзенаму Закону;

прадставіць у Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь прапановы аб стварэнні Дзяржаўнай эміграцыйна-іміграцыйнай службы.

Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь С.ШУШКЕВІЧ.

2 чэрвеня 1993 г.
г.Мінск.
№ 2336-XII

Закон Рэспублікі Беларусь

Аб страхаванні

(Заканчэнне. Пачатак на 3-й стар.)

Артыкул 13. Састрахаванне

Аб'ект страхавання можа быць застрахаваны сумесна некалькімі страхоўшчыкамі (састрахаванне). Пры састрахаванні правы і абавязкі размяркоўваюцца паміж страхоўшчыкамі ва ўзгодненых долях.

Для сумеснага страхавання буйных рызык састрахоўшчыкі могуць ствараць на аснове пагадненняў простыя таварыствы (страхавыя пулы).

Пры наяўнасці адпаведнага пагаднення паміж састрахоўшчыкамі адзін з іх можа прадстаўляць усіх састрахоўшчыкаў ва ўзаемаадносінах са страхавальнікам, застаючыся адказным перад апошнім толькі ў сваёй долі.

Артыкул 14. Перастрахаванне

Перастрахаваннем з'яўляецца перадача страхоўшчыкам на пэўных умовах часткі сваёй адказнасці перад страхавальнікам іншаму страхоўшчыку (перастрахоўшчыку).

Страхавая арганізацыя, якая не пакрывае прынятыя па дагаворах страхавання абавязацельствы за кошт уласных сродкаў і рэзерваў, абавязана забяспечыць выкананне абавязацельстваў шляхам іх перастрахавання.

Перастрахаванне рызык магчыма як у страхоўшчыкаў (перастрахоўшчыкаў) Рэспублікі Беларусь, так і замежных.

Страхоўшчыкі, якія дзейнічаюць у Рэспубліцы Беларусь, маюць права на прыём рызык у перастрахаванне па тых відах страхавання, на якія імі атрымана ліцэнзія.

Страхоўшчык, які перадаў рызыку ў перастрахаванне, застаецца адказным перад страхавальнікам у поўным аб'ёме.

Адносіны паміж страхоўшчыкам і перастрахоўшчыкам рэгулююцца дагаворам.

Дзейнасць спецыялізаваных перастраховачных арганізацый рэспублікі з'яўляецца прадметам рэгулявання органа дзяржаўнага нагляду за страхавой дзейнасцю.

ГЛАВА II. ДАГАВОР СТРАХАВАННЯ

Артыкул 15. Паняцце дагавора страхавання

Па дагавору страхавання адзін бок (страхоўшчык) абавязваецца пры надыходзе страхавога выпадку выплаціць страхавую кампенсацыю або страхавую суму страхавальніку або іншай асобе, правамоцнай на яе атрыманне, а другі бок абавязваецца выплачваць страхавыя ўзносы ва ўстаноўленыя тэрміны і выконваць іншыя ўмовы дагавора.

Артыкул 16. Форма дагавора страхавання

Дагавор страхавання заключаецца ў пісьмовай форме шляхам выдачы страхоўшчыкам страхавога пасведчання (страхавога поліса). Страхавое пасведчанне (страхавы поліс) павінна выраблівацца ў адпаведнасці з патрабаваннямі, якія прад'яўляюцца да каштоўных папер.

Артыкул 17. Істотныя ўмовы дагавора страхавання

Істотнымі ўмовамі дагавора страхавання прызнаюцца: аб'ект страхавання, размер страхавой сумы, страхавых узносаў і тэрміны іх выплаты, пералік страхавых выпадкаў, тэрмін страхавання, пачатак і заканчэнне дзеяння дагавора страхавання.

Артыкул 18. Момант уступлення дагавора страхавання ў сілу

Дагавор страхавання ўступае ў сілу з моманту выплаты першапачатковага страхавога ўзносу, калі пагадненнем бакоў або заканадаўствам не прадугледжана іншае.

Артыкул 19. Дагавор страхавання аб'екта, звязанага з асабістым немаёмасным інтарэсам

Па дагавору страхавання аб'екта, звязанага з асабістым немаёмасным інтарэсам, страхоўшчык абавязваецца пры надыходзе страхавога выпадку выплаціць страхавальніку або асобе, на карысць якой заключаны дагавор, абумоўленую страхавую суму (частку страхавой сумы) незалежна ад сум, што належаць ім па сацыяльнаму страхаванню, сацыяльнаму забеспячэнню і ў парадку пакрыцця шкоды, а страхавальнік ці асоба, якая заключыла дагавор ад імя страхавальніка, абавязваецца ўносіць устаноўленыя дагаворам страхавыя ўзносы.

Страхавальнік пры заключэнні такога дагавора страхавання мае права назначыць любую асобу для атрымання страхавой сумы на выпадак сваёй смерці. Атрыманая гэтай асобай страхавая сума ў склад спадчыннай маёмасці не ўваходзіць.

Тэрмін дзеяння дагавора страхавання жыцця і пенсій не можа быць менш трох гадоў.

Артыкул 20. Дагавор страхавання аб'екта, звязанага з маёмасным інтарэсам

Па дагавору страхавання аб'екта, звязанага з маёмасным інтарэсам, страхоўшчык абавязваецца за абумоўленую плату (страхавыя ўзносы) пры надыходзе ўказанага ў дагаворы страхавога выпадку пакрыць поўнасцю або часткова страхавальніку або асобе, на карысць якой заключаны дагавор, панесеныя страты, а таксама пакрыць неабходныя расходы, зробленыя ў мэтах змяншэння ўрону, што падлягае пакрыццю, у межах страхавой сумы.

Страхавальнік пасля страхавога выпадку можа, калі гэта прадугледжана заканадаўствам або дагаворам, заявіць страхоўшчыку аб адмове ад маёмасці, з якой звязаны страхавы інтарэс, і атрымаць поўную суму страхавой кампенсацыі.

Артыкул 21. Адмова ў выплаце страхавой сумы або страхавой кампенсацыі

Не падлягае выплаце страхавальніку страхавая сума або страхавая кампенсацыя, калі страхавы выпадак адбыўся ў выніку:

наўмысных дзеянняў страхавальніка або асобы, на карысць якой заключаны дагавор страхавання, накіраваных на надыход страхавога выпадку, выключаючы дзеянні, учыненыя ў стане крайняй неабходнасці або неабходнай абароны;

усякага роду ваенных дзеянняў, ваенных мерапрыемстваў і іх вынікаў, грамадзянскай вайны, народных хваляванняў і забастовак, канфіскацый, рэквізіцый, арышту, знішчэння або пашкоджання маёмасці па распараджэнню ваенных або грамадзянскіх улад;

прамога або ўскоснага ўздзеяння атамнага выбуху, радыяцыі і радыеактыўнага заражэння, звязанага з любым прымяненнем атамнай энергіі або выкарыстаннем расшчапляючых матэрыялаў;

увядзення ў дзеянне законаў (падзаконных актаў), прынятых пасля заключэння дагавора страхавання.

Страхоўшчык таксама мае права адмовіць у выплаце страхавой сумы або страхавой кампенсацыі, калі страхавальнік:

паведаміў страхоўшчыку заведама ілжывыя звесткі або не паведаміў вядомых яму звестак і ўтоеныя такім чынам акалічнасці знаходзяцца ў прычыннай сувязі з надыходам страхавога выпадку;

не паведаміў своечасова, маючы да таго магчымасць, страхоўшчыку аб надыходзе страхавога выпадку або стварыў перашкоды страхоўшчыку ў вызначэнні акалічнасцей, характару і размеру ўрону;

не прыняў магчымых мер для прадухілення і скарачэння ўрону, што прывяло да ўзнікнення страхавога выпадку або павелічэння размеру ўрону;

допусціў грубую ніядбайнасць, а таксама парушэнне правіл процілажарнай бяспекі, правіл захоўвання і перавозкі вогненебяспечных і выбухованебяспечных рэчываў і прадметаў.

Рашэнне аб адмове ў выплаце страхавой сумы прымаецца страхоўшчыкам і паведамляецца страхавальніку ў пісьмовай форме з матывацыяй прычыны адмовы.

Артыкул 22. Пераход правоў і абавязкаў па дагавору страхавання

У выпадку смерці страхавальніка, які заключыў дагавор страхавання маёмасці, яго правы і абавязкі пераходзяць да асобы, якая прыняла гэту маёмасць у парадку атрымання ў спадчыну.

У выпадку смерці страхавальніка, які заключыў дагавор асабістага страхавання на карысць трэціх асоб, яго правы і абавязкі пераходзяць да гэтых асоб. Калі трэція асобы з'яўляюцца недзеяздольнымі, то выкананне дзеянняў па такому дагавору страхавання ўскладаецца на апекуна або папячыцеля.

У выпадках пераходу застрахаванай маёмасці да іншага ўласніка правы і абавязкі страхавальніка пераходзяць да новага ўласніка са згоды страхоўшчыка.

Артыкул 23. Вынікі страты страхавальнікам правоў юрыдычнай асобы або дзеяздольнасці

У выпадку страты страхавальнікам у перыяд дзеяння дагавора страхавання правоў юрыдычнай асобы з прычыны рэарганізацыі або ліквідацыі правы і абавязкі па дагавору добраахвотнага страхавання пераходзяць да яго праваперайемніка пры згодзе страхавой арганізацыі.

Калі ў перыяд дзеяння дагавора страхавання страхавальнік прызнаны судом недзеяздольным або абмежаваным у дзеяздольнасці, правы і абавязкі такога страхавальніка пераходзяць да яго апекуна або папячыцеля. Пры гэтым страхаванне грамадзянскай адказнасці заканчваецца з моманту спынення або абмежавання дзеяздольнасці страхавальніка.

Артыкул 24. Спыненне дагавора страхавання

Дагавор страхавання спыняецца ў выпадках:

1) заканчэння тэрміну дзеяння;

2) выканання страхоўшчыкам абавязацельстваў па дагавору ў поўным аб'ёме;

3) нявыплаты страхавальнікам страхавых узносаў ва ўстаноўленыя дагаворам тэрміны;

4) спынення дзейнасці страхавальніка — юрыдычнай асобы або смерці страхавальніка — грамадзяніна, акрамя выпадкаў, прадугледжаных артыкуламі 22 і 23 гэтага Закона.

Дагавор страхавання можа быць спынены датэрмінова па патрабаванню страхавальніка або страхоўшчыка, калі гэта прадугледжана ўмовамі страхавання.

У выпадку датэрміновага спынення дагавора страхавання па патрабаванню страхавальніка страхоўшчык вяртае яму страхавыя ўзносы за незакончаны тэрмін дагавора за вылікам панесеных расходаў. Калі патрабаванне страхавальніка абумоўлена парушэннем страхоўшчыкам правіл страхавання, то апошні вяртае страхавальніку ўнесеныя ім страхавыя ўзносы поўнасцю.

Пры датэрміновым спыненні дагавора страхавання па патрабаванню страхоўшчыка ён вяртае страхавальніку ўнесеныя ім страхавыя ўзносы поўнасцю. Калі патрабаванне страхоўшчыка абумоўлена невыкананнем страхавальнікам правіл страхавання, то ён вяртае страхавальніку страхавыя ўзносы за незакончаны тэрмін дагавора за вылікам панесеных расходаў.

Артыкул 25. Несапраўднасць дагавора страхавання

Дагавор страхавання лічыцца несапраўдным, калі ён заключаны:

на ўмовах, што супярэчаць гэтаму Закону, а таксама пагаршаюць становішча страхавальніка ў параўнанні з дзеючым заканадаўствам;

з асобамі, якія не валодаюць грамадзянскай дзеяздольнасцю або абмежаваны ў дзеяздольнасці судом, а таксама з арганізацыйнымі структурамі, якія не надзелены правамі юрыдычнай асобы;

з асобай, якая знаходзілася ў момант заключэння дагавора ў стане, калі яна не магла разумець значэнне сваіх дзеянняў;

у адносінах да маёмасці, якая здабыта злачынным шляхам, падвергнута вопісу ці арышту або падлягае канфіскацыі на падставе ўступіўшага ў законную сілу прыгавору суда або вынесенай у адпаведнасці з Законам пастановы аб канфіскацыі маёмасці;

пасля выпадку, з надыходам якога дагавор страхавання прадугледжвае выплату страхавой сумы (страхавой кампенсацыі);

асобай, неправамоцнай заключаць дагавор ад імя страхоўшчыка;

у іншых выпадках, прадугледжаных заканадаўствам.

Па несапраўдных дагаворах страхоўшчык вяртае страхавальніку страхавыя ўзносы, атрыманыя па дагавору страхавання, калі іншае не прадугледжана заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 26. Умовы заключэння новага дагавора страхавання аднаго і таго ж аб'екта

Страхавальнік мае права заключыць дагавор страхавання аднаго і таго ж аб'екта з новымі страхоўшчыкамі пры ўмове паведамлення ім аб тым, што аб'ект ужо застрахаваны.

Невыкананне ўказанага правіла цягне несапраўднасць новага дагавора страхавання.

Артыкул 27. Права патрабавання страхоўшчыка да асобы, адказнай за прычынены ўрон

Да страхоўшчыка, які выплаціў страхавую кампенсацыю па маёмаснаму страхаванню, пераходзіць права патрабавання (у межах гэтай сумы), што мелі страхавальнік або асоба, якая атрымала страхавую кампенсацыю, да асобы, адказнай за прычынены ўрон.

Калі страхавальнік адмаўляецца ад прэтэнзій да ўказанай асобы або ад правоў, што забяспечваюць выкананне гэтых патрабаванняў, то страхоўшчык вызваляецца ад выплаты той часткі страхавой кампенсацыі, якую яму прыйшлося б спаганяць з трэціх асоб.

Артыкул 28. Адказнасць страхавой арганізацыі

За несвоечасовую выплату страхавой сумы (страхавой кампенсацыі) па віне страхавой арганізацыі павінна выплачвацца страхавальніку пеня за кожны дзень пратэрміноўкі ў размеры, што вызначаецца органам дзяржаўнага нагляду за страхавой дзейнасцю.

ГЛАВА III. ГАСПАДАРЧАЯ І ФІНАНСАВАЯ ДЗЕЙНАСЦЬ СТРАХОЎШЧЫКАЎ

Артыкул 29. Умовы забеспячэння фінансавай устойлівасці страхоўшчыкаў

Асновай фінансавай устойлівасці страхоўшчыкаў з'яўляецца наяўнасць у іх аплачанага статутнага фонду і страхавых рэзерваў, а таксама сістэмы перастрахавання.

Артыкул 30. Дзейнасць страхавых і перастраховачных арганізацый

Страхавыя і перастраховачныя арганізацыі акрамя страхавой дзейнасці ў мэтах атрымання дадатковых даходаў для прадастаўлення льгот страхавальнікам, умацавання ўстойлівасці страхавання, забеспячэння гарантый па выкананню абавязацельстваў маюць права займацца інвестыцыйнай дзейнасцю, ажыццяўляць крэдытныя аперацыі пасля атрымання ліцэнзіі ад Нацыянальнага банка Рэспублікі Беларусь, прымаць удзел у стварэнні акцыянерных таварыстваў, асацыяцый, сумесных прадпрыемстваў, у тым ліку з удзелам замежнага капіталу, а таксама займацца іншай дзейнасцю, звязанай са страхаваннем.

Артыкул 31. Прыбытак страхавых і перастраховачных арганізацый

Асноўным абагульняючым паказчыкам вынікаў гаспадарчай дзейнасці страхавой і перастраховачнай арганізацый з'яўляецца прыбытак, які вызначаецца як розніца паміж даходамі, атрыманымі ад страхавой, інвестыцыйнай і іншай дзейнасці, і расходамі на выплату страхавых сум, страхавой кампенсацыі, на вядзенне справы, адлічэннямі ў рэзервы і фонд папераджальных мерапрыемстваў.

Артыкул 32. Рэзервы страхавых і перастраховачных арганізацый

Для забеспячэння абароны страхавальнікаў страхавыя і перастраховачныя арганізацыі ўтвараюць са сваіх даходаў (да вызначэння падаткаабкладаемай базы) наступныя страхавыя рэзервы:

рэзерв па маёмаснаму страхаванню і страхаванню ад няшчасных выпадкаў у размеры, які вызначаецца страхавой арганізацыяй па ўзгадненню з органам дзяржаўнага нагляду за страхавой дзейнасцю;

рэзерв па страхаванню жыцця, пенсій і медыцынскаму страхаванню ў размеры, які вызначаецца страхавой арганізацыяй па ўзгадненню з органам дзяржаўнага нагляду за страхавой дзейнасцю.

Страхоўшчыкі і перастрахоўшчыкі, якія ажыццяўляюць страхавую дзейнасць у свабодна канверсуемай валюце, утвараюць рэзервы ў адпаведнай валюце.

Разлік рэзерваў праводзіцца адзін раз па выніках года.

Страхавыя і перастраховачныя арганізацыі маюць права інвесціраваць або іншым чынам размяшчаць страхавыя рэзервы ў межах, што вызначаюцца органам дзяржаўнага нагляду за страхавой дзейнасцю.

Артыкул 33. Фонд папераджальных (прэвентыўных) мерапрыемстваў

Для засцярогі маёмасці страхавальнікаў ад разбуральнага дзеяння стыхійных сіл прыроды і ад няшчасных выпадкаў страхавая арганізацыя, якая праводзіць аперацыі па абавязковаму страхаванню, утварае са сваіх даходаў па гэтых відах страхавання (да вызначэння падаткаабкладаемай базы) фонд папераджальных (прэвентыўных) мерапрыемстваў.

Фонд папераджальных (прэвентыўных) мерапрыемстваў мае строга мэтавае прызначэнне і выкарыстоўваецца для фінансавання канкрэтных мерапрыемстваў па папярэджанню і барацьбе з пажарамі, падзяжом жывёлы, гібеллю і пашкоджаннем сельскагаспадарчых культур, папярэджанню дарожна-транспартных здарэнняў.

Размер адлічэнняў у фонд папераджальных (прэвентыўных) мерапрыемстваў і парадак выкарыстання дадзенага фонду вызначаюцца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 34. Падаткаабкладанне прыбытку страхавых і перастраховачных арганізацый

Прыбытак страхавых і перастраховачных арганізацый падлягае падаткаабкладанню ў парадку і на ўмовах, што вызначаюцца спецыяльнымі заканадаўчымі актамі Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 35. Выкарыстанне чыстага прыбытку страхавой і перастраховачнай арганізацыямі

Страхавая і перастраховачная арганізацыі ствараюць рэзервовы фонд з чыстага прыбытку (прыбытку, які застаецца пасля выплаты падаткаў і іншых плацяжоў у бюджэт) шляхам штогадовых адлічэнняў у яго не менш 5 працэнтаў прыбытку да дасягнення не менш 15 працэнтаў статутнага фонду. Астатняя частка чыстага прыбытку выкарыстоўваецца ў адпаведнасці са статутам страхавой або перастраховачнай арганізацыі.

Артыкул 36. Гарантыі плацежаздольнасці страхавой арганізацыі

Для забеспячэння сваёй плацежаздольнасці страхавая арганізацыя абавязана захоўваць суадносіны паміж актывамі і прынятымі страхавымі абавязацельствамі. Методыка разліку гэтых суадносін і іх нарматыўныя размеры ўстанаўліваюцца органам дзяржаўнага нагляду за страхавой дзейнасцю.

Страхоўшчыкі, якія прынялі абавязацельствы ў аб'ёмах, што перавышаюць магчымасці іх выканання за кошт уласных сродкаў і страхавых рэзерваў, абавязаны застрахаваць у перастрахоўшчыкаў рызыку выканання адпаведных абавязацельстваў.

Страхавыя рэзервы, якія ўтвараюцца страхоўшчыкам, не падлягаюць адабранню дзяржавай.

Размяшчэнне страхавых рэзерваў павінна ажыццяўляцца страхоўшчыкам на ўмовах дыверсіфікацыі, зваротнасці, прыбытковасці і ліквіднасці.

Артыкул 37. Правілы бухгалтарскага ўліку ў страхавых і перастраховачных арганізацыях

Бухгалтарскі ўлік у страхавых і перастраховачных арганізацыях ажыццяўляецца ў адпаведнасці з правіламі, устаноўленымі органам дзяржаўнага нагляду за страхавой дзейнасцю. Фінансавыя вынікі (прыбытак) вызначаюцца па выніках каляндарнага года.

Аперацыі па страхаванню жыцця, пенсій і медыцынскаму страхаванню ўлічваюцца страхоўшчыкам асобна ад аперацый па іншых відах страхавання.

Орган дзяржаўнага нагляду за страхавой дзейнасцю вызначае для страхавых і перастраховачных арганізацый аб'ёмы і тэрміны прадстаўлення бухгалтарскай і статыстычнай справаздачнасці, неабходнай для выканання ім кантрольных функцый.

Артыкул 38. Публікацыя страхавымі і перастраховачнымі арганізацыямі гадавых балансаў

Страхавыя і перастраховачныя арганізацыі публікуюць гадавы баланс па форме і ў тэрміны, якія ўстанаўліваюцца органам дзяржаўнага нагляду за страхавой дзейнасцю, пасля пацвярджэння аўдытарскай арганізацыяй дакладнасці ўказаных у ім звестак.

ГЛАВА IV. ДЗЯРЖАЎНЫ НАГЛЯД ЗА СТРАХАВОЙ ДЗЕЙНАСЦЮ

Артыкул 39. Дзяржаўны нагляд за страхавой дзейнасцю

Дзяржаўны нагляд за страхавой дзейнасцю ажыццяўляецца органам, спецыяльна ўпаўнаважаным на гэта Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 40. Асноўныя функцыі органа дзяржаўнага нагляду за страхавой дзейнасцю

Асноўнымі функцыямі органа дзяржаўнага нагляду за страхавой дзейнасцю з'яўляюцца:

рэгістрацыя страхавых і перастраховачных арганізацый, прадстаўніцтваў, філіялаў, аддзяленняў і іншых адасобленых падраздзяленняў страхавых і перастраховачных арганізацый Рэспублікі Беларусь, якія ажыццяўляюць дзейнасць на яе тэрыторыі, і вядзенне дзяржаўнага рэестра страхавых і перастраховачных арганізацый;

выдача страхавым, перастраховачным арганізацыям і страхавым брокерам ліцэнзій на кожны від страхавой дзейнасці;

кантроль за выкананнем страхавымі, перастраховачнымі арганізацыямі і страхавымі брокерамі патрабаванняў заканадаўства аб страхаванні;

забеспячэнне аднастайнага вядзення страхавымі і перастраховачнымі арганізацыямі ўліку і складання справаздачнасці, фарміравання рэзерваў і вызначэння страхавых тарыфаў;

распрацоўка метадычных і нарматыўных дакументаў, якія рэгламентуюць дзейнасць страхавых і перастраховачных арганізацый, у межах сваёй кампетэнцыі;

абагульненне страхавой практыкі, дача страхавым і перастраховачным арганізацыям растлумачэнняў па пытаннях прымянення страхавога заканадаўства і распрацоўка прапаноў па яго ўдасканаленню;

прадстаўленне Рэспублікі Беларусь ва ўсіх арганізацыях па пытаннях страхавой палітыкі;

рэгуляванне знешнеэканамічнай страхавой дзейнасці;

кантроль за выкананнем страхавымі і перастраховачнымі арганізацыямі заканадаўства аб аплаце працы.

Артыкул 41. Правы органа дзяржаўнага нагляду за страхавой дзейнасцю

Орган дзяржаўнага нагляду за страхавой дзейнасцю мае права:

праводзіць праверкі выканання страхавымі і перастраховачнымі арганізацыямі патрабаванняў заканадаўства аб страхаванні, а таксама адпаведнасці аб'ёму грашовых сродкаў аб'ёму прынятых імі абавязацельстваў і даваць страхавым і перастраховачным арганізацыям абавязковыя для выканання прадпісанні аб устараненні парушэнняў заканадаўства аб страхаванні, аб прывядзенні аб'ёму грашовых сродкаў у адпаведнасць з аб'ёмам прынятых абавязацельстваў;

прымяняць да страхавых, перастраховачных арганізацый і страхавых пасрэднікаў санкцыі за парушэнне заканадаўства аб страхаванні ў парадку і размерах, якія вызначаюцца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь;

прыпыняць дзеянне выдадзеных ліцэнзій да ўстаранення выяўленых парушэнняў на пэўны тэрмін, або даваць указанні аб устараненні парушэнняў, не прыпыняючы дзеянне ліцэнзій, або прымаць рашэнні аб іх адкліканні. Пры паўторным або грубым парушэнні парадку ажыццяўлення страхавой або перастраховачнай дзейнасці, на якую выдадзена ліцэнзія, можа яе ануляваць;

даваць прадпісанні ўладальнікам страхавой або перастраховачнай арганізацыі ці ставіць пытанне перад адпаведным дзяржаўным органам аб правядзенні мерапрыемстваў па фінансаваму аздараўленню страхавой або перастраховачнай арганізацыі, аб замене кіраўніцтва страхавой або перастраховачнай арганізацыі, аб ліквідацыі страхавой або перастраховачнай арганізацыі ў выпадку сістэматычнага парушэння заканадаўства аб страхаванні, невыканання яго прадпісанняў, узнікнення становішча, якое пагражае інтарэсам страхавальнікаў;

прымаць рашэнне аб прымусовай ліквідацыі страхавой або перастраховачнай арганізацыі ў выпадку затрымання пачатку дзейнасці больш чым на шэсць месяцаў з моманту рэгістрацыі;

звяртацца ў судовыя органы для разгляду пытання аб банкруцтве страхавых арганізацый, якія не забяспечваюць свае абавязацельствы па выплаце страхавых сум і страхавой кампенсацыі;

прыпыняць аперацыі страхавых і перастраховачных арганізацый па разліковых і іншых рахунках у банках і іншых фінансава-крэдытных установах у выпадках іх дзейнасці без рэгістрацыі ці адпаведнай ліцэнзіі або сістэматычнага парушэння страхавой або перастраховачнай арганізацыяй патрабаванняў дзеючага страхавога заканадаўства, невыканання яго прадпісанняў, ажыццяўлення забароненых заканадаўчымі актамі Рэспублікі Беларусь аперацый ці аперацый, якія выходзяць за межы правоў страхавой або перастраховачнай арганізацыі;

браць са страхавых і перастраховачных арганізацый, іх адасобленых структурных падраздзяленняў і брокераў плату за рэгістрацыю і выдачу ім ліцэнзій на ажыццяўленне страхавой дзейнасці ў размерах, устаноўленых заканадаўствам;

атрымліваць ад страхавых і перастраховачных арганізацый устаноўленую справаздачнасць па страхавых і перастраховачных аперацыях, даведкі і іншую інфармацыю аб іх фінансава-эканамічнай дзейнасці, а таксама звяртацца за атрыманнем такой інфармацыі ў крэдытныя ўстановы, арганізацыі і да грамадзян;

прымаць удзел у экспертызе навучальных праграм па страхаванню ў вышэйшых і сярэдніх спецыяльных навучальных установах, праграм спецыялізаваных арганізацый па падрыхтоўцы і павышэнню кваліфікацыі кадраў для страхавых і перастраховачных арганізацый.

Артыкул 42. Рэгістрацыя страхавых і перастраховачных арганізацый

Страхавыя і перастраховачныя арганізацыі, уключаючы арганізацыі з удзелам замежных інвестараў у Рэспубліцы Беларусь, падлягаюць абавязковай дзяржаўнай рэгістрацыі ў органе дзяржаўнага нагляду за страхавой дзейнасцю.

Для дзяржаўнай рэгістрацыі страхавой і перастраховачнай арганізацый у органе дзяржаўнага нагляду за страхавой дзейнасцю павінна быць прадстаўлена заява, складзеная па ўстаноўленай форме, з прыкладаннем наступных дакументаў:

рашэння заснавальнікаў аб стварэнні страхавой або перастраховачнай арганізацыі;

натарыяльна завераных копій устаноўчых дакументаў;

дакумента крэдытнай установы, які пацвярджае поўную аплату (да рэгістрацыі страхавой або перастраховачнай арганізацыі) статутнага фонду ў размеры, устаноўленым артыкулам 6 гэтага Закона;

звестак аб прафесіянальнай прыгоднасці двух вышэйшых кіраўнікоў і галоўнага бухгалтара страхавой або перастраховачнай арганізацыі;

копіі плацежнага даручэння, якое пацвярджае ўнясенне платы за рэгістрацыю;

дакумента, што пацвярджае законнасць паходжання грашовых сродкаў у фізічных асоб, якія выступаюць у якасці заснавальнікаў;

іншых дакументаў, якія вызначаюцца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Орган дзяржаўнага нагляду за страхавой дзейнасцю прысвойвае страхавой або перастраховачнай арганізацыі рэгістрацыйны нумар, уключае яе ў рэестр і выдае пасведчанне аб рэгістрацыі.

Дзяржаўная рэгістрацыя ажыццяўляецца не пазней 30 дзён з даты атрымання рэгіструючым органам заявы з усімі неабходнымі дакументамі.

Адмова ў рэгістрацыі страхавой або перастраховачнай арганізацыі можа адбыцца па матывах:

парушэння ўстаноўленага парадку стварэння страхавой або перастраховачнай арганізацыі;

неадпаведнасці яе ўстаноўчых дакументаў патрабаванням заканадаўства;

адсутнасці або незаконнага паходжання ўласных фінансавых рэсурсаў інвестараў для ўнясення ў статутны фонд страхавой або перастраховачнай арганізацыі (па заключэнню аўдытарскай арганізацыі або фінансавых органаў);

прафесіянальнай непрыгоднасці (па заключэнню камісіі органа дзяржаўнага нагляду за страхавой дзейнасцю) двух вышэйшых кіраўнікоў і галоўнага бухгалтара страхавой або перастраховачнай арганізацыі;

недакладнасці прадстаўленай інфармацыі.

Адмова ў рэгістрацыі страхавой або перастраховачнай арганізацыі па матывах немэтазгоднасці яе стварэння не дапускаецца.

Калі ў рэгістрацыі страхавой або перастраховачнай арганізацыі адмоўлена па матывах, прызнаных яе заснавальнікамі неабгрунтаванымі, яны могуць звярнуцца ў суд.

Любыя змяненні ва ўстаноўчых дакументах падлягаюць абавязковай рэгістрацыі з унясеннем неабходных змяненняў у рэестр рэгістрацыі са збіраннем платы ў размеры, што ўстанаўліваецца заканадаўствам.

Замена кіраўнікоў страхавых і перастраховачных арганізацый пасля рэгістрацыі апошніх праводзіцца па ўзгадненню з органам дзяржаўнага нагляду за страхавой дзейнасцю.

Дзейнасць не зарэгістраваных у органе дзяржаўнага нагляду за страхавой дзейнасцю страхавой і перастраховачнай арганізацый забараняецца. Даходы, атрыманыя ад дзейнасці незарэгістраваных страхавой і перастраховачнай арганізацый, падлягаюць адабранню ў дзяржаўны бюджэт.

Рэгістрацыя прадстаўніцтваў, філіялаў, аддзяленняў і іншых адасобленых падраздзяленняў страхавых і перастраховачных арганізацый Рэспублікі Беларусь праводзіцца ў парадку, які вызначаецца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Адкрыццё за межамі Рэспублікі Беларусь філіялаў і прадстаўніцтваў, даччыных страхавых і перастраховачных арганізацый і страхавых або перастраховачных арганізацый з удзелам беларускага капіталу ажыццяўляецца з дазволу органа дзяржаўнага нагляду за страхавой дзейнасцю.

Артыкул 43. Ліцэнзаванне страхавой дзейнасці

Страхавая, перастраховачная арганізацыя або страхавы брокер набываюць права на ажыццяўленне страхавой дзейнасці з моманту атрымання адпаведнай ліцэнзіі.

На кожны від добраахвотнага і абавязковага страхавання выдаецца асобная ліцэнзія, а таксама на перастрахаванне, калі прадметам дзейнасці страхоўшчыка з'яўляецца выключна перастрахаванне.

Выдача ліцэнзій праводзіцца на падставе заявы страхавой, перастраховачнай арганізацыі або страхавога брокера, складзенай па ўстаноўленай форме, з прыкладаннем наступных дакументаў:

плана развіцця страхавых аперацый;

правіл або ўмоў страхавання або перастрахавання;

узораў дакументаў, якія будуць прымяняцца пры правядзенні страхавання;

эканамічнага абгрунтавання дзейнасці, якое ўключае ацэнку прыбытку і страт, праграму перастраховачнай абароны або іншых гарантый забеспячэння абавязацельстваў;

копіі плацежнага даручэння, якое пацвярджае ўнясенне платы за выдачу ліцэнзіі.

Орган дзяржаўнага нагляду за страхавой дзейнасцю разглядае заяву страхавой, перастраховачнай арганізацыі або страхавога брокера аб выдачы ім ліцэнзіі на працягу 30 дзён з моманту атрымання ўсіх прадугледжаных гэтым Законам дакументаў. Пры неабходнасці правядзення экспертнай ацэнкі дзейнасці страхавой або перастраховачнай арганізацыі канчатковае рашэнне прымаецца ў 15-дзённы тэрмін пасля атрымання экспертнага заключэння, але не пазней 60 дзён з моманту атрымання прадугледжаных дакументаў.

Адмова ў выдачы ліцэнзіі можа быць абскарджана ў судовым парадку.

Страхавыя і перастраховачныя арганізацыі, якія не атрымалі ва ўстаноўленым парадку ліцэнзію, правам страхавой дзейнасці не валодаюць.

ГЛАВА V. ЗАКЛЮЧНЫЯ ПАЛАЖЭННІ

Артыкул 44. Міжнародныя дагаворы

Калі міжнародным дагаворам, у якім удзельнічае Рэспубліка Беларусь, устаноўлена іншае палажэнне, чым тое, якое змяшчаецца ў гэтым Законе, то прымяняецца палажэнне міжнароднага дагавора.

Артыкул 45. Разгляд спрэчак

Спрэчкі, якія вынікаюць з адносін па страхаванню і дзяржаўнаму рэгуляванню страхавой дзейнасці, вырашаюцца судом або гаспадарчым судом у адпаведнасці з іх кампетэнцыяй, устаноўленай заканадаўствам Рэспублікі Беларусь, без збірання дзяржаўнай пошліны.

Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь
С.ШУШКЕВІЧ.

3 чэрвеня 1993 г.
г.Мінск. № 2343-XII

Пастанова Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь

Аб увядзенні ў дзеянне Закона Рэспублікі Беларусь "Аб страхаванні"

Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь **пастанаўляе:**

1. Увесці ў дзеянне Закон Рэспублікі Беларусь "Аб страхаванні" з дня яго апублікавання.

2. Даручыць Савету Міністраў Рэспублікі Беларусь у трохмесячны тэрмін з дня ўступлення Закона ў сілу:

прадставіць у Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь прапановы аб прывядзенні заканадаўчых актаў Рэспублікі Беларусь у адпаведнасць з Законам Рэспублікі Беларусь "Аб страхаванні";

прывесці свае рашэнні ў адпаведнасць з Законам Рэспублікі Беларусь "Аб страхаванні" і забяспечыць перагляд міністэрствамі і ведамствамі Рэспублікі Беларусь нарматыўных актаў, якія супярэчаць дадзенаму Закону;

вызначыць адказнасць страхавых і перастраховачных арганізацый за парушэнне імі страхавога заканадаўства, а па пытаннях, якія патрабуюць вырашэння вышэйшага заканадаўчага органа, унесці прапановы ў Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь;

устанавіць размер аплаты за рэгістрацыю і ліцэнзаванне страхавых і перастраховачных арганізацый, іх адасобленых структурных падраздзяленняў і брокераў;

вызначыць для страхавых арганізацый, якія ажыццяўляюць абавязковае страхаванне, размер адлічэнняў у фонд папераджальных (прэвентыўных) мерапрыемстваў і парадак іх выкарыстання;

распрацаваць і зацвердзіць Палажэнне аб органе дзяржаўнага нагляду за страхавой дзейнасцю.

3. Савету Міністраў Рэспублікі Беларусь забяспечыць перарэгістрацыю страхавых арганізацый, зарэгістраваных да ўступлення ў сілу Закона Рэспублікі Беларусь "Аб страхаванні".

Устанавіць, што страхавыя арганізацыі, якія не прайшлі на працягу года з дня апублікавання дадзенага Закона перарэгістрацыю, спыняюць сваю дзейнасць.

Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь
С.ШУШКЕВІЧ.

3 чэрвеня 1993 г. г.Мінск.

Народная газета

Закон Рэспублікі Беларусь

АБ АДВАКАТУРЫ

ГЛАВА 1. АГУЛЬНЫЯ ПАЛАЖЭННІ

Артыкул 1. Адвакатура ў Рэспубліцы Беларусь

Адвакатура ў Рэспубліцы Беларусь уяўляе сабой незалежны прававы інстытут, закліканы ў адпаведнасці з Канстытуцыяй Рэспублікі Беларусь ажыццяўляць прафесійную праваабаронную дзейнасць.

Артыкул 2. Задачы адвакатуры

Галоўная задача адвакатуры — аказанне кваліфікаванай юрыдычнай дапамогі фізічным і юрыдычным асобам пры ажыццяўленні абароны іх правоў, свабод і законных інтарэсаў.

Адвакатура ўдзельнічае ў растлумачэнні заканадаўства і прававым выхаванні грамадзян.

Сваёй дзейнасцю адвакатура служыць прынцыпам законнасці, справядлівасці і гуманізму.

Артыкул 3. Заканадаўства аб адвакатуры

Заканадаўства аб адвакатуры ў Рэспубліцы Беларусь складаецца з Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь, гэтага Закона і выдадзеных у адпаведнасці з ім нарматыўных актаў Рэспублікі Беларусь.

Правы і абавязкі адвакатаў пры выкананні даручэнняў па крымінальных, грамадзянскіх справах і справах аб адміністрацыйных правапарушэннях рэгламентуюцца адпаведным заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 4. Права на юрыдычную дапамогу

Дзяржава гарантуе юрыдычную дапамогу ўсім, хто ў ёй мае патрэбу, без якога-небудзь абмежавання. У выпадках, прадугледжаных гэтым Законам, юрыдычная дапамога аказваецца бясплатна.

Любая фізічная і юрыдычная асоба на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь мае права звярнуцца за юрыдычнай дапамогай да адваката (па свайму выбару) для абароны сваіх правоў і законных інтарэсаў у судах, іншых органах і арганізацыях, у кампетэнцыю якіх уваходзіць вырашэнне адпаведных прававых пытанняў.

Затрыманаму, арыштаванаму або асуджанаму для аказання юрыдычнай дапамогі забяспечваюцца неабходныя ўмовы для сустрэч і кансультацый з адвакатам з захаваннем поўнай іх канфідэнцыяльнасці.

Прафесійная абарона правоў і законных інтарэсаў фізічных і юрыдычных асоб па крымінальных, грамадзянскіх справах і справах аб адміністрацыйных правапарушэннях у следчых і судовых органах ажыццяўляецца толькі адвакатамі.

Артыкул 5. Віды юрыдычнай дапамогі, якая аказваецца адвакатамі

Адвакаты аказваюць наступныя віды юрыдычнай дапамогі:

даюць кансультацыі і растлумачэнні па юрыдычных пытаннях, вусныя і пісьмовыя даведкі па заканадаўству;

складаюць заявы, скаргі і іншыя дакументы прававога характару;

ажыццяўляюць прадстаўніцтва ў судах і іншых органах і арганізацыях па грамадзянскіх справах і справах аб адміністрацыйных правапарушэннях;

удзельнічаюць у папярэднім следстве і ў судзе па крымінальных справах у якасці абаронцаў, а таксама прадстаўнікоў пацярпеўшых, грамадзянскіх істцоў, грамадзянскіх адказчыкаў.

Адвакаты аказваюць фізічным і юрыдычным асобам таксама і іншую прававую дапамогу.

Артыкул 6. Аказанне фізічным асобам юрыдычнай дапамогі бясплатна

Юрыдычная дапамога аказваецца бясплатна калегіямі адвакатаў за кошт сваіх сродкаў істцам у судах першай інстанцыі пры вядзенні спраў, звязаных з працоўнымі праваадносінамі, аб спагнанні аліментаў, аб пакрыцці шкоды, прычыненай калецтвам або іншым пашкоджаннем здароўя, звязаным з работай, а таксама інвалідам I і II груп пры дачы кансультацый, якія не патрабуюць азнаямлення са справай, фізічным асобам, вызваленым ва ўстаноўленым дзеючым заканадаўствам парадку ад аплаты юрыдычнай дапамогі.

ГЛАВА 2. АДВАКАТЫ

Артыкул 7. Адвакат Рэспублікі Беларусь

Адвакатам Рэспублікі Беларусь можа быць грамадзянін Рэспублікі Беларусь, які мае вышэйшую юрыдычную адукацыю, стаж работы па спецыяльнасці не менш трох гадоў або не мае такога стажу, але прайшоў стажыроўку тэрмінам ад шасці месяцаў да аднаго года ў адвакатуры, здаў кваліфікацыйны экзамен і атрымаў ліцэнзію на права займання адвакацкай дзейнасцю.

Адвакаты і стажоры не могуць знаходзіцца на службе ў дзяржаўных, грамадскіх і іншых арганізацыях, за выключэннем асоб, якія займаюцца навуковай або педагагічнай дзейнасцю.

Артыкул 8. Стажоры

Асобы, якія закончылі вышэйшыя навучальныя ўстановы па спецыяльнасці правазнаўства, але не маюць трохгадовага стажу работы па гэтай спецыяльнасці, праходзяць у адвакатуры стажыроўку ад шасці месяцаў да аднаго года.

Пасля шасці месяцаў стажыроўкі стажор са згоды асобы, якая звярнулася за юрыдычнай дапамогай, і кіраўніка стажыроўкі можа выконваць даручэнні па аказанню юрыдычнай дапамогі ў органах папярэдняга следства, судах, органах дзяржаўнага кіравання і арганізацыях, за выключэннем Вярхоўнага суда Рэспублікі Беларусь і Вышэйшага гаспадарчага суда Рэспублікі Беларусь, Пракуратуры Рэспублікі Беларусь.

Стажыроўка завяршаецца здачай экзамену Кваліфікацыйнай камісіі адвакатаў у парадку, які вызначаецца Палажэннем аб Кваліфікацыйнай камісіі адвакатаў.

У выключных выпадках, пры нездавальняючым выніку экзамену, стажыроўка можа быць прадоўжана на тэрмін да аднаго года. Пры паўторным нездавальняючым выніку экзамену стажор адлічаецца з адвакатуры па прафесійнай непрыгоднасці.

У перыяд праходжання стажыроўкі на стажора распаўсюджваюцца палажэнні гэтага Закона.

Артыкул 9. Памочнік адваката

Грамадзяне, якія маюць юрыдычную адукацыю, могуць быць прыняты ў якасці памочнікаў адвакатаў для выканання дапаможнай работы пры аказанні адвакатам юрыдычнай дапамогі.

Прыём у якасці памочніка адваката немагчымы пры наяўнасці адной з падстаў, указаных у артыкуле 10 гэтага Закона.

Памочнікі не валодаюць правамі адвакатаў і не дапускаюцца да вядзення спраў у органах дазнання, папярэдняга следства, судах і іншых дзяржаўных органах.

На памочніка адваката распаўсюджваецца абавязак захавання адвакацкай тайны.

Час работы ў якасці памочніка адваката ўключаецца ў стаж работы, неабходны для прыёму ў адвакатуру.

Умовы дзейнасці і парадак аплаты працы памочніка адваката вызначаюцца статутам калегіі (фірмы, бюро).

Артыкул 10. Абмежаванні да займання адвакацкай дзейнасцю

Да адвакацкай дзейнасці не дапускаюцца асобы:

1) прызнаныя ва ўстаноўленым парадку недзеяздольнымі або абмежавана дзеяздольнымі;

2) якія раней учынілі наўмысныя злачынствы;

3) раней выключаныя (звольненыя) з адвакатуры, а таксама звольненыя з праваахоўных і іншых органаў па кампраметуючых абставінах.

Артыкул 11. Кваліфікацыйная камісія адвакатаў

Для вырашэння пытанняў аб допуску да адвакацкай дзейнасці дзейнічае Кваліфікацыйная камісія адвакатаў.

Кваліфікацыйная камісія адвакатаў зацвярджаецца міністрам юстыцыі Рэспублікі Беларусь па прадстаўленню савета Саюза адвакатаў Рэспублікі Беларусь тэрмінам на тры гады ў складзе не менш 11 членаў з ліку адвакатаў, якія маюць стаж адвакацкай дзейнасці не менш 10 гадоў, вучоных-юрыстаў, прадстаўніка Міністэрства юстыцыі на падставе прапановы кіраўнікоў адвакацкіх аб'яднанняў і грамадскіх арганізацый.

Кваліфікацыйная камісія прымае экзамен у асоб, якія прэтэндуюць на права займання адвакацкай дзейнасцю, а таксама ўстанаўлівае адсутнасць падстаў, прадугледжаных артыкулам 10 гэтага Закона.

Свае пасяджэнні камісія праводзіць пры наяўнасці не менш двух трацей саставу. Рашэнні прымаюцца простай большасцю галасоў ад ліку прысутных. Пры роўнасці галасоў голас старшынствуючага з'яўляецца рашаючым.

Рашэнне Кваліфікацыйнай камісіі з'яўляецца канчатковым і абскарджанню не падлягае. Паўторная здача экзамену Кваліфікацыйнай камісіі дапускаецца не раней чым праз адзін год, за выключэннем стажораў, якія здаюць экзамен паўторна па сканчэнні тэрміну стажыроўкі.

Палажэнне аб Кваліфікацыйнай камісіі адвакатаў прымаецца саветам Саюза адвакатаў Рэспублікі Беларусь і зацвярджаецца міністрам юстыцыі Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 12. Ліцэнзія на права займання адвакацкай дзейнасцю

Займацца адвакацкай дзейнасцю можа толькі асоба, якая атрымала ва ўстаноўленым парадку ліцэнзію.

Ліцэнзія на права займання адвакацкай дзейнасцю выдаецца Міністэрствам юстыцыі Рэспублікі Беларусь на падставе рашэння Кваліфікацыйнай камісіі адвакатаў.

Ліцэнзія не выдаецца ў выпадках устанаўлення абставін, прадугледжаных артыкулам 10 гэтага Закона.

Адмова ў выдачы ліцэнзіі можа быць абскарджана ў суд на працягу месячнага тэрміну з дня вынясення рашэння.

ГЛАВА 3. АРГАНІЗАЦЫЙНЫЯ ФОРМЫ ДЗЕЙНАСЦІ АДВАКАТУРЫ

Артыкул 13. Адвакацкія аб'яднанні. Індывідуальная адвакацкая дзейнасць

Грамадзяне, якія атрымалі ва ўстаноўленым гэтым Законам парадку ліцэнзію на права займання адвакацкай дзейнасцю, маюць права ажыццяўляць яе як шляхам уступлення ў члены калегіі, так і ў прыватным парадку шляхам утварэння на добраахвотнай аснове іншых адвакацкіх аб'яднанняў (фірм, бюро, кантор) ці індывідуальна.

Калегіі адвакатаў утвараюцца па заяве групы заснавальнікаў. Вышэйшым органам калегіі адвакатаў з'яўляецца агульны сход (канферэнцыя) членаў калегіі, яе выканаўчым органам — прэзідыум калегіі.

У Рэспубліцы Беларусь утвараюцца абласныя і Мінская гарадская калегіі адвакатаў.

Заявы аб прыёме ў адвакацкія аб'яднанні разглядаюцца не пазней месячнага тэрміну органамі адвакацкага самакіравання ці кіраўніком аб'яднання.

Статуты калегій адвакатаў, іншых адвакацкіх аб'яднанняў падлягаюць рэгістрацыі ў Міністэрстве юстыцыі Рэспублікі Беларусь.

Адвакаты, якія займаюцца адвакацкай дзейнасцю індывідуальна, павінны быць зарэгістраваны ў выканаўчым камітэце адпаведнага мясцовага Савета народных дэпутатаў ва ўстаноўленым заканадаўствам парадку.

Адвакацкія аб'яднанні не з'яўляюцца камерцыйнымі арганізацыямі, існуюць выключна за кошт адлічэнняў ад грашовых сродкаў, якія паступаюць ад фізічных і юрыдычных асоб за аказанне ім юрыдычнай дапамогі.

Размер адлічэнняў вызначаецца статутамі аб'яднанняў. Пры гэтым размер адлічэнняў грашовых сродкаў у фонд калегіі адвакатаў, які выкарыстоўваецца для ўтрымання калегіі і выплаты адлічэнняў у Пенсіённы фонд Рэспублікі Беларусь і Фонд сацыяльнага страхавання, не можа перавышаць 30 працэнтаў сродкаў, паступіўшых за аказанне юрыдычнай дапамогі фізічным і юрыдычным асобам.

Калегіі адвакатаў, іншыя адвакацкія аб'яднанні з'яўляюцца юрыдычнымі асобамі, маюць пячатку і штамп са сваёй назвай.

Парадак унутранай арганізацыі і дзейнасці калегій адвакатаў, іншых адвакацкіх аб'яднанняў, іх структура, статус кіруючых органаў і іншыя пытанні, якія датычацца дзейнасці ўказаных аб'яднанняў, вызначаюцца іх устаноўчымі дакументамі, калі іншае не агаворана гэтым Законам.

Артыкул 14. Юрыдычныя кансультацыі

Для аказання юрыдычнай дапамогі фізічным і юрыдычным асобам калегіямі адвакатаў па ўзгадненню з выканаўчымі камітэтамі мясцовых Саветаў народных дэпутатаў ствараюцца юрыдычныя кансультацыі.

На юрыдычныя кансультацыі абласной, гарадской калегій таксама ўскладаюцца функцыі забеспячэння абароны па крымінальных справах па назначэнню органаў дазнання, папярэдняга следства і суда (у тым ліку ў выпадках, калі закон патрабуе неадкладнага аказання юрыдычнай дапамогі), па справах асоб, вызваленых ва ўстаноўленым парадку ад аплаты юрыдычнай дапамогі, а таксама бясплатнага аказання іншых юрыдычных паслуг.

Статус юрыдычных кансультацый вызначаецца адпаведнымі калегіямі адвакатаў.

Артыкул 15. Саюзы (асацыяцыі) адвакатаў

Адвакаты маюць права на добраахвотных пачатках аб'ядноўвацца ў рэспубліканскі і міжнародныя саюзы, асацыяцыі на пачатках індывідуальнага або калектыўнага членства.

Саюз адвакатаў Рэспублікі Беларусь ствараецца і дзейнічае ў парадку і на ўмовах, якія вызначаюцца заканадаўствам аб грамадскіх аб'яднаннях грамадзян і гэтым Законам.

Саюз адвакатаў Рэспублікі Беларусь валодае правам заканадаўчай ініцыятывы, распрацоўвае і зацвярджае Правілы прафесійнай этыкі адвакатаў Рэспублікі Беларусь.

ГЛАВА 4. ГАРАНТЫІ АДВАКАЦКАЙ ДЗЕЙНАСЦІ, ПРАВЫ І АБАВЯЗКІ АДВАКАТА

Артыкул 16. Гарантыі адвакацкай дзейнасці

Адвакат у сваёй дзейнасці незалежны і падпарадкоўваецца толькі закону.

Забараняецца ўмяшанне ў прафесійную дзейнасць адваката, патрабаванне ад яго паведамлення якіх-небудзь звестак, якія складаюць прадмет адвакацкай тайны, а таксама патрабаванне падобных звестак ад службовых асоб і тэхнічных работнікаў органаў адвакацкага самакіравання і адвакацкіх аб'яднанняў.

Прадметам адвакацкай тайны з'яўляюцца пытанні, па якіх асоба звярнулася за дапамогай, сутнасць кансультацый, парад і растлумачэнняў; атрыманых гэтай асобай ад адваката.

Звесткі, якія складаюць прадмет адвакацкай тайны, не могуць быць атрыманы ад адваката і выкарыстаны ў якасці доказаў у грамадзянскім, адміністрацыйным і крымінальным працэсах.

Усе органы і службовыя асобы Рэспублікі Беларусь прызнаюць і захоўваюць тайну кансультацый адваката з асобай, якой ён аказвае юрыдычную дапамогу, пры ажыццяўленні ім сваіх прафесійных абавязкаў.

Артыкул 17. Правы адваката

Адвакат мае права аказваць фізічным і юрыдычным асобам любую прававую дапамогу, у якой яны маюць патрэбу.

Адвакат, выступаючы ў якасці прадстаўніка або абаронцы, мае права:

1) прадстаўляць законныя інтарэсы фізічных і юрыдычных асоб, што звярнуліся за прававой дапамогай, ва ўсіх судах, дзяржаўных, прыватных, грамадскіх і іншых арганізацыях і аб'яднаннях, у кампетэнцыю якіх уваходзіць вырашэнне адпаведных прававых пытанняў;

2) самастойна збіраць, замацоўваць і прадстаўляць звесткі, што датычацца акалічнасцей справы;

3) запытваць даведкі, характарыстыкі і іншыя дакументы, неабходныя ў сувязі з аказаннем юрыдычнай дапамогі, з дзяржаўных, прыватных, грамадскіх і іншых арганізацый і аб'яднанняў, якія абавязаны ва ўстаноўленым парадку выдаваць гэтыя дакументы або іх копіі;

4) запытваць са згоды асобы, якая звярнулася за прававой дапамогай, меркаванні спецыялістаў для вырашэння пытанняў, што ўзніклі ў сувязі з выкананнем прынятага адвакатам даручэння аб аказанні юрыдычнай дапамогі і патрабуюць спецыяльных ведаў у галіне навукі, тэхнікі, мастацтва і іншых сферах дзейнасці;

5) бесперашкодна мець зносіны сам-насам са сваім давернікам, падазроным, абвінавачаным, падсудным, у тым ліку і з тымі, якія знаходзяцца пад вартай;

6) заяўляць хадайніцтвы, прыносіць ва ўстаноўленым парадку скаргі на неправамерныя дзеянні суда, органаў улады і кіравання, службовых асоб, што ўшчамляюць правы і законныя інтарэсы асобы, якая звярнулася за прававой дапамогай, а таксама правы адваката пры ажыццяўленні прафесійных абавязкаў;

7) прымяняць у сваёй прафесійнай дзейнасці тэхнічныя сродкі (камп'ютэры, відэа- і гуказапісваючую апаратуру, фота- і кінаапаратуру, размнажальную і іншую тэхніку).

Суд, любы іншы орган або службовая асоба не могуць адмовіць у прызнанні права адваката прадстаўляць інтарэсы асобы, якая звярнулася за юрыдычнай дапамогай.

Адвакат пры ажыццяўленні сваёй прафесійнай дзейнасці карыстаецца свабодай слова ў вуснай і пісьмовай формах у межах, вызначаных задачамі адвакатуры і палажэннямі гэтага Закона. Выказванні адваката, якія закранаюць гонар і годнасць боку, яго прадстаўніка, абвінаваўцы або абаронцы, сведкі, пацярпеўшага, эксперта, перакладчыка, не парушаюць Правілы прафесійнай этыкі адвакатаў, праследаванню не падлягаюць.

Артыкул 18. Абавязкі адваката

Адвакат у сваёй дзейнасці абавязаны дакладна і няўхільна выконваць дзеючае заканадаўства, выкарыстоўваць усе прадугледжаныя законам сродкі і спосабы абароны правоў і законных інтарэсаў фізічных і юрыдычных асоб, якія звярнуліся да яго за прававой дапамогай.

Адвакат павінен пастаянна падтрымліваць прэстыж сваёй прафесіі ў якасці ўдзельніка ажыццяўлення правасуддзя і грамадскага дзеяча.

Адвакат не мае права прыняць даручэнне па аказанню юрыдычнай дапамогі асобе ў выпадках, калі ён па дадзенай справе аказвае або раней аказваў юрыдычную дапамогу асобам, інтарэсы якіх супярэчаць інтарэсам асобы, што звярнулася, або ўдзельнічаў у якасці суддзі, пракурора, следчага, асобы, якая праводзіла дазнанне, эксперта, спецыяліста, перакладчыка, сведкі, панятога, а таксама калі ў расследаванні або разглядзе справы прымае або прымала ўдзел службовая асоба, з якой адвакат знаходзіцца ў сваяцкіх адносінах.

Адвакат не мае права дзейнічаць насуперак законным інтарэсам асобы, якая звярнулася да яго за аказаннем юрыдычнай дапамогі, займаць прававую пазіцыю, не ўзгодненую з ёй, адмовіцца без уважлівых прычын ад прынятай на сябе абароны падазронага, абвінавачванага, падсуднага.

Адвакат не мае права прызнаваць даказанай віну свайго падабароннага, калі апошні яе адмаўляе. Прызнанне віны падабаронным не пазбаўляе адваката права аспрэчваць такое сцвярджэнне і прасіць аб апраўданні за недаказанасцю яго віны.

Па справах, па якіх юрыдычная дапамога ў адпаведнасці з дзеючым заканадаўствам аказваецца адвакатам па назначэнню, вызваліць яго ад аказання гэтай дапамогі можа толькі орган, які яго назначыў.

Адвакату забараняецца купляць або іншым спосабам набываць з'яўляючыеся прадметам спрэчкі маёмасць і правы фізічных і юрыдычных асоб, якія звярнуліся да яго за прававой дапамогай, як на сваё імя, так і пад выглядам набыцця для іншых асоб.

ГЛАВА 5. ДЫСЦЫПЛІНАРНАЯ АДКАЗНАСЦЬ АДВАКАТАЎ

Артыкул 19. Дысцыплінарная адказнасць

Адвакаты падлягаюць дысцыплінарнай адказнасці за дзеянні, якія супярэчаць гэтаму Закону і нормам прафесійнай этыкі адваката.

Скаргі на дзеянні адвакатаў, звязаныя з ажыццяўленнем прафесійных абавязкаў, разглядаюцца адпаведнымі органамі і службовымі асобамі ва ўстаноўленым парадку ў межах іх кампетэнцыі з улікам патрабаванняў гэтага Закона. Пры выяўленні ў дзеяннях адваката — члена калегіі адвакатаў дысцыплінарнага праступка матэрыялы аб ім накіроўваюцца ў прэзідыум адпаведнай калегіі адвакатаў. Матэрыялы аб дысцыплінарных праступках членаў іншых адвакацкіх аб'яднанняў або адвакатаў, якія практыкуюць індывідуальна, накіроўваюцца ў Кваліфікацыйную камісію адвакатаў.

Артыкул 20. Дысцыплінарныя спагнанні

Дысцыплінарнымі спагнаннямі, якія могуць быць прыменены да адвакатаў, з'яўляюцца:

1) ганьбаванне;

2) вымова;

3) строгая вымова;

4) выключэнне з адвакатуры.

Прымяненне меры спагнання, прадугледжанай пунктам 4 часткі першай гэтага артыкула, цягне ануляванне ліцэнзіі адваката.

Артыкул 21. Парадак прымянення і абскарджання дысцыплінарных спагнанняў

Справа аб дысцыплінарнай адказнасці адваката можа быць узбуджана і разгледжана органамі адвакацкага самакіравання, а ў адносінах да адвакатаў, якія займаюцца прыватнай практыкай, — Кваліфікацыйнай камісіяй адвакатаў.

Прадстаўленне аб узбуджэнні дысцыплінарнага вядзення справы супраць адваката праводзіцца на падставе прадстаўлення любога органа або па скарзе зацікаўленай асобы на дзеянні адваката.

Адвакат, у адносінах да якога ўзбуджана дысцыплінарнае вядзенне справы або крымінальная справа, можа быць часова адхілены ад выканання прафесійных абавязкаў органам, у вядзенні якога ёсць справа, на тэрмін да яе разгляду, але не больш чым на адзін год.

У выпадку апраўдання па крымінальнай справе або з'яўлення рэабілітуючай падставы для спынення дысцыплінарнага вядзення справы орган, па патрабаванню якога прынята рашэнне аб адхіленні адваката ад выканання прафесійных абавязкаў, выплачвае адвакату яго сярэдні заработак за ўвесь час, на які ён быў адхілены.

Дысцыплінарнае спагнанне можа быць абскарджана ў судовым парадку ў месячны тэрмін з дня прымянення спагнання.

Артыкул 22. Тэрміны даўнасці

Дысцыплінарнае вядзенне справы не можа быць узбуджана, а ўзбуджанае падлягае спыненню, калі з моманту ўчынення праступка мінула шэсць месяцаў, а па выніках рэвізіі або праверкі фінансавай дзейнасці — два гады, не лічачы перыяду часовай непрацаздольнасці адваката, знаходжання яго ў водпуску, часу знаходжання справы ў дысцыплінарным вядзенні.

Дысцыплінарныя спагнанні прымяняюцца не пазней аднаго месяца з дня яго выяўлення, не лічачы перыяду часовай непрацаздольнасці адваката або знаходжання яго ў водпуску.

Артыкул 23. Зняцце дысцыплінарнага спагнання

Калі адвакат на працягу аднаго года з дня прымянення дысцыплінарнага спагнання не ўчыніць новага праступка, ён лічыцца не падвергнутым дысцыплінарнаму спагнанню.

Па хадайніцтву зацікаўленага боку органам, узбудзіўшым дысцыплінарнае вядзенне справы, можа быць праведзена датэрміновае зняцце дысцыплінарнага спагнання, але не раней чым праз шэсць месяцаў.

Артыкул 24. Спыненне членства. Пазбаўленне права на займанне адвакацкай дзейнасцю. Ануляванне ліцэнзіі

Членства ў калегіях адвакатаў спыняецца ў выніку адлічэння ці выключэння з калегіі адвакатаў.

Адлічэнне з калегіі адвакатаў праводзіцца:

па заяве адваката;

пры выявіўшайся немагчымасці выканання адвакатам сваіх абавязкаў па стану здароўя;

у выпадку займання адвакацкай дзейнасцю па-за калегіяй адвакатаў.

Выключэнне адвакатаў са складу калегіі адвакатаў праводзіцца ў выпадках:

учынення праступка, не сумяшчальнага са званнем адваката;

сістэматычнага парушэння гэтага Закона, Правіл прафесійнай этыкі або нядобрасумленнага выканання сваіх абавязкаў, калі за ўказаныя парушэнні раней ужо прымяняліся меры дысцыплінарнага ўздзеяння;

выяўлення абставін, якія сведчаць аб незаконных дзеяннях адваката пры атрыманні ліцэнзіі на права займання адвакацкай дзейнасцю.

Спыненне права займання прыватнай адвакацкай дзейнасцю ў іншых адвакацкіх аб'яднаннях ці індывідуальна праводзіцца на падставах, прадугледжаных часткамі другой (за выключэннем абзаца чацвёртага) і трэцяй гэтага артыкула.

Пазбаўленне права займання адвакацкай дзейнасцю дапускаецца таксама ў выпадках утойвання даходаў ад падаткаабкладання.

Ануляванне ліцэнзіі на права займання адвакацкай дзейнасцю праводзіцца па прадстаўленню Прэзідыума калегіі адвакатаў ці Кваліфікацыйнай камісіі адвакатаў Міністэрствам юстыцыі Рэспублікі Беларусь.

Асоба, у адносінах да якой прынята ва ўстаноўленым парадку рашэнне аб выключэнні са складу членаў калегіі, спыненні права займання адвакацкай дзейнасцю, мае права ў месячны тэрмін абскардзіць указанае рашэнне ў суд.

ГЛАВА 6. ПРАЦА АДВАКАТАЎ, ЯЕ РЭГУЛЯВАННЕ І АПЛАТА. ПАДАТКААБКЛАДАННЕ. СТРАХАВАННЕ АДВАКАЦКАЙ ДЗЕЙНАСЦІ

Артыкул 25. Рэгуляванне працы адвакатаў

Праца адвакатаў рэгулюецца гэтым Законам, выдаваемымі ў адпаведнасці з ім іншымі заканадаўчымі актамі Рэспублікі Беларусь і статутамі адвакацкіх аб'яднанняў.

Праца адвакатаў арганізуецца ў адпаведнасці з Правіламі ўнутранага працоўнага распарадку адвакацкага аб'яднання.

На адвакатаў не распаўсюджваюцца нормы працоўнага заканадаўства Рэспублікі Беларусь.

Адвакат карыстаецца правам на водпуск, на дапамогу па дзяржаўнаму сацыяльнаму страхаванню і на дзяржаўнае пенсіённае забеспячэнне.

Назначэнне і выплата адвакатам дапамог па дзяржаўнаму сацыяльнаму страхаванню і дзяржаўнае пенсіённае забеспячэнне адвакатаў праводзяцца ў адпаведнасці з дзеючым заканадаўствам.

Адвакаты маюць права ўтвараць фонды для сацыяльных патрэб.

Артыкул 26. Аплата працы адвакатаў і іншых работнікаў адвакацкіх аб'яднанняў

Праца адвакатаў аплачваецца са сродкаў, паступіўшых ад фізічных і юрыдычных асоб за аказаную ім прававую дапамогу.

Размер ганарару вызначаецца пагадненнем бакоў.

Размер аплаты працы адваката за кошт дзяржаўнага бюджэту вызначаецца ў парадку, устаноўленым Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Аплата працы адваката пры аказанні юрыдычнай дапамогі асобе, вызваленай ад аплаты юрыдычнай дапамогі па рашэнню загадчыка юрыдычнай кансультацыі або Прэзідыума калегіі адвакатаў, праводзіцца са сродкаў калегіі.

Умовы і размер аплаты працы службовых асоб, іншых работнікаў адвакацкіх аб'яднанняў вызначаюцца іх кіруючымі органамі (кіраўнікамі) у адпаведнасці з патрабаваннямі статутаў і дзеючым заканадаўствам.

Умовы і размер аплаты працы работнікаў, што выкарыстоўваецца адвакатамі, якія займаюцца адвакацкай дзейнасцю індывідуальна, вызначаюцца дзеючым заканадаўствам.

Артыкул 27. Падаткаабкладанне даходаў, атрыманых ад займання адвакацкай дзейнасцю

Адвакаты выплачваюць падаходны падатак з усёй сумы заработку, які яны атрымліваюць, за вылікам дакументальна пацверджаных расходаў, звязаных з адвакацкай дзейнасцю, уключаючы сумы, што накіроўваюцца на сацыяльнае страхаванне, а адвакаты — члены калегій адвакатаў — за вылікам сум, што накіроўваюцца ў фонд калегіі адвакатаў.

Утойванне ад падаткаабкладання даходаў, атрыманых за аказанне юрыдычнай дапамогі, з'яўляецца падставай для анулявання ліцэнзіі, якая дае права на займанне адвакацкай дзейнасцю (артыкул 24 гэтага Закона).

Калегіі адвакатаў выплачваюць узносы на сацыяльнае страхаванне і вызваляюцца ад агульнадзяржаўных падаткаў, збораў і іншых плацяжоў. Мясцовыя падаткі і зборы выплачваюцца калегіямі адвакатаў у парадку, устаноўленым заканадаўствам.

Артыкул 28. Страхаванне адвакацкай дзейнасці

У мэтах фінансавання мер па сацыяльнай абароне адвакатаў у адвакацкіх аб'яднаннях могуць быць створаны страхавыя фонды адвакатаў.

Правілы ўтварэння, парадак выплаты, размер адлічэнняў у страхавы фонд вызначаюцца агульным сходам членаў калегіі адвакатаў, іншага адвакацкага аб'яднання.

ГЛАВА 7. ЗАКЛЮЧНЫЯ ПАЛАЖЭННІ

Артыкул 29. Адвакатура і дзяржава

Дзяржава забяспечвае незалежнасць дзейнасці адвакатуры, даступнасць юрыдычнай дапамогі, а таксама супрацоўніцтва дзяржаўных органаў і органаў адвакацкага самакіравання ў справе забеспячэння абароны правоў, свабод і законных інтарэсаў грамадзян, аказання прававой дапамогі фізічным і юрыдычным асобам.

Артыкул 30. Адвакатура і мясцовыя Саветы народных дэпутатаў

Мясцовыя Саветы народных дэпутатаў і іх выканаўча-распарадчыя органы ў межах сваёй кампетэнцыі:

1) на платнай аснове забяспечваюць калегіі адвакатаў, юрыдычныя кансультацыі прыгоднымі для работы памяшканнямі, аказваюць садзейнічанне ў забеспячэнні памяшканнямі іншым адвакацкім аб'яднанням, адвакатам, якія займаюцца адвакацкай дзейнасцю індывідуальна;

2) аказваюць садзейнічанне ў матэрыяльна-тэхнічным забеспячэнні, вырашэнні жыллёва-бытавых і іншых сацыяльных пытанняў, у неабходных выпадках прадастаўляюць адвакатам і адвакацкім аб'яднанням ільготы, у тым ліку па арэнднай плаце за памяшканні, якія выкарыстоўваюцца;

3) ажыццяўляюць іншыя мерапрыемствы, накіраваныя на забеспячэнне даступнасці юрыдычнай дапамогі, супрацоўнічаюць у гэтых мэтах з органамі адвакацкага самакіравання.

Артыкул 31. Адвакатура і Міністэрства юстыцыі Рэспублікі Беларусь

Міністэрства юстыцыі Рэспублікі Беларусь у межах сваёй кампетэнцыі:

1) аказвае садзейнічанне ў ажыццяўленні мерапрыемстваў па павышэнню кваліфікацыі адвакатаў;

2) збірае і вывучае статыстычныя даныя аб дзейнасці адвакатуры, распаўсюджвае станоўчы вопыт работы адвакатаў, аказвае калегіям адвакатаў, іншым адвакацкім аб'яднанням метадычную дапамогу;

3) прымае меры да абароны адвакатаў ад праследаванняў, неабгрунтаваных абмежаванняў і замахаў у сувязі з іх прафесійнай дзейнасцю;

4) выдае і анулюе ліцэнзіі на права займання адвакацкай дзейнасцю;

5) сумесна з Саюзам адвакатаў Рэспублікі Беларусь забяспечвае работу Кваліфікацыйнай камісіі адвакатаў;

6) аказвае садзейнічанне ў матэрыяльна-тэхнічным, інфармацыйна-прававым забеспячэнні дзейнасці калегій адвакатаў.

Артыкул 32. Адвакатура і іншыя грамадскія аб'яднанні

Адвакатура ажыццяўляе супрацоўніцтва з іншымі грамадскімі аб'яднаннямі юрыстаў, іншымі грамадскімі аб'яднаннямі грамадзян у справе забеспячэння законнасці і правапарадку, прававога выхавання грамадзян, вывучэння правапрымяняльнай практыкі, падрыхтоўкі ўзаемаўзгодненых прапаноў па ўдасканаленню заканадаўства і па іншых напрамках.

Парадак і ўмовы ўзаемаадносін адвакацкіх аб'яднанняў з іншымі грамадскімі аб'яднаннямі вызначаюцца іх статутамі, а таксама дагаворамі (пагадненнямі).

Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь
С.ШУШКЕВІЧ.

15 чэрвеня 1993 г.
г.Мінск.
№ 2406-XII

Пастанова Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь

Аб парадку ўвядзення ў дзеянне Закона Рэспублікі Беларусь "Аб адвакатуры"

Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь **пастанаўляе:**

1. Увесці ў дзеянне Закон Рэспублікі Беларусь "Аб адвакатуры" з дня яго апублікавання.

2. Устанавіць, што нормы гэтага Закона аб праве адваката самастойна збіраць і замацоўваць звесткі, якія датычацца акалічнасцей справы, прымяняюцца з моманту ўвядзення ў дзеянне новых Крымінальна-працэсуальнага і Грамадзянскага працэсуальнага кодэксаў Рэспублікі Беларусь.

3. Нормы Закона Рэспублікі Беларусь "Аб адвакатуры", якія датычацца выдачы ліцэнзій на права займання адвакацкай дзейнасцю, прымяняюцца з моманту ўвядзення ў дзеянне Палажэння аб кваліфікацыйнай камісіі адвакатаў Рэспублікі Беларусь.

4. Савету Саюза адвакатаў Рэспублікі Беларусь у трохмесячны тэрмін прыняць, а міністру юстыцыі Рэспублікі Беларусь зацвердзіць Палажэнне аб кваліфікацыйнай камісіі адвакатаў.

5. Даручыць Савету Міністраў Рэспублікі Беларусь у трохмесячны тэрмін прывесці пастановы і распараджэнні Савета Міністраў у адпаведнасць з гэтым Законам.

Старшыня Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь
С.ШУШКЕВІЧ.

15 чэрвеня 1993 г.
г.Мінск.
№ 2407-XII

ЗАМЕЖЖА

* ІТАР-ТАСС * НАРОДНАЯ ГАЗЕТА *

Пульс дня

Рыхтуюцца да палётаў над Босніяй

12 самалётаў ВПС ЗША А-10 і А-10 "Тандэр Болт" перакідваюцца з Германіі ў Італію на ваенна-паветраную базу Авіяна, за 50 міль ад Венецыі, для падрыхтоўкі да ўдзелу ў аперацыях па ахове з паветра "зон бяспекі" ў Босніі, паведаміла камандаванне ўзброенымі сіламі ЗША ў Еўропе. Аперацыі ў Босніі мяркуецца праводзіць сіламі ВПС НАТО. Разам з самалётамі на базу ў Авіяна перакідваюцца для іх матэрыяльна-тэхнічнага абслугоўвання 270 ваеннаслужачых.

Шпіянаж пад журналісцкім прыкрыццём

Нягледзячы на магчымыя дыпламатычныя праблемы паміж Паўднёвай Карэяй і Японіяй, сеульскія ўлады арыштавалі ў аўторак акрэдытаванага тут загадчыка бюро японскай тэлекампаніі "Фудзі тэрэбі" Масато Сінахару, які абвінавачваецца ў ваенным шпіянажы.

39-гадовы Сінахара абвінавачваецца ў парушэнні закона аб абароне ваенных сакрэтаў у сувязі з тым, што атрымаў ад афіцэра міністэрства абароны Паўднёвай Карэі сакрэтныя дакументы і перадаў іх японскаму ваеннаму аташэ ў Сеуле.

Косава — пад кантроль ААН?

Аўтаномны край Косава павінен знаходзіцца пад кантролем ААН, каб прадухіліць распаўсюджанне канфлікту, які пагражае выліцца ў буйную вайну на Балканах. Такі падыход выказаў у інтэрв'ю шведскай газеце "Дагенс нюхецер" прэзідэнт Албаніі Салі Берыша.

На яго думку, нерэалістычна зыходзіць з таго, што Косава з'яўляецца часткай Сербіі. З прыбыццём прадстаўнікоў ААН праблема павінна вырашацца за сталом перагавораў, у ходзе якіх магчымы розныя рашэнні. Адно з іх — стварэнне канфедэрацыі пры ўмове, што ўсе бакі "праявяць добрую волю".

Шлях ад міністра да салдата

Былы міністр абароны Грузіі Тэнгіз Кітавані лічыць, што далучэнне да ўзброеных сіл Грузіі ў Абхазіі злучэнняў прыхільнікаў экс-прэзідэнта З.Гамсахурдзія — гэта "выратаванне Грузіі".

"Тое, што Мінгрэлія (захад Грузіі) з намі, — сказаў ён у інтэрв'ю журналістам, — гэта ўжо залог поспеху". Будучыя ж адносіны афіцыйных улад і прыхільнікаў экс-прэзідэнта залежаць, на думку Т.Кітавані, ад палітыкі ўрада.

Т.Кітавані ў званні радавога прымае ўдзел у ваенных дзеяннях у Ачамчырскім раёне. Ён удзельнічаў у аперацыі па разблакіраванню трасы Сухумі — Ачамчыра. "Я — баец корпуса добраахвотнікаў "Ачыгвара", — заявіў Т.Кітавані, — і ва ўсім падпарадкоўваюся свайму камандзіру".

Навіны СНД

Прыняцце Канстытуцыі — "бяссэнсавая гонка"

"Бяссэнсавай гонкай" назваў работу над праектам новай Канстытуцыі лідэр Дэмакратычнай партыі Расіі (ДПР) Мікалай Траўкін. Выступаючы на прэс-канферэнцыі, ён сказаў, што "сённяшняя Канстытуцыя не пашкодзіла б рэформам, калі б яны праводзіліся з пазіцый інтарэсаў чалавека, а не Міжнароднага валютнага фонду". На думку М.Траўкіна, "калі Канстытуцыю прымуць заўтра, гэта стане канцом дзяржаўнасці Расіі". У ходзе пленарнага пасяджэння Канстытуцыйнай нарады прадстаўнікі ДПР не падпісалі тэкст праекта Канстытуцыі, бо, на іх думку, у ім не ўлічаны прапановы аб выраўноўванні статуса суб'ектаў Федэрацыі.

Не зліталіся над мірнымі жыхарамі

20—25 таджыкскіх сем'яў кішлака Сарыгор Шурабадскага раёна Таджыкістана загінулі ў выніку нападзення афганскіх маджахедаў і таджыкскай апазіцыі ў аўторак раніцай на 12-ю заставу маскоўскага пагранатрада. Пра гэта ў інтэрв'ю "Інтэрфаксу" паведаміў міністр замежных спраў Рэспублікі Таджыкістан Рашыд Алімаў. Сам кішлак, паводле слоў міністра, "па-варварску разрабаваны і спалены". Ён асобна адзначыў, што ўпершыню ў ходзе канфлікту на таджыкска-афганскай граніцы загінулі грамадзянскія асобы.

Яшчэ адна рэспубліка?

Калінінградская вобласць можа следам за некаторымі іншымі абвясціць сябе рэспублікай, "калі ў Цэнтра не будзе нармальнага разумення тых праблем і асаблівасцей, якія існуюць на гэтай адарванай ад Расіі тэрыторыі". Аб гэтым папярэдзіў федэральныя ўлады народны дэпутат Расіі, старшыня Калінінградскага абласнога Савета Юрый Сямёнаў, выступаючы на брыфінгу, які быў прысвечаны распрацоўцы Канстытуцыі Расійскай Федэрацыі.

Цэнтральным пытаннем новага Асноўнага Закона ён лічыць прынцып роўнасці суб'ектаў Федэрацыі, які трактуецца сёння па-рознаму. Таму, мяркуе кіраўнік Савета, неабходна сабраць кіраўнікоў абласцей, краёў і рэспублік і сумесна знайсці ўзгодненую формулу.

Чэчня ў ролі "язвы"

Старшыня Савета нацыянальнасцей Вярхоўнага Савета Расіі Рамазан Абдулаціпаў, выступаючы на нарадзе ў Дагамысе, спыніўся на становішчы вакол Чэчні. Ён назваў Чэчэнскую Рэспубліку "язвай, якая распаўсюджваецца на іншыя рэспублікі". Ён адзначыў, што Чэчня заахвочвае фундаменталісцкія сілы ісламскага накірунку, і выказаў недаўменне тым фактам, што іншыя рэспублікі рэгіёна не выказваюць сваіх адносін да яе дзеянняў. На думку Рамазана Абдулаціпава, у бліжэйшы час трэба прымаць нейкія дзеянні ў адносінах да Чэчні.

Спецслужбы

Лідэры "сямёркі" спалі спакойна...

Рыхтуючыся да прайшоўшай у Токіо сустрэчы лідэраў краін "вялікай сямёркі", спецслужбы Японіі абучылі каля 800 агентаў, сярод якіх былі і жанчыны, асобым прыёмам для аховы ўдзельнікаў сустрэчы.

❑ На адной з трэніровак японскай спецслужбы.

Крошка-сын к отцу пришел... И получил взбучку

Ким Чен Ир, сын президента КНДР Ким Ир Сена, его официальный наследник на посту главы государства, по-видимому, получил взбучку от отца. После резкой критики у Ким Чен Ира был нервный срыв, который отразился на общем состоянии его здоровья. Почти два месяца он не у дел. Известно, что в конце апреля — начале мая в Пхеньян были вызваны западные врачи-невропатологи. Корейские работники среднего и выше среднего уровня утверждают, что Ким Чен Ир, "неделями не выходя из кабинета, переутомился на работе и находится на отдыхе и лечении".

Слухи о том, что Ким Ир Сен проявил недовольство сыном, циркулируют уже некоторое время. Их косвенно подтверждает и сокращение упоминаний имени наследника в средствах массовой информации. В опубликованных 12 мая всеми газетами призывах ЦК ТПК к отмечаемому 27 июля 40-летию победы в корейской войне (1950—1953) его имя вовсе не упоминается. Однако в последнее время печать снова цитирует его высказывания, сообщает о публикациях и изучении произведений Ким Чен Ира за рубежом, телевидение демонстрирует хронику его руководства различными объектами, эфир, как и раньше, заполнен стихами и песнями, посвященными Ким Чен Иру, а цветок кимченирхва украшает все литературные заставки телевидения и туристических проспектов.

Иностранные наблюдатели предполагают, что Ким Чен Ир, которому в феврале исполнился 51 год, взял на себя слишком много дел (практическое руководство страной, полный контроль над партией, кадрами, армией, экономикой, социально-общественной жизнью) и не смог оправдать официального звания "любимого народом гения руководства", совершив ряд ошибок.

"Вызов на ковер" — давняя практика обращения с высокопоставленными кадровыми работниками в КНДР. Ее не избежал, пожалуй, никто из нынешних самых высоких партийных и хозяйственных руководителей республики. После "пропесочки" виновник отсылался на работу в провинцию, но через определенное время ему милостиво разрешали возвратиться в центр, в результате чего он приобретал понимание необходимой линии поведения.

Однако нынешний случай нельзя назвать ординарным, он наводит на разного рода размышления. Например, о стремлении Ким Ир Сена быть "объективным" к своему наследнику. Или же на исходе жизни (президенту исполнился уже 81 год) в какой-то мере снять с себя и возложить на другого человека ответственность за состояние дел в стране и невысокий жизненный уровень населения. Но остается неизвестным, какого рода ошибки совершил Ким Чен Ир.

Полагают также, что в северокорейском руководстве идет подспудная борьба между сторонниками Ким Чен Ира, которых он стремится поставить на ключевые посты (за что уже не раз получал замечания от отца), и "старой гвардией" приверженцев Ким Ир Сена, обоснованно полагающей, что после прихода Ким Чен Ира к власти она останется не у дел.

Смачныя гамбургеры пад саке

Звычкі японцаў у харчаванні за апошняе дзесяцігоддзе значна змяніліся, і галоўным сацыяльным фактарам гэтага стала павелічэнне колькасці працуючых жанчын, у якіх цяпер менш часу для прыгатавання сямейнага абеду, што гадоў дзесяць назад складаўся звычайна з чатырох-пяці страў.

Японскія пакупнікі не забыліся аб сваіх нацыянальных далікатэсах, але робяцца ўсё больш "гібкімі" ў сваіх звычках і ахвотна карыстаюцца заходняй і азіяцкай кухняй, хоць часта ў замарожаным або гатовым выглядзе, як, напрыклад, гамбургеры з Макдональдса. Увогуле замарожаныя харчовыя прадукты сталі вельмі папулярнымі сярод японцаў.

Другім важным момантам стала павелічэнне спажывання мяса, якое ў 1990 годзе склала ў сярэднім 28,6 кг на душу насельніцтва і павялічылася на 6 кг у параўнанні з тым, што было дзесяць гадоў назад. Паводле даных Арганізацыі эканамічнага супрацоўніцтва і развіцця за 1990 год, спажыванне мяса ў ЗША склала 120 кг за год, у Францыі — 109,4 кг, у Германіі — 104 кг. Для задавальнення ўзрастаючага попыту рэзка быў павялічаны імпарт мяса, што было зроблена пад няспынным націскам ЗША і Аўстраліі, якія дамагаюцца далейшага пашырэння доступу на японскі рынак.

У той жа час спажыванне рыбы ў 1990 годзе склала 37,1 кг на душу насельніцтва і павялічылася ўсяго на 1,3 кг за прайшоўшыя дзесяць гадоў.

Яшчэ больш наглядна аб змяненні звычак у харчаванні сведчыць скарачэнне ўжывання рысу, якога ў 1990 годзе японцы спажывалі ў сярэднім 70 кг на душу насельніцтва ў параўнанні з 78,9 кг у 1980 годзе. Японцы ўсё больш аддаюць перавагу на снеданні хлебу, а не рысу.

"Файнэншл таймс".

Эўрыка!

Ёсць новы прадукт

Карпарацыя "Майкрасофт" — буйнейшы ў свеце вытворца камп'ютэрнага праграмнага забеспячэння — аб'явіла аб стварэнні шостай версіі сваёй базавай аперацыйнай сістэмы МС-ДОС-6.0, якая абслугоўвае большасць персанальных камп'ютэраў.

"Тэта цэлая вяха ў развіцці самай папулярнай у свеце камп'ютэрнай праграмы", — адзначыў на скліканай з гэтай нагоды ў Сан-Францыска прэс-канферэнцыі старшыня савета дырэктараў і прэзідэнт карпарацыі Біл Гейтс. Як адзначае агенцтва АП, 37-гадовы Гейтс прадэманстраваў шостую версію на прэс-канферэнцыі, якая з дапамогай спадарожнікаў трансліравалася на ўсю тэрыторыю ЗША.

МС-ДОС уяўляе сабой базавую структуру для выканання розных аперацый з данымі і служыць своеасаблівай падставай для баз даных, для моўных праграм, гульняў і іншых тыпаў праграмнага забеспячэння. Шостая версія здольна ў два разы палепшыць выкарыстанне памяці камп'ютэра з дапамогай сістэмы кампрэсіі, названай "Даблспейс". Акрамя таго, у ёй прадугледжана больш надзейная абарона ад розных камп'ютэрных "вірусаў".

Паводле слоў Гейтса, у рознічны продаж першыя дыскеты з шостай версіяй павінны былі паступіць 31 сакавіка. Каля 400 кампаній — вытворцаў персанальных камп'ютэраў набылі ліцэнзію на права продажу сваіх камп'ютэраў разам з МС-ДОС-6.0. Больш раннія варыянты гэтай сістэмы дапамаглі "Майкрасоф" далёка адарвацца ад канкурэнтаў. Па ацэнках экспертаў, цяпер праграмамі, распрацаванымі гэтай карпарацыяй, аснашчаны прыкладна 80 працэнтаў усіх персанальных камп'ютэраў у свеце. Сам Гейтс сцвярджае, што ёю карыстаюцца каля 100 млн. чалавек.

Политика в области семьи

Дети — деньги

Когда Сабина Бренц появилась на свет, а произошло это 26 ноября 1955 года, у ее родителей был двойной повод для радости. Во-первых, понятно, рождение третьего ребенка, а во-вторых, пособие на детей, которое семья теперь сможет получать. Оно было введено как раз в тот год и составляло 25 немецких марок в месяц, начиная с третьего ребенка. "В ту пору это было солидной суммой. Теперь я на нее далеко не уехала бы," — сравнивает прошлое с настоящим Сабина Бренц, ныне сама мать троих детей.

Отдел выплаты пособий на детей при ведомстве труда в наши дни переводит на банковский счет семьи Бренцев почти 700 немецких марок в месяц. "На старшую, Габриэль, мы получаем 70 марок, среднюю, Ютту, государство "оценивает" уже в 200 марок, а малышка Дезире, хоть стой, хоть падай, приносит 420 марок в месяц. Было бы у нас больше детей, мы получали бы еще больше. Но и троих уже более чем достаточно!" — посмеивается Сабина.

Относительная скромность пособия на первого отпрыска и крутое возрастание его размера на следующих детей имеет свои причины. Демографы и статистики вычислили, что немцев становится все меньше и меньше, ведь на каждую супружескую пару, по статистике, приходится лишь 1,5 ребенка. Если в 1990 году в Германии проживали 78 миллионов человек, то к 2025-му их останется только 70 миллионов. Процесс сокращения населения в долгосрочной перспективе ставит под удар финансирование системы социального страхования. Молодые работающие люди, число которых постоянно сокращается, должны финансировать своими взносами пенсии все большего и большего числа стариков. Понятно, что государство заинтересовано в многодетности своих граждан и старается материальными стимулами повысить рождаемость по принципу: чем больше будущих плательщиков взносов по социальному страхованию, тем выше "премия" их родителям.

Аспект обеспечения должного уровня пенсионного страхования появился в последние годы. Пособие на детей первоначально было введено из соображений социального плана. Дети, как известно, требуют больших материальных затрат. Поэтому политики говорят о "компенсации семьям ущерба". Эта компенсация состоит из двух компонентов. Первый — пособие на детей. На первого ребенка его в одинаковом размере получают все семьи, а начиная со второго, размер пособия исчисляется в зависимости от дохода родителей. Семьи с низким доходом, а также матери или отцы-одиночки получают дополнительные пособия. Второй компонент — налоговые льготы. В соответствии с числом детей повышается размер необлагаемой части дохода, что позволяет сэкономить на годовых налогах. Здесь тоже учитываются упомянутые социальные критерии — число детей и размер дохода.

Когда в 1955 году ввели пособие на детей, не только демографические предпосылки отличались от сегодняшних. С тех пор произошли огромные изменения структур семьи. Прошли времена, когда мужчина зарабатывал деньги а жена вела хозяйство и растила детей. В наши дни, как правило, работают оба супруга, и решение заиметь детей, означает в подавляющем большинстве случаев уход женщины с работы на несколько лет и уменьшение дохода семьи. Государство учло произошедшие в обществе изменения и ввело в восьмидесятые годы еще несколько видов помощи. Помощь особенно необходима одиночкам, которым приходится растить ребенка и одновременно зарабатывать на жизнь. Такого рода двойной нагрузке чаще всего подвержены женщины, и их число увеличивается.

Мужчина или женщина, решившие на время прекратить работать, чтобы посвятить себя воспитанию ребенка, имеют право два года подряд получать пособие, в какой-то степени компенсирующее отпавший заработок. Первые шесть месяцев жизни ребенка все без исключения получают 600 немецких марок. Затем размер пособия определяется в зависимости от числа детей и уровня дохода.

Ребенок требует не только материальных затрат, но и огромного количества времени, особенно в первые годы жизни. Поэтому тот из родителей, кто остается дома с ребенком, а это может быть и мать и отец, имеет право на отпуск продолжительностью до трех лет, причем родители в этот период могут сменять друг друга. Работодатель не имеет права увольнять находящегося в таком отпуске сотрудника и обязан предоставить ему по возвращении рабочее место. Сотрудник также по-прежнему подлежит страхованию на случай болезни и пенсионному страхованию, как если бы продолжал работать.

Такая политика в области семьи направлена на установление равенства между работой на производстве и домашней работой. Никто впоследствии не должен страдать от того, что сидел с детьми. Рождение ребенка должно быть по-настоящему счастливым событием, не омраченным тревогой за будущее, по крайней мере в материальном отношении.

("Гутен Таг").

Народная газета

Закон и я

Раздел ведет заведующий юридическим бюро "Народной газеты", кандидат юридических наук Ричард ГАЕВСКИЙ

О пособии на ребенка

"Мой ребенок — инвалид. Имею ли я право на получение пособия на него без учета совокупного дохода? Можно ли получать одновременно две пенсии по случаю потери кормильца (матери) и по инвалидности?"

В.ШИЛЬКО.

Докшицкий район.

Если ваш ребенок признан инвалидом, то вы имеете право на получение пособия на него без учета совокупного дохода (пункт 30 "Положения о порядке назначения и выплаты государственных пособий семьям, воспитывающим детей", утверждено постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 03.02.93 г. N 56). Пособие должно выплачиваться с надбавкой в размере 50 % (статья 21 Закона Республики Беларусь "О государственных пособиях семьям, воспитывающим детей").

На второй вопрос следует ответить отрицательно. Согласно статье 6 Закона Республики Беларусь "О пенсионном обеспечении", лицам, имеющим одновременно право на различные государственные пенсии, назначается одна пенсия по их выбору.

"В 1990 году мы развелись с мужем. Он осужден, отбывает наказание в местах лишения свободы. В марте 1990 года я добровольно отказалась от алиментов.

Прошу разъяснить: что должно включаться в совокупный доход моей семьи при назначении пособия на детей?"

Л..БОНДАРЕВИЧ.

г.Минск.

В совокупный доход семьи в данном случае должны включаться: заработная плата матери ребенка за предшествующий (1992) год и 33 % от доходов отца, которые он имеет в местах лишения свободы. Все это должно быть подтверждено справками: о заработной плате матери ребенка с ее места работы и о доходах отца ребенка с того учреждения, где он отбывает наказание.

Вам следует знать, что 33% от доходов отца ребенка, включаются в совокупный доход вашей семьи потому, что вы добровольно отказались от взыскания алиментов. Согласно пункту 39 "Положения о порядке исчисления совокупного дохода на члена семьи при назначении пособий на детей", если брак между супругами расторгнут, а мать ребенка добровольно отказалась от алиментов (а вы, как написано в письме, добровольно отказались от алиментов), то при определении совокупного дохода семьи учитываются доходы отца в размере 33 % от суммы доходов вашего бывшего мужа.

"Уважаемая редакция, я одна воспитываю ребенка — инвалида 12 лет. От бывшего супруга, проживающего в Прибалтике, алименты не имею возможности получать с января 1992 г. Живем мы с дочкой на мою зарплату и ее пенсию.

Состояние здоровья дочери резко ухудшается, поэтому мне нужно увольняться с работы.

Прошу вас на страницах газеты разъяснить мне: если я уволюсь с работы, то на что нам жить? На какое пособие я имею право? В каком размере? Куда обратиться за его назначением?"

Е.АРТЕМЧИК.

Барановичский район.

Уважаемая Е.Артемчик, если вы уволитесь с работы и будете осуществлять уход за ребенком-инвалидом, вам должно быть назначено пособие по уходу за ребенком в размере 100% минимальной заработной платы (6600 руб. с 01.06.93 г.), кроме того, вы имеете право на государственное пособие на ребенка в размере 5940 рублей. Для назначения названных пособий вам необходимо обратиться в отдел социального обеспечения Барановичского райисполкома.

"Здравствуй, уважаемая "Народная газета". У меня двое детей от первого брака, а от второго мужа, с которым я зарегистрировала брак 10 декабря 1992 г., детей нет. Для назначения пособия на детей бухгалтерия потребовала справку о заработной плате мужа. Правильно ли поступила бухгалтерия?"

Н.КУЩЕНКО.

г.Береза.

Уважаемая Нина Сергеевна!

В данном случае бухгалтерия поступила правильно.

"В настоящее время я нахожусь в отпуске по уходу за ребенком. Постоянно проживаю в Беларуси, а предприятие, на котором работаю, находится в городе Черкассы на Украине. Ответьте, пожалуйста, кто должен мне выплачивать пособие по уходу за ребенком?"

Л.ЧЕРНОШЕЙ.

г.Светлогорск.

Уважаемая Л.Черношей, пособие по уходу за ребенком вам должно выплачивать предприятие, с которым состоите в трудовых отношениях, где оформили названный отпуск.

"Дорогая редакция, очень прошу ответить на волнующий меня вопрос: имеет ли право на пособие на ребенка семья, приехавшая в Беларусь на постоянное место жительства, если родители ребенка отработали на предприятии нашей республики 6,5 месяца?"

В.СВИБОВИЧ.

Лунинецкий район.

В соответствии с пунктом 34 "Положения о порядке назначения и выплаты государственных пособий семьям, воспитывающим детей", утвержденного постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 03.02.93 г. N 56, семьям, прибывшим в Беларусь на постоянное место жительства, пособие на детей в возрасте старше 3 лет назначается в случае, если родители ребенка отработали в Республике Беларусь в году, предшествующем году обращения за пособием, не менее 8 месяцев.

При наличии в семье детей в возрасте до 3 лет пособие на них выплачивается со дня прописки.

"Уважаемая редакция, надеюсь получить в вашей газете четкий ответ на свой вопрос: положено ли работающей матери пособие на ребенка старше 3 лет, если совокупный доход на члена семьи за прошлый (1992) год составил 3200 рублей?"

Л.СЕМКИНА.

г.Вилейка.

Пособие на детей старше 3 лет назначается и выплачивается в полном объеме в том случае, когда совокупный доход на члена семьи в месяц за прошлый (1992) год не превысил двухразовой величины минимальной заработной платы (1970 руб.) и в размере 50 % от установленного пособия, если средний совокупный доход на члена семьи в месяц за прошлый (1992) год не превысил трехразовой величины минимальной заработной платы (2950 руб.).

Из письма видно, что совокупный доход на члена вашей семьи составил за прошлый (1992) год 3200 руб., следовательно, права на пособие на ребенка вы не имеете.

"Я нигде не могу получить ответ на интересующий меня вопрос, обращаюсь к вам, посоветуйте: в какой орган нужно обратиться для получения документа, удостоверяющего инвалидность ребенка?"

Г.ДАНИЛЕВИЧ.

г.Минск.

Уважаемая Г.Данилевич, для получения интересующего документа, вам необходимо обратиться в детскую поликлинику, где находится под наблюдением ваш ребенок. Врачебно-консультационная комиссия (ВКК) поликлиники при наличии показателей направит ребенка на ВТЭК, где он будет освидетельствован и при наличии признаков инвалидности будет признан инвалидом, о чем будет выдан документ.

"Дорогая редакция, прошу помочь мне разобраться в следующем вопросе.

В 1987 г. я родила дочь и записала ее на фамилию мужа. С мужем не жила. В 1990 г. расторгла с ним брак. Алиментов от мужа на содержание дочери не получаю. Прошу ответить: являюсь ли я матерью-одиночкой? Имею ли право получать надбавку к пособию на ребенка в размере 25 %?"

Е.В.П.

По просьбе читательницы фамилию, имя и отчество ее не называем.

г.Лоев.

Права на надбавку к пособию на ребенка в размере 25% вы не имеете потому, что у ребенка есть отец. Одинокой матерью вы не являетесь.

В соответствии с действующим законодательством вы можете обратиться в народный суд с иском о взыскании алиментов с отца дочери на ее содержание.

"Очень прошу вас ответить на мой вопрос. Дело в том, что в настоящее время я не работаю потому, что сокращена, сижу дома.

Мой муж работал, но он поссорился с начальством, и его уволили, ищет работу.

Разъясните, пожалуйста: кто должен платить пособие на содержание детей? Законно ли уволили моего мужа?"

Г.БУСНЮК.

Ивацевичский район.

Уважаемая Г.И.Буснюк, закон не содержит основания для расторжения трудового договора "ссора с начальством". Рекомендуем выяснить истинную причину увольнения вашего мужа. Если подтвердится, что он уволен на том основании, о котором сообщаете в письме, то увольнение произведено не законно. Порекомендуйте мужу обратиться в народный суд с иском о восстановлении на работе.

В соответствии с пунктом 4 "Положения о порядке назначения и выплаты государственных пособий семьям, воспитывающим детей", если в настоящее время ваш муж устроился и работает, то пособие на детей должно выплачивать то предприятие, на котором он работает. В том случае, если вы и муж не работаете, то пособие на детей не положено.

"Уважаемый ведущий раздела "Закон и я" "Народной газеты", обращаюсь лично к вам, расскажите, пожалуйста: какие доходы учитываются при начислении пособий на детей и какие не учитываются?

О себе сообщаем, что мы живем в сельской местности".

Н.КРАВЧЕНКО,

Лоевский район.

В.КОРЕШКО и другие.

Смолевичский район.

Уважаемые читатели "Народной газеты", вопросы исчисления совокупного дохода регулируются "Положением о порядке исчисления совокупного дохода на члена семьи при назначении пособия на детей", утвержденным с изменениями и дополнениями постановлением Госкомтруда и Минфина Республики Беларусь от 15 января 1993 г. N 4/41. Положение большое, что не представляет возможным изложить его. Рекомендуем вам ознакомиться с ним в бухгалтерии по месту работы либо в сельсовете.

Обращаем ваше внимание, что с 1 апреля 1993 г. приостановлено действие пункта 24 указанного положения, т.е. в настоящее время в доходы семьи не включаются доходы от земельных участков.

"Помогите разобраться: я добровольно отказалась от взыскания алиментов на содержание ребенка. Место нахождения моего мужа не известно. Как исчислить доход на члена моей семьи?"

З.МИРОНЧИК.

Пуховичский район.

При исчислении совокупного дохода на члена семьи в описанном вами случае в доход семьи должны включать 50% средневзвешенной минимальной заработной платы — 492 рубля 50 коп. — (пункт 39 "Положения о порядке исчисления совокупного дохода на члена семьи при назначении пособий на детей").

"Дорогая редакция, не откажите мне и помогите разобраться в следующей ситуации: у меня совокупный доход на члена моей семьи за 1992 год превышал установленную норму. Имею ли я право получать пособие на ребенка в 1993 году?"

М.ГАЦКАЯ.

г.Минск.

Уважаемая М.Гацкая, так как совокупный доход на члена вашей семьи за 1992 год превысил установленную норму, права на получение пособия на ребенка в текущем, т.е. 1993 году, вы не имеете.

"Прошу рассказать на страницах "Народной газеты" о порядке назначения и выплаты пособий на детей. Ответьте на вопрос: изменились ли размеры пособий на детей?"

М.ЗАБОРОВСКАЯ.

г.Вилейка.

Порядок назначения и выплаты пособий на детей в настоящее время не изменялся. Пособие на детей старше 3 лет назначается и выплачивается в полном объеме при условии, что совокупный доход на члена семьи в месяц за прошлый (1992) год не превысил двухразовой величины минимальной заработной платы (1970 руб.) и в размере 50% от установленного пособия, если средний совокупный доход на члена семьи в месяц за прошлый (1992) год не превысил трехразовой величины минимальной заработной платы (2950 руб.).

Для сведения сообщаем, что с 1 июня 1993 г. изменились размеры пособий на детей в связи с установлением нового размера минимальной заработной платы, который составляет в настоящее время 6600 рублей в месяц.

"Пишу вам по поводу пособия. Моя семья — 5 человек — я, муж, двое детей старше 3 лет и один ребенок в возрасте до 3 лет — из Казахстана переехала в Беларусь в августе 1992 г. на постоянное местожительство.

Очень прошу вас, ответьте, пожалуйста, в "Народной газете" в разделе "Закон и я" на мой вопрос: имеет ли право моя семья на пособие на двоих детей в возрасте старше 3 лет и на одного ребенка до 3 лет?"

Н.СОЛОМАХА.

Кормянский район.

Уважаемая Н.Соломаха, пунктом 34 "Положения о порядке назначения и выплаты государственных пособий семьям, воспитывающим детей" предусмотрено, что семьям, прибывшим в Республику Беларусь на постоянное местожительство, пособия на детей в возрасте старше 3 лет назначаются в случае, если родители отработали в республике в году, предшествующем году обращения за пособием, не менее 8 месяцев. С учетом указанной нормы ваша семья не имеет права на пособие на двоих детей старше 3 лет потому, что вы и ваш муж, как видно из письма, в 1992 г. отработали в Беларуси менее 8 месяцев. На третьего ребенка в возрасте до 3 лет ваша семья имеет право на пособие с момента прописки.

"Уважаемый ведущий рубрики "Закон и я" "Народной газеты", я постоянно выписываю вашу газету. Обращаюсь к вам с просьбой разъяснить мне следующий вопрос.

В подсобном хозяйстве мне помогает сожитель, с которым у нас брак не зарегистрирован, детей от него не имею. Нужно ли мне представлять справку о заработной плате сожителя для исчисления совокупного дохода с целью назначения пособия на детей?"

Т.КОВАЛЬ.

Лунинецкий район.

Да, нужно, т.к. в соответствии с пунктом 1 "Положения о порядке исчисления совокупного дохода на члена семьи при назначении пособий на детей", лица, не состоящие в зарегистрированном браке, если они совместно проживают и воспитывают детей, а также ведут общее хозяйство, учитываются в составе семьи, а их доходы включаются в совокупный доход семьи при назначении пособия на детей.

"Прошу ответить на мой вопрос: кто выплачивает пособие на детей — государство или колхоз?"

Н.КОЛЕСНИКОВА.

Быховский район.

Согласно пункту 4 "Положения о порядке назначения и выплаты государственных пособий семьям, воспитывающим детей", назначение и выплата пособий производится по месту работы матери, а если мать не работает — по месту работы отца. Вы работаете в колхозе, следовательно, пособие на ваших детей должен платить колхоз.

Планета людей

Кристиан Пакруа: модельер, до безумия влюбленный в корриду

Помимо великого кутюрье, создающего новые коллекции и погруженного в повседневные заботы, в нем уживается и другой человек: очень простой, который раскрывает свою душу с той же легкостью, с какой он открывает перед нами двери своей новой парижской квартиры.

— Почему для своей новой квартиры вы выбрали район Сен-Жермен-де-Пре?

— Для провинциала это место олицетворяет Париж. Улицы Де Буси, Де Сен, Бонапарта словно сошли со старинных рисунков. Здесь еще витает дух квартала. К тому же недалеко находится отель, где в свое время жил Оскар Уайльд. В юности я зачитывался этим писателем.

— Чем вызвано такое увлечение Оскаром Уайльдом?

— Может быть, в какой-то мере англоманией 60-х годов. Мои лучшие друзья по лицею в Арле и я, мы были просто околдованы Уайльдом. Каждое лето мы все вместе проводили в Лондоне. Франсуаза, моя жена, и я решили, что однажды мы переселимся в этот город, который ближе нам по духу.

— Сохранили ли вы отношения с друзьями детства?

— Дружба — это мой культ. Самый близкий мой друг живет в деревне и выращивает рис. Я крестил его дочь, а моя жена — крестная мать его сына. Еще наши дедушки были друзьями, впрочем, как и наши родители. Его жена управляет моим фирменным магазином в Арле. Мой друг — это человек, с которым я чаще всего смеюсь, если не считать, конечно, моей Франсуазы.

— Постоянно Арль... Что же вас все-таки привязывает к вашему родному городу?

— Друзья, о которых я никогда не забывал. Возвращаясь в Париж, я чувствую себя Кристианом из Арля. Там я вновь обретаю самое лучшее, что есть у меня. Я житель Средиземноморья, и мне жизненно необходимы мои корни. Только благодаря тому, что существует Арль, я могу жить в Париже. Черенок никогда не примется. Одна моя знакомая сказала: "В действительности нас держит кровь быков и запах чеснока". И это правда. Приближаясь к Севилье, чувствуешь, что настоящая жизнь существует только там. Быки, тореро, элегантно и порой драматически играющие своей жизнью и смертью. Меня больше всего поражает в этих людях то, что их жизнь полна поэзии и изумительной искренности. Утром они выходят из дома и не знают, вернутся ли туда живыми вечером.

— Создается впечатление, что вы — арлезианец, сосланный в Париж.

— И действительно, Арль — моя религия.

— Трудно ли быть известным?

— Я никогда не думаю об этом. Знаю, что это не навсегда. Конечно, в ресторанах и других общественных местах меня это несколько стесняет, потому что меня узнают... Но, к счастью, я всегда нахожу поддержку у своих старых друзей. Новых же остерегаюсь, так как не знаю, что их интересует: или я, или то, что я из себя представляю.

Перевод с французского Марины СИДОРЕНКО,
агентство РИД — специально для "Народной газеты".

Шашки

Как бы вы сыграли?
В.Савицкий

Белые: пр. a7, b2, c1, e3, e1, g1 (6).

Черные: пр. a3, b8, c7, d6, f6, g3 (6).

Ход белых.

N 2

Белые: пр. a1, a5, b4, c3, d2, d4, e3, f2 (8).

Черные: пр. b6, c7, d6, f6, f8, g7, h6, h8 (8).

Ход белых.

Свои решения присылайте по адресу: **220010, Минск, Дом правительства, редакция "Народной газеты", "Шашки".**

Ольга Камышлеева — чемпионка Европы

В Луганске состоялся чемпионат Европы по международным шашкам среди женщин. В борьбе за титул чемпионки континента и 6 путевок на чемпионат мира приняли участие 18 спортсменок из Украины, России, Литвы, Грузии, Латвии, Эстонии, Израиля и Беларуси. Соревнования проводились по швейцарской системе в 8 туров. Турнир прошел в очень напряженной борьбе. Со старта вырвалась вперед молодая минчанка Ольга Камышлеева, которая и возглавила турнирную гонку.

И хотя на финише ей не удалось избежать сбоя, тем не менее минчанка завершила турнир с результатом 5 очков из 8, что принесло ей золотую медаль чемпионки Европы. Такой же результат показали еще 5 участниц: минчанка международный гроссмейстер Ирина Пашкевич, экс-чемпионка мира Ольга Левина (Харьков), Елена Читайкина (Россия), Татьяна Чуб (Украина) и Живиле Рингялене (Литва). Все они завоевали право выступить на чемпионате мира, который состоится в августе в Голландии. По таблице коэффициентов Ирина Пашкевич стала бронзовым призером чемпионата. Еще одна наша спортсменка минчанка Татьяна Балякина заняла седьмое место.

Праграма тэлеперадач

Пятніца, 16 ліпеня

Беларускае тэлебачанне

8.00. Раніца рэспублікі.
8.10. Пад купалам Сусвету.
8.25. "Вобразы". Фільм-канцэрт.
9.30. "Лада ОМС" прадстаўляе: "Дзяжурная аптэка".
10.00. "Зялёнымі прасторамі". Музычны фільм.
10.30. "Перад захадам сонца". Фільм-спектакль.
13.15. Пазіцыя ўрада.
13.30. Навіны.
13.40. "Доўгая дарога ў дзюнах". 5-я серыя.
14.50. "Пісанкі", "І расказала возера". Дак. фільмы.
15.40. "Абуза", "Нядзеля, з 11 да 17".
16.30. "Голас. Літаратурна-мастацкі відэаканал для школьнікаў.
17.30. Навіны.
17.40. "Я вярнуся..." Дак. фільм.
18.20. Дошка аб'яў.
18.30. Навіны Бі-бі - сі.
19.00. Абласныя навіны (Магілёў).
19.10. Трэці тайм.
19.55. Чарнобыль: праблемы і вырашэнні.
20.30. Польскія аўтобусы для Беларусі.
20.45. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.30. Кантакт.
21.35. Пад купалам Сусвету.
21.45. "Стоп-кадр". Крымінальная хроніка.
22.05. "Таміра" прапануе: "Ранішняя шаша".
23.35. НІКа.
23.50. Маладзечна-93. I фестываль беларускай песні і паэзіі.

Канал "Астанкіна"

8.00. Навіны.
8.20. У гасцях у казкі. "Лёгкія крокі".
10.00. Клуб падарожнікаў.
10.50. Прэс-экспрэс.
11.00. Навіны.
11.20. Фільм-спектакль Вялікага лялечнага тэатра (Санкт-Пецярбург) "Парсючок Чок".
12.15. "Дробязі жыцця". Маст. фільм.
13.15. Мультфільмы.
14.00. Навіны.
14.25. Брыдж.
14.50. Бізнес-клас.
15.05. "Пчала Мая".
15.30. Хакей-хіт-шоу.
17.00. Навіны.
17.20. Геапалітычныя рэаліі СНД. Знешняя палітыка Расіі.
17.40. Надвор'е.
17.45. Чалавек і закон.
18.15. Вагон-03.
18.45. Поле цудаў.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.00. Навіны.
20.40. Чалавек тыдня.
20.55. Маст. фільм "Суіні" (Англія). 3-я серыя.
21.55. Палітбюро.
22.30. Праграма "Х".
23.00. Навіны.
23.20. Аўташоу.
23.35. Хіт-канвеер.
0.35. Прэс-экспрэс.
0.45. Міжнародны турнір па пляжнаму валейболу.

Канал "Расія"

11.05. "Санта-Барбара".
11.55. Якой быць арміі?
12.30. Тэатр аднаго мастака. Г.Астроўскі.
12.40. Сялянскае пытанне.
13.00. Весткі.
13.25. Белая варона.
14.25. Канцэрт з твораў Э.Грыга.
15.10. Тэлебіржа.
15.40. Там-там навіны.
15.55. "Красны дзеўчыны". "Першы тайм".
16.25. Мы — цвярскія.
16.55. "Маленькія разведчыкі". 2-я серыя.
17.45. Парламенцкая гадзіна.
18.45. Свята кожны дзень.
19.00. Весткі.
19.25. "Санта-Барбара".
20.15. Францыя. Песня.
21.00. "Наш чалавек у НХЛ".
22.00. Весткі.
22.20. Аўтаімгненне.
22.25. Зоркі гавораць.
22.30. Спартыўная карусель.
22.35. "Няма гадоў". Я.Еўтушэнка.
23.05. На конкурсе імя А.Міронава.
0.05. Міс "Кафэ-крэм".

Паказвае Санкт-Пецярбург

6.30, 14.30, 19.20,
22.45. Факт.
6.40. Мультфільм.
6.50. "У стылі джаз-рэтра". Музычны фільм.
7.10. "Россия-Русь, храни себя, храни..."
7.40. Яшчэ раз пра жыллё.
8.05. "Мая другая мама".
8.55. "Хвілін прыемных сустрэча. Булат Мінжылкіеў".
9.20. "На цёплай зямлі". Дак. фільм.
9.30. Панарама навін (Сі-эн-эн).
10.05. "Бікфар". Дак. фільм.
11.40. "Прыватная вечарынка Джааны Стынгрэй".
12.40. Альтэрнатыва.
13.40. Мультфільм.
13.55. Тайны забытага рамяства.
14.40. Кароткаметражныя фільмы.
16.20. Мультфільм.
16.45. Панарама навін (Бі-бі-сі).
17.05. "Прынцэса і троль". Тэлеспектакль. Частка 2-я.
17.35. Шоу-конкурс "Трамплін".
18.35. "Пісьмы з Расіі". Дак. фільм.
19.45. Спорт, спорт, спорт.
20.00. Сем сланоў.
20.35. 600 секунд.
20.50. Ваш стыль.
21.00. Камертон.
22.00. "Перад люстэркам". Прэм'ера музычнага фільма.
23.00. "Мадэмуазель Стрыптыз". Маст. фільм. (Францыя).

Субота, 17 ліпеня

Беларускае тэлебачанне

8.00. Раніца рэспублікі.
8.10. Пад купалам Сусвету.
8.20. Маст. фільм "Ранішняя шаша".
9.55. Пра народнага ўмельца М.З.Анішчанку.
10.10. Паказвае Гомель. "Пагоня" пад іншаземным сцягам.
11.00. Тыдзень планеты.
11.15. Творчасць мастака Я.Ражкова.
11.50. Урокі здароўя.
12.10. Вежа на азёрным блакіце. Да 770-годдзя Нясвіжа.
12.55. Паэтычная гасцёўня. М.Аўрамчык.
13.15. Метраном.
14.10. КВЗ. Фінал рэспубліканскага турніру.
15.10. "Шкоднік", "Лёгкі хлеб". Мультфільмы.
15.30. КВЗ. Працяг.
16.15. ПІК.
16.55. Футбол. "Тарпеда" (Мінск) — "Дынама" (Мінск).
18.50. З музыкай на "Вы". Заслужаная артыстка Беларусі І.Шуміліна.
19.40. Сізбар-топ-10.
20.40. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.30. "Жыцень-93". III Міжнародны фестываль фальклору. Трансляцыя.
23.50. НІКа.
0.05. Пад купалам Сусвету.

Канал "Астанкіна"

6.00. Навіны.
6.25. Ранішняя гімнастыка.
6.35. Прэс-экспрэс.
6.45. Суботняя раніца дзелавога чалавека.
7.30. Спорт-шанц.
8.00. Надвор'е.
8.05. "Марафон-15" прадстаўляе.
8.35. Бумеранг.
9.05. Аўтограф па суботах.
9.35. Экалагічны агляд.
9.50. "Рускі паломнік".
10.45. Медыцына для цябе.
11.25. Мастацка-публіцыстычны фільм "Сведка".
12.45. Твары ўлады.
13.00. "Двое ў адной лодцы, не лічачы кінакамеры". У.Ускоў і В.Краснапольскі.
14.00. Навіны.
14.25. "Прынц і русалачка".
15.15. Азбука ўласніка.
15.25. Цэнтральны экспрэс.
15.55. Спартыўная праграма "Ультра-сі".
16.35. Грошы і палітыка.
17.05. У свеце жывёл.
17.50. Тэатральны раман: апошні цар.
18.50. Маст. фільм "Рыцары Х'юстана" (ЗША).
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.00. Навіны.
20.40. Маст. фільм "Блакітнае і шэрае" (ЗША). 3-я серыя.
21.20. "Руга-канкан".
21.40. Пад знакам задыяка. Леў.
23.00. Навіны.
23.25. Надвор'е.
23.30. Сна-бачанне.
23.50. Спорт НК.
0.10. Начны хіт.
0.55. Каскадзёры Расіі.
1.05. "Пентхауз". Эратычныя сюжэты.
1.15. "Равучы тыгр". Маст. фільм (Ганконг).

Канал "Расія"

7.00. Весткі.
7.25. Свой погляд на свет.
8.00. Формула 730.
8.30. "Бурда модэн" прапануе...
9.00. "Там-там вынікі", "Наш "Ералаш".
9.30. Пілігрым.
10.15. Як жыць будзем?
11.00. "Аўтамабіль, скрыпка і сабака Клякса". Маст. фільм.
12.35. Тэлеэрудыт.
12.40. Сялянскае пытанне.
13.00. Весткі.
13.20. "Дом Раманавых" з цыкла "XX стагоддзе ў кадры і за кадрам".
15.35. Ізабель.
16.20. Мульці-пульці.
16.35. Залатая шпора.
17.05. Футбол без граніц.
18.00. Фільм-прэм'ер.
18.15. Вуснамі дзіцяці.
18.45. Свята кожны дзень.
19.00. Весткі.
19.25. "Даруй". Маст. фільм.
20.50. Тэлеэрудыт.
20.55. Экспацэнтр прадстаўляе.
21.00. Зусім сакрэтна.
22.00. Весткі.
22.20. Аўтаімгненне.
22.25. Зоркі гавораць.
22.30. Спартыўная карусель.
22.35. Валейбол. Расія — Японія.
23.35. Праграма "А".
0.35. "Чужыя тут не ходзяць". Маст. фільм.

Паказвае Санкт-Пецярбург

7.10. Мультфільмы.
7.20. "Гэта дзіўнае Курасіо". Дак. фільм.
7.40. "Мадэмуазель Стрыптыз". Маст. фільм (Францыя).
9.25. Камертон.
10.30. Панарама навін.
11.05. "Чаромушкі". Маст.фільм.
12.45. Тэледоктар.
13.15. "Казка за казкай". Адказы на пісьмы.
14.20. "Вялікі князь". Дак.фільм.
14.45. "Зверабой". Маст. фільм. 1-я серыя.
16.00. "Прыгоды сям'і Глэдзі". Мультфільм (Францыя).
16.25. "Зебра". "Міні-93".
17.15. "Цэнтр Я.П.Куліка". Клініка новых медыцынскіх тэхналогій.
17.30. Спартыўны агляд.
18.00. Тэатральная правінцыя. Чэлябінск.
18.45. Канцэрт па заяўках.
19.20. Факт.
19.45. Экспрэс-кіно.
19.55. "Прадстаўленне". Пра паэта І.Бродскага.
20.30. Ваш стыль.
20.40. "Мая другая мама". Маст. фільм.
21.30. Музычны каскад.
22.15. Тэлекур'ер.
22.40. Тэлерулетка.
23.00. Кабарэ "Бязглуздзіца".
24.00. "Спакушэнне". Дак. фільм.

Надвор'е

Сёння ўдзень па рэспубліцы чакаецца воблачнае з праясненнямі надвор'е, кароткачасовыя дажджы, месцамі з навальніцамі. Тэмпература паветра ў Магілёве, Віцебску — 16—18, Мінску, Гродне — 17—19, Брэсце — 18—20, Гомелі — 19—21 градус цяпла.

У наступныя двое сутак чакаецца паступовае паляпшэнне надвор'я, пераважна без ападкаў, толькі 17-га ўдзень —невялікі кароткачасовы дождж. Тэмпература паветра 17-га ноччу — 7—12, удзень — 17—23; 18-га ноччу — 10—15, удзень — 20—25 градусаў цяпла.

Астранамічны каляндар — 16.07

Узыход і заход сонца: Мінск — 4.57, 21.32; Віцебск — 4.40, 21.30; Магілёў — 4.46, 21.22; Гомель — 4.53, 21.10; Гродна — 4.15, 21.45; Брэст — 5.22, 21.38.

Даўжыня дня ў Мінску — 16 гадзін 35 мінут.

Происшествия

Твои возможности, человек!

Сначала они выпили все, что имелось дома.

Потом, сдав мешок бутылок, купили еще. Но живот животу рознь; наши, к примеру, герои по-прежнему чувствовали себя порожняком, и тогда Василий Крупкевич и Николай Андрусевич, далеко не юноши, ближе к ночи вооружились ломом и молотком. Дверь кафе "Колосок" в деревне Ольшаны (Столинский район) не выдержала напора.

Четыре ящика водки перекочевали в мешок, и воры двинулись за деревню. Там, под стогом сена, успели найти применение еще восьми бутылкам.

На суде рекордсмены скромно признались, что физическим пределом это не являлось.

Государство не осталось безучастным к способностям своих удивительных сынов и поместило в казенный дом, где в течение 3 лет те смогут спокойно готовиться к покорению новых высот в своем нелегком хобби.

Василий САРЫЧЕВ.

Канакрад пад следствам

Адразу восем скакуноў вывеў з калгасных канюшань саракашасцігадовы жыхар вёскі Навасёлкі Шчучынскага раёна Станіслаў Палайба. Але не для таго, каб арганізаваць уласнае ранча, а з мэтай куды больш празаічнай — прадаць літоўскім суседзям, у якіх коні карыстаюцца павышаным попытам.

Дзейнічаў канакрад ва ўсіх выпадках аднолькава: удзень выглядаў ахвяру, а ноччу выкрадаў яе. Іншы раз, як, напрыклад, з фермы "Дамуцёўцы" калгаса "Першае мая", разам з вупражжу і калёсамі. Затым па знаёмых лясных сцежках пераганяў на размешчаны паблізу ад граніцы хутар, куды і наведваліся пакупнікі. Адсюль супрацоўнікі міліцыі выйшлі на след злодзея, якога, дарэчы, раней таксама за крадзяжы ўжо двойчы судзілі. Аднак з-за таго, што на яго ўтрыманні шмат дзяцей, толькі ўмоўна. Як будзе на гэты раз, пакажа суд.

Белінфарм.

Шчучынскі раён.

Народная газета

Рэкламнае бюро — 29-34-05, 27-33-96; факс — (0172) 27-37-63.

Аўтары надрукаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор даных, асабістых імён, геаграфічных назваў і іншай інфармацыі, а таксама за тое, калі ў матэрыялах змешчаны даныя, якія не падлягаюць адкрытай публікацыі.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы ў парадку абмеркавання, не падзяляючы пункту гледжання аўтара. Лісты чытачоў друкуюцца на мове арыгінала. Рукапісы не рэцэнзуюцца і не вяртаюцца.

Рэдакцыя "Народнай газеты" прымае заказы на змяшчэнне аб'яў, рэкламы.

Рэдакцыйныя тэлефоны: грамадская прыёмная — 29-60-86; прыёмная галоўнага рэдактара — 29-60-08; намеснікі галоўнага рэдактара — 29-69-04, 29-64-21, 27-22-16; юрыдычнае бюро — 29-69-68; карэктура — 29-62-12; стыльрэдактар — 29-64-04; мастак — 20-62-43; бухгалтэрыя — 29-60-21, 29-67-23; бізнес-бюро — 29-65-50.

Аглядальнікі па пытаннях дзейнасці: парламента рэспублікі, грамадска-палітычных арганізацый і рухаў — 29-66-04; урада рэспублікі — 29-68-12; мясцовых Саветаў — 29-61-56; дзяржаўных органаў — 29-64-78; аграрнай палітыкі — 29-60-42; экалогіі, ліквідацыі вынікаў чарнобыльскай трагедыі і НТП — 20-41-82; сацыяльнай пераарыентацыі эканомікі — 20-52-65;сацыяльнай пераарыентацыі сферы абслугоўвання — 29-69-68; сацыяльнага вывучэння грамадскай думкі і аналізу пошты — 29-68-03; культуры — 20-83-97; маралі і права — 29-69-87, 29-61-76; сацыяльнай абароны асобы — 29-69-87; аператыўных падзей, фізкультуры і спорту — 20-83-97; палітычны каментатар — 29-65-01.

Тэлефоны карэспандэнцкіх пунктаў: у Брэсце —42-49-35; у Віцебску — 5-12-12; у Гомелі — 55-81-05; у Гродне — 45-35-61; у Магілёве — 26-35-38; у Маскве — 365-16-44, у Берліне — (104930) 229-50-14.

Адрас рэдакцыі: 220010, Мінск, Дом урада.

Індэкс 63868

Выходзіць штодзённа, акрамя нядзелі і панядзелка. 250 разоў у год.

Падпісана ў друк у 19.10.

Газета аддрукавана ў друкарні выдавецтва "Беларускі Дом друку".

Спосаб друку — афсетны, фармат А-2

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Галоўны рэдактар Іосіф СЯРЭДЗІЧ